

Sjómannadagsblað Grindavíkur 2014

*Sendum sjómönnum,
fiskvinnslufólki og öðrum
Grindvíkingum
hamingju- og heillaóskir
á sjómannadaginn*

SJÓVÁ

Opið frá kl. 9.00 - 16.00 alla virka daga
Sími 426 7150 & 893 7140 - Fax 426 7151
Veffang gunnar.vilbergsson@sjova.is

Óskum sjómönnum
og fjölskyldum
þeirra til hamingju
með daginn

HS ORKA HF
hsorka.is

Orka er líf

Kæru sjómenn og fjölskyldur ykkar!

Til hamingju með sjómannadaginn

Grindavík...

útgerðarbær

www.grindavik.is

Efnisyfirlit

4 Ritstjórastíll:
Óskar Sævarsson

6 Fyrsti akvegurinn til Grindavíkur
Ómar Smári Ármannsson tók saman, annar hluti

16 Grindavíkurhöfn - Vertíðarspjall
Ritstjóri hitti hafnarstjóra á viktinni

22 Minningarorð

25 Formannspistill

28 Sjómannadagurinn 2013

32 Heiðrun

36 Grindavíkurstríðið
- aðdragandi og eftirmálar

43 Þriggja náttu úr djúpi
og tveggja náttu undan sandi

48 Flotinn er löngu úreltur
Guðmundur Sverrir Ólafsson tekinn tali

53 Einhamar Seafood

54 Tómas Snorrason
frá Járngerðarstöðum

55 Formannavísur

60 Um skýlmingar haustið 1958
Sveinn Torfi Þórólfsson skráði

65 Páskahrotan
Sveinn Torfi Þórólfsson skráði

66 Minja- og sögufélag Grindavíkur

68 Heimsókn í Bakka

70 Forystumenn Sjómanna-
sambands Íslands teknir tali

81 Vélstjóri á hvalveiðum

83 Gallerí Sjó...

94 Vélsmiðja Grindavíkur 25 ára

97 Hvar er safnið hans
Kristins Benediktssonar

Útgefandi og ábyrgðaraðili:
*Sjómanna- og vélstjórafélag
Grindavíkur*

Formaður:
Birgir Mar Guðfinnsson

Ritstjóri:
Óskar Sævarsson

Uppsetning og prentumsjón:
Svavar Ellertsson, Staparent

Prófarkalestur:
Sigrún Þorbjörnsdóttir

Auglýsingar:
Þorbjörg Halldórsdóttir

Forsíðumynd:
*Eyjólfur Vilbergsson, myndin er tekin
af Maron GK í innsiglingunni*

Ljósmyndir:
*Eyjólfur Vilbergsson, Haraldur
Hjálmarsson, Olgeir Andrésson,
Ljósmyndasafn Reykjavíkur*

Verð í lausasölu 1.200 kr.

Skrifstofa Sjómanna-
og vélstjórafélags Grindavíkur,
Hafnargötu 9, sími 426 8400,
fax 426 8405, skrifstofan er opin alla
virka daga frá klukkan 8.00-13.00.

Öll afritun texta og mynda er óheimil
nema með leyfi ritstjóra eða höfunda.

Gamli Grindavíkurvegurinn – vagnvegurinn

Grindvíkingar áttu vitaskuld alloft erindi austur í sveitir, en miklu oftár þó á vit nágranna sinna í Höfnum og í Keflavík og á fund Básendakaupmanns. Austur fóru þeir alfaraleið, og var leiðin úr Grindavík til Krýsuvíkur talin 2 1/2 míla dönsk, og jafnlangt var talið frá Vogsósum að Breiðabólstað í Ölfusi. Í síðara bind af Sögu Grindavíkur, sem nær frá árinu 1800, er ýmislegt um samgöngumál, m.a. frásögn að aðdraganda og gerð Grindavíkurvegarsins.

Framkvæmdir á vegum Grindavíkurhrepps voru litlar á árunum fyrir árið 1920. Þó var ráðist í nokkur þörf verkefni, og bar vegagerð þar hæst. Á aukahreppsnefndarfundi, sem haldinn var 21. júlí 1888, var eftirfarandi fært til bókar:

„Var fyrst tekið til umræðu bréf sýslumannsins af 30. júní þ.á. um ruðning og afgjörð á vegum frá Njarðvíkurfitjum að Sýslusteini í sambandi við bréf hans, af 29. s.m. um þjóðvegagjald Grindavíkurhrepps þ.á.

Ákvað hreppsnefndin að í þetta skipti skyldi byrja frá Hrauni austur, og vinna

að vegaruðningi yfir Hraunsháls eða Siglbergsháls og yfir Múltunnuklif og því næst Ögmundarhraun. Skyldi verkstjóri með 8 mönnum fenginn í 6 daga, sem auk þess tæki dagverkamenn, sem af sjer ynnu þjóðvegagjald sitt. var ákveðið dagskaup þessara manna 2 kr.50 aur[ar] fyrir hvern dag, en dagkaup þeirra er vinna aðeins dag og dag skyldi 2 krónur.

Var hreppsnefndarmönnum Hermanní Jónssyni og Tómasi Guðmundssyni falið að fá sem verkstjóra lausam[ann] Einar Jónsson í Skemmu og semja við hann um kaup sitt að 3 kr. á dag; skal verkstjóra falið að fá til láns nauðsynleg áhöld, járn

og sleggju, með hæfilegu endurgjaldi, en skóflur skyldu verkamenn með sjer hafa til ruðnings.

Var ákveðið að vinnan skyldi byrja mánudag 30. þ.m. og skulu þá verkstjóri og verkmenn komnir að Hrauni á miðjum morgni, kl. 6 f.m.“

Þessi fundargerð gefur nokkra hugmynd um það, hvernig staðið var að slíkum málum á þessum tíma, en alls kostaði vegagerðin þetta sumar hreppinn 200 kónur.

Næsta ár (1889) var unnið áfram í veginum austur á bóginn, og var þá haldið „undiruppboð“ á vegavinnunni. Jafnframt var sumarið 1889 unnið að svo nefndum „hreppavegum eða aukavegum“, en svo nefndust þeir vegir, sem ruddir voru á milli hverfa í Grindavík. Þeim var lýst þannig í fundargerð hreppsnefndar sumarið 1889:

„Vegur skal beinast lagður, 5 álna breiður, hlaðinn utanað með fráræsi, eða ífylling; skal hérum lokið innan útgöngu

ágústmánaðar, og því næst úttekinn af hreppsnefnd í forsvaranlegu standi; verður þá samningsmanni, sem ábyrgist úttekt greitt umsamið kaup með ávísun uppá sýslumann.

Á næstu árum var unnið að vegagerð á sumri hverju. Var þá haldið áfram ruðningu vegarins austur að Sýslusteini og vegurinn suður í Hafnir ruddur, auk þess sem samgöngur milli hverfa í Grindavík voru bættar.

Á fundi í hreppsnefnd Grindavíkur, 7. apríl 1912, var lagt til, að fyrir næsta sýslufund yrði lögð:

„...beiðni um að lagður verði akvegur til Grindavíkur af Vogastapa eða öðrum hentugum stað af hinum nýja Keflavíkurvegi.”

Voru hreppsnefndarmenn sam-mála um, að ekki væri frágangssök að hreppurinn tæki að sér að greiða allt að tíu þúsund krónur af kostnaðinum við vegagerðina.

Þessi máleitan hlaut góðar undirtektir

á æðri stöðum, og hinn 9. nóvember 1913 var boðað til almenns hreppsfundar í Grindavík. Þar var eftirfarandi fært til bókar:

„Fundarefnið var að ræða og taka ákvörðun um, hvernig afla skyldi fjár þess, kr. 10.000, sem hreppsnefnd Grindavíkurhrepps hefir lofað að leggja til hins fyrirhugaða Grindavíkurvegur og sem nú er víst að lagður verður í nánustu framtíð, þar sem sýslunefnd hefir heitið fjárveitingu til hans og alþingi veitt fje til hans á fjárlögum fyrir árin 1914-15.”

Eftir nokkrar umræður var mikill meirihluti fundarmanna því samþykktur að skifta 1/2 hlut til vegarins á næstu vetrarvertíð og ákveðið að leita undirskrifta hinna sem ekki mættu á fundinn.

Þannig var fjár aflað til nauðsynlegra framkvæmda á þessum árum, og hinn 25. janúar 1914 komu hreppsnefndarmenn saman til að ræða um ráðstöfun á aflahlutnum, sem lofað hafði verið til vegalagningarinnar. Þar var afraðið að salta fiskinn, fremur en að selja hann óverkaðan, en hins vegar yrðu hausar seldir blautir og lifur yrði seld óverkuð, ef lifrartaka yrði í Grindavík á komandi vetrarvertíð. Var samþykkt að fela Staðhverfingum og Hraunsmönnum að annast söltunina hjá sér gegn ákveðinni greiðslu, en í Járngerðarstaða- og Þór-kötlustaðahverfi var gert ráð fyrir því, að hlutirnir yrðu saltaðir á einum stað og að Einar Einarsson, oddviti, hefði umsjón með því verki.

Vinna við lagningu vegarins hófst sumarið 1914, og var haldið áfram næstu ár. Þar sem um sýsluveg var að ræða, var sjálf vegagerðin ekki á vegum hrepps-félagsins, og er því litla vitneskju um hana að hafa úr gjörðabókum hreppsnefndar. Vegurinn var lagður á svipuðum

slóðum og núverandi Grindavíkurvegur frá Seltjörn (Selvatni) til Grindavíkur, og verður ekki annað séð af heimildum en að vinna við hann hafi gengið bærilega. Dýrtíð af völdum heimsstyrjaldarinnar fyrri olli þó nokkrum erfiðleikum, og á hreppsnefndarfundi, sem haldinn var 20. ágúst 1916, var samþykkt, að Grindavíkurhreppur legði 2.500 krónir til vegagerðarinnar og tæki að auki 5.000 kr. lán í sama tilgangi, að því tilskildu, að sýslusjóður og landsjóður legðu fram jafnhá upphæð.

Þetta gekk eftir, og næstu ár var unnið að vegarlagningunni. Árið 1918 var kominn akfær vegur frá Vogastapa til Grindavíkur.

Jafnframt vinnu við Grindavíkurveginn nýja var á ári hverju unnið að samgöngubótum innan sveitar, og er akvegur var kominn til Grindavíkur, varð brýnt að leggja einnig akfæra vegi milli hverfa. Á hreppsnefndarfundi, sem haldinn var 15. júní 1918, var ákveðið að hefjast þá um sumarið handa við að leggja veg „í báðar áttir út frá Járngerðarstaða-hverfi”, og var áætlað að vinna það ár fyrir um fimm þúsund krónur. Jafnframt var samþykkt að ráða Sigurgeir Gíslason verkstjóra, sem hafði haft umsjón með lagningu Keflavíkurvegarins, til að stjórna verkinu. Árið eftir var svo samþykkt að leggja veg frá Hrauni að Stað og verja til þess hálfum hlut af hverju skipi á komandi vetrarvertíð.

Eftirfarandi grein eftir Tómas Snorrason, útvegsbónda í Grindavík, um samgöngubætur í bænum birtist í Ægi árið 1929:

„Það var ekki fyr en eftir að akvegurinn var lagður milli Hafnarfjarðar og Keflavíkur að menn hjer fóru alment að vakna til meðvitundar um hve hagkvæmt það

Ljós. Ómar Smári.

Ljósm. Ómar Smári.

Búðir vegagerðarmanna við Grindavíkurveg.

væri að fá akveg hingað. Tvö slys vildu til um sama leyti (tvo menn kól til örkumla), sem hvöttu menn til framkvæmda og voru óhrekjandi sönnun fyrir nauðsyn á fullkomnri vegabót, einkum voru slys þessi sterk meðmæli með vegi í augum þeirra, er um málið urðu að fjalla áður en til framkvæmda kæmi, en voru lítt kunnir staðháttum. Var nú farið að vinna að því að fá vegarálmu frá Keflavíkurveginum til Grindavíkur. Vegarstæðið var mælt og kostnaðaráætlun samin af Sigurgeir Gíslasyni verkstjóra í Hafnarfirði, sem síðan hafði umsjón verksins á hendi. Helstu hvatamenn þess, að hrinda verkinu í framkvæmd, voru þeir Einar G. Einarsson kaupmaður í Garðhúsum og síra Brynjólfur Magnússon á Stað. Hreppurinn tók að sér að greiða 1/4 af kostnaðinum. Til þess að standast þau fjárframlög tókst helstu hvatamönnum fyrirtækisins að fá loford flestra formanna og útvegseigenda um 1/2 hlut af hverju skipi er út voru gerð á vetrarvertíð meðan verið væri að leggja veginn. Sýslunefnd Gullbringusýslu lagði fram 1/4 kostnaðar og Landsjóður helmings kostnaðar, fyrir drengilega framgöngu þingmanna héraðsins og fleiri góðra manna, er það mál studdu. Það var síður en svo, að það gengi orðalaust að fá þessa fjárveitingu tekna upp í fjárlögin. Einn af merkari þingmönnum komst á þá leið að orði, að Grindavík hefði ekkert við veg að gera, því þar ætti enginn hest sem lið væri í. Þeim þingmanni hefur ekki komið til hugar, fremur en öðrum þá, að vegur mundi létta ferðalögum af hestum. Nú er undantekning að farið sé með hest sveita á milli nema um rjetta-

leytið. Reiðingur er tæplega til nema í endurminningunni og hestvagnar helst ekki notaðir nema í heimaskjökt, að öðru leyti hafa bifreiðarnar tekið að sér hlutverk hestsins síðari árin hvað ferðalög og flutninga snertir sveita á milli. Á vegarlagningunni var byrjað vorið 1914 og lokið 1918. Alls mun framlag hreppsins hafa orðið rúmar 20 þúsund krónur, fór það langt fram úr áætlun sem vonlegt var, því áætlunin var gjörð áður en stríðið skall á, en verkið framkvæmt á stríðsár-unum. Kauphækkunin, sem var aðal orsök þess hve vegurinn varð dýr, kom þó ekki beint hart niður á hreppsbíum, því fiskur hækkaði í verði fullkomlega í hlutfalli við hækkun vinnulauna. Allar þessar fjórar vetrarvertíðir aflaðist vel, enda hafði 1/2 hluturinn þá líka borgað hreppstillagið að fullu, er vegurinn var kominn í Járngerðarstaðahverfið. Þó undarlegt megi virðast, þá var úti um almenn samtök er samgöngubótum var komið svo langt, en þó vantaði tilf innanlega akvegi innan hrepps. Að vísu voru lagfærðar verstu torfærurnar næsta sumar og til þess varið af gangi sem orðið hafði af hálfu hlutunum síðasta árið, það var því slarkfært með hestvagna þegar sæmilega þurt var um. Það var ekki fyr en bifreiðarnar voru orðnar helstu flutningatækin, og þörfin því knýjandi, að byrjað var að leggja akvegi innan hrepps. Tvö undanfarin ár var unnið að vegarlagningu, sem nú er full gjör austur að Þórkötlustaðahverfi og á sama tíma endurbættir vegir um Járngerðarstaðahverfi; að þessum vegabótum var unnið er minnst var að starfa og unnu allir fyrir hálf daglaun (tímakaup), auk

þess gáfu margir fleiri eða færri dagsverk og sýndu með því áhuga sinn að fá verkið framkvæmt. Kaup það, sem borgað var við þessa vegagerð var borguð af hreppsvegasjóði, í því skyni var hreppsvegagjalðið hækkað um helming. Nú mun liggja næst fyrir að leggja veg út í Staðarhverfi, en það verður dýr vegur því þar, sem hann ætti að liggja er víða erfitt og þó sjerstaklega með ofaníburið, sem sennilega yrði að flytja langt að.“

Eftirfarandi gögn og skjöl um aðdraganda vegagerðarinnar á árunum 1914-1918 er að finna í Þjóðskjalasafninu og víðar. Flest eru þau handrituð, en hér verða þau endurrituð í rétttri tímaröð til glöggvunar og fróðleiks fyrir lesendur. Skjölín varða m.a. samskipti oddvita Grindavíkur, sýslumanns, Stjórnarráðsins og Landsverkfræðings, bæði um fyrirhugaða vegagerð sem og greiðslur úr landssjóði vegna hennar. Ekki er að finna skjöl um framlag Grindavíkurhrepps, en áður hafði, eins og kom fram hér að framan, verið samþykkt að hreppurinn greiddi helmings kostnaðar vegna vegarins með framlagi grindvískra sjómanna. Framlagið var lagt inn á reikning verslunar Einars Einarssonar. Verslunarbækur Einars frá þessum tíma hafa varðveist, reyndar fyrir tóma tilviljun. Í þær eru skráð einstök framlög hinna grindvísku sjómanna til vegarins, sem og úttektir vegaverkstjórans, Sigurgeirs Gíslasonar.

Fyrst ber að nefna bréf þáverandi oddvita Grindavíkurhrepps, Einars Jónssonar, árið 1909 til sýslumannsins í Gullbringu- og Kjósarsýslu þar sem óskað er eftir að sá síðarnefndin beiti sér fyrir því að mælt verði upp vegarstæði til undirbúnings lagningu vegar frá Vogastapa til Grindavíkur sem og fjármögnun verksins [hafa ber í huga að þetta er árið 1909 - í ljósi þess sem síðar varð raunin]:

„Grindavíkurhreppi, 27. mars 1908.

Háttvirtu sýslumaður,

Ég skal hér með leyfa mér, fyrir hönd hreppsins, að óska þess að yður mætti þóknast að senda beiðni til háa stjórnarráðs um að láta mæla vegarstæði, og að öðru leiti gera nauðsynlegan undirbúning undir lagningu vegar frá Vogastapa, eða öðrum hentugum stað af Keflavíkurveginum, til Grindavíkur, og þá jafnframt um leið athugað verði vegarstæði um hreppinn frá Hrauni að Stað. Veri óskandi að undirbúningur þessa fyrirtækis geti komist í framkvæmd á næsta sumri og einnig það, að kostnaður sá er af því leiðir, verði borgaður af almanna fé.-

Annars er það hið mesta framtíðarspursmál fyrir hreppinn, að sem fyrst verði bætt úr hinu mjög tilfinnanlega

samgönguleysi, sem hreppsúar eiga við að búa, en með því að höfn er hér ekki góð, þá er vest ráðin bót á því með vegarálmu, sem að framan er nefnt. - Ég vænti þess að fjárveitingarvaldið taki vel þessu nauðsynjamáli hreppsins, bæði með því að láta undirbúa verkið, og svo einnig með riflegum fjárstyrk úr landssjóði til vegarins, þegar hann verður lagður. - Mjög mikill styrkur væri það okkur, ef þér, hr. Sýslumaður, vilduð styðja þetta mál, með því þér eruð kunnugur staðháttum hér, og þekkið við hve mikla erfiðleika við eigum að búa við, sökum samgönguleysis á sjó og landi.-

Virðingarfyllst, Einar Jónsson (Til sýslumannsins í Gullbr.- og Kjósarsýslu).“

Páll Einarsson, þáverandi sýslumaður, framsendir beiðni hreppsstjórans til Stjórnarráðsins í aprílmánuði sama ár ásamt ábendingum um framhaldið:

„Skrifstofu Gullbringu- og Kjósarsýslu, 11. apríl 1908 (326).

Jeg leyfi mjer virðingarfyllst að senda hinu háa stjórnarráði hjer með beiðni hreppsnefnd Grindavíkurhrepps dags. 27. f.m. um að fá mæld vegarstæði bæði frá Vogastapa í Grindavík og um hreppinn sjálfan. Leyfi jeg mjer eindregið að mæla með því að mæling þessi verði gjörð og áætlun gjörð um hve mikið vegir þessi muni kosta, og væntist það jafnframt að kostnaðurinn við þetta verði greiddur úr landssjóði af fjárveitingu þeirri, sem á núgildandi fjárlögum er ætluð til slíks, 13. gr. B.4.-

Ef hið háa stjórnarráð ekki lætur sjálfan aðstodarmann landsvegsfræðings framkvæma mælingar þessar og gjöra áætlanirnar, leyfi jeg mjer að benda á, sem ágætlega hæfa menn til að gjöra það, þá Erlend bónda Zakariasson í Kópavogi og Sigurgeir Gíslason vegagjörðarmann í Hafnarfirði, hvort heldur væri annanhvorn þeirra eða helzt þá báða í sameiningu. Þeir eru báðir gagnkunnugir hjeradinu og vanir vegagjörðum hjer, og komizt þessar vegagjörðir nokkrum tíma til framkvæmda er ekki ólíklegt, að hinu siðarnefnda yrði fenginn til að standa fyrir þeim. En hver svo sem tekur þetta starf að sjer, þá ætti hann áður en hann gengur að verkinu að hafa átt tal um vegagjörðirnar við oddvita sýslunefndarinnar að því er snertir veginn frá Vogastapa til Grindavíkur og við hreppsnefnd Grindavíkur um innanhreppsvegin. -

Páll Einarsson – til sýslumannsins í Gullbr.- og Kjósarsýslu“

Stjórnarráðið sendi í framhaldinu eftirfarandi bréf til Landsverkfræðings þar sem leitað er umsagnar hans um fyrirhugaða framkvæmd:

„Stjórnarráð Íslands. Til verkfræðings

landsins 23. apríl 1909.

Stjr skal hjer með beiðast umsagnar yðar, herra verkfræðingur um hjálagað brjef sýslumannsins í Gullbringu- og Kjósarsýslu, dags. 11. þ.m. með einu fylgiskjali viðvíkjandi mælingu á vegarstæði frá Vogastapa til Grindavíkur og um Grindavíkurhrepp svo og viðv. kostnaði við vegagjörð þessa.

Fylgiskjöli óskast endursend með svarinu. -F.h.r.“

Landsverkfræðingur svarar Stjórnarráðinu tæpu ári síðar með eftirfarandi bréfi:

„Verkfræðingur landsins, Reykjavík 22. marz 1909.

Með brjefi dags. 23. apríl f.á. hefur hið háa stjórnarráð beiðst umsagnar minnar umhjálagað brjef sýslumannsins í Kjósar- og Gullbringusýslu með einu fskj. viðvíkjandi mælingu á vegarstæði frá Vogastapa til Grindavíkur og um Grindavíkurhrepp.

Mæling þessi gat ekki komist í framkvæmd síðastliðið ár, en jeg vil leyfa mjer að leggja til að mjer verði heimilað að láta Erlend vegaverkstjóra Zakariasson framkvæma hinar umbeðnu mælingar nú í vor, og greiða kostnaðinn við mælinguna af fje því, sem veitt er til vegamæinga og verkfróðra aðstodarmanna þ.á. - Jón Þorláksson“

Í framhaldinu skrifaði Stjórnarráðið eftirfarandi bréf til 1) Landsverkfræðings og til 2) sýslumanns:

„Stjórnarráð Íslands.

Til

1. verkfræðings landsins

2. sýslum. Í Gullbringu og Kjósarsýslu.

25. mars 1909.

1. Samkvæmt tillögum yðar, herra verkfræðingur, í brjefi, dags. 22. þ.m. . vill stjr. heimila yður að láta Erlend vegaverkstjóra Zakariasson framkvæma mælingar þær á vegarstæði frá Vogastapa og um Grindavíkurhrepp, er sýslumaðurinn í Gullbringu- og Kjósarsýslu hefur farið fram á í brjefi, dags. 23. apríl f.á., og greiða kostnaðinn við mælinguna af fje því, sem veitt er til vegamæinga og verkfróðra aðstodarmanna á þessu ári. -F.h.r.“ ?!!

2. Stjr. hefur í dag ritað verkfræðing landsins á þessa leið: (Brjef nr. 1) – Þetta er yður, herra sýslumaður, hjer með tjáð til leiðbeiningar og birtingar fyrir hreppsnefnd Grindavíkurhrepps. - F.h.r.“ ?!!

Skýrsla vegaverkstjórans Erlendar Zakariassonar um vegarrannsókn á svæðinu frá Grindavík niður á Njarðvíkur-fitjar barst til Verkfræðings landsins 13. apríl 1909:

„Byrjað var að mæla í Grindavík fyrir ofan skólann í Járngerðarstaða-rhverfi, og haldið beina leið norðan við Lágafell, og

með því, þaðan í beina stefnu yfir hraunið austan við „Lat“ (hraunstandur) og þaðan í beina stefnu á Sjónarhól, gatan að símalínunni innan við Njarðvíkurfitjar.

Þetta er mjög bein leið alla leið.

Landslaginu er þannig hátað, að frá Grindavík og norður fyrir Lágafell er hraun og hallendi og gott vegarstæði, hraunið vel brunnið og þarf af leiðandi gott að vinna það. Fyrir norðan Lágafell kemur óreglulegt hraun, en mjögbrunnið og auðunnið, úr því er heiðlendi (eldra hraun) mishæðalítið alla leið niður úr. Mjög lítill halli.

Ofaniburður verður nokkuð erfiður, langt að aka honum. Ofaniburður er í hraunhól skamt fyrir ofan Grindavík, í Lágafelli og meðfram því alla leið að hrauninu, í hraunhól austan við línuna móts við „Lat“, og mikið af ofaniburði í stórrí melöldu milli Lats og Sjónarhóls [Rauðamel], og í heiðinni fyrir neðan Sjónarhól og niður.

Ég ætlast til að vegurinn sje allur þykklagður. Það verða miklir erfiðleikar með vatn og haga fyrir hesta. Þó eru nokkrir hagar fyrir neðan Lágafell, og á Njarðvíkur fitjum og uppaf þeim.

Mjög fáar þverrennur verða á þessari leið, 2-3 á leiðinni fyrir neðan Sjónarhól. Þessi vegarlengd er um 15 kílólm.- vegurinn áætlaður 5 álma breiður.

Þar sem það er nokkrum erfiðleikum bundið að leggja veginn, slæmir hagar, langt að sækja vatn og flutningur erfiður, er þá betra að leggja veginn en á samskonar landslagi annarsstaðar. Þá þori ég samt ekki að áætla hvern meter minna en 3 krónur, 15000 m = kr. 45000.oo.

Það viðist vera mikill áhugi í Grindavík fyrir því, að fá þennan veg yfir skagann til Keflavíkur. Frá Grindavík eru megin hinna verstu taldar áttir hvert sem farið er. Læknir þeirra situr í Keflavík, og ekkert skip kemur þar vitjandi allann veturinn, svo þörfin á veginum er mjög mikil, svo óviða hjer mælendis er jafn brýn þörf og þar.

Þeir málsmetandi menn er ég talaði vð þar, voru á einu máli um það, að Grindavík, yrði að leggja eitthvað af mörkum sjerstaklega, og það til muna til þessa fyrirtækis. - Virðingarfyllst, Kópavogi 13. apríl 1909 – Erl. Zakariasson.“

Svo virðist, a.m.k. samkvæmt skýrslunni, að hinu nýja vegstæði væri ætlað að liggja nokkurn veginn eftir Skipsstignum, eins og hann hafði legið frá öröfi alda. Ljóst er á umfjöllun og gögnum hér að framan, að vegurinn hafði áður í „atvinnuátaki Grindavíkurhrepps“ verið lagfærður á köflum og varðaður með þetta að markmiði. Niðurstaðan varð þó önnur, eins og koma mun í ljós. Á Skips-

stígunum má sjá, eins og lýst hefur verið, mörg mjög vel greinileg ummerki eftir vegabætur á nokkrum köflum, s.s. við Vörðugjá og í Lágunum norðan Lága-fells. Á fyrrnefnda staðnum eru miklar hleðslur í hraunrás, Gíslhellir, sem ætla má að hafi verið skjól á framkvæmda-tímanum. Í Lágunum er einnig rúm-gott skjól í hraunhveli með fyrirhleðslu. Engar nákvæmar skriflegar heimildir eru beinlínis til um þessar framkvæmdir (utan nefndra hreppsnefndarbókana), en að öllum líkindum tengdjust þær hug-myndum manna og vilja til, í kringum aldarmótin 1900, að leggja vagnfæran veg milli Grindavíkur og Vogastapa.

Næsta bréf um aðdraganda „gamla“ Grindavíkurvegarins er frá Landsverk-fræðingi til Stjórnarráðsins ásamt fyrr-nefndrar skýrslu Erlendar vegaverkstjóra: „Verkfræðingur landsins, Reykjavík 1. júní árið 1909.

Hjer með leyfi jeg mjer virðingarfullt að senda hinu háa stjórnarráði hjálagða skýrslu Erlendar vegaverkstjóra Zakaríars-sonar um mælingu vegastæðis frá Voga-stapa til Grindavíkur, sem jeg ljet hann framkvæma eftir að jeg hafði meðtekið brjef stjórnarráðsins dags. 25. mars þ.a. því viðvíkjandi. -Jón Þorláksson.“

Stjórnarráðið framsendir skýrsluna til sýslumanns í júní árið 1909:

„Til sýslumannsins í Gullbringu- og Kjósarsýslu, 15. júní 1909.

Samkvæmt ósk yðar, herra sýslumaður, í brjefi, dags. 11. apríl þ.a., hefur stj. látið skoða vegarstæði milli Vagarstapa og Grindavíkur og gera áætlun um kostnað-inn við vegargerðina á þessu svæði og er

yður hjer með sent eptirrit af skýrslu um skoðun þessa og kostnaðaráætlun og er þess beiðst, að hjer tilkynnið hreppsnefnd Grindavíkurhrepps innihald skýrslunnar, með því að skoðun þessi, var framkvæmd eptir ósk hennar. - F.h.r. „

Árið 1910 virðist lítið gerast, af skjölum að dæma, varðandi fyrirhugaða vegarframkvæmd, en ári seinna skrifar Einar Jónsson, oddviti Grindavíkur-hrepps, eftirfarandi bréf til oddvita sýslu-nefndar Gullbringusýslu:

„Bréf Einars Jónssonar, oddvita Grinda-víkurhrepps til oddvita sýslunefndarinnar í Gullbringusýslu. Grindavíkurhreppur 5. apríl 1911.

Á fundi sem hreppsnefndin hélt með sér hinn 2. þ.m. fól hún mér að rita hinni háttvirtu sýslunefnd Gullbringusýslu, og beiðast til þess að henni mætti þóknast að hlutast til um að akvegur verði lagður til Grindavíkur frá Vogastapa, eða öðrum hentugum stað, svo fljótt að kringum-stæður leyfa.

Væntir hreppsnefndin þess að hin hátt-virta sýslunefnd taki þetta nauðsynjamál hreppsins til rækilegrar yfirvegunar, og undirbúnings.- Má og vænta þess, að Grindavíkurhreppur telji sig fúsan til að styrkja fyrirtæki þetta með tillagi frá sér, ef þess gerist þörf.

Álitsskjal hr. Erl. Zakaríassonar veg-fræðings sendi ég hér með. - Virðingar-fyllt, Einar Jónsson (oddviti).“

Á sýslunefndarfundi Gullbringusýslu í Keflavík 11. apríl árið 1911 er bókað eftirfarandi:

„Beiðni frá Grindavíkurhreppi um veg frá Vogastapa til Grindavíkur teljum

vér á fyllstu rökum bygða og mælum hið besta með henni.“

Á árunum 1912 og 1913 segir fátt að undirbúningnum, enda ráðamenn þá verið að hugsa um önnur og alvarlegri málefni. Næst má sjá málið bera á góma í fylgikjali með tekjulið sýslusjóðs Gull-bringusýslu árið 1914:

„Fylgiskjal nr. III með tekjulið sýslusjóðs Gullbrs. 1914.

Úrdráttur úr gjörðabók sýslunefndar-innar í Gullbringusýslu af aðalfundargjörð 1914, þeim liðum er hafa útgjaldabyrgðar í för með sjer.

5. gr. Samþykkt var sú breyting á sýsluveginum frá Njarðvíkur-fitjum yfir Grindavíkurheiði að Járngerðar-stöðum í stað þessarar vegarlegu komi: Frá Keflavíkurveginum á Vogastapa yfir Grindavíkurheiði að Járngerðarstöðum í Grindavík.

Jarnframt samþykkti sýslunefndin að úr sýslusjóði yfirstandandi ár verði veittar til þess vegar, allt að 5000 krónur, gegn jafn-miklu tillagi annarsstaðar frá.

Sýslunefndin fól oddvita sínum í sam-ráði við sýslunefndarmann Grindavíkur-hrepps, að hafa á hendi framkvæmd á verkinu, ráðning verkstjóra o.fl.- þar að lútandi yfirstandandi ár.“

Hér var allt í einu komin heimild til að hefjast handa við vegargerðina, enda má sjá á skýrslum vegaverkstjórans, Sigur-geirs Gíslasonar, að hafist hefði verið handa við verkið á Vogastapa vorið 1914. Eitthvað virðist hafa gerst, heimildarlaust (a.m.k. þegar þetta er ritað) í millitiðinni, bæði hvað varðar ráðningu vegaverk-stjóra og ákvörðun um fyrirhugað vegsstæði, sem reyndist skyndilega verða annað en það sem Erlendur Zakarías-son hafði lagt til. Líklega má telja að ákvörðun hins nýja vegaverkstjóra, sem hafði jú mikla reynslu af lagningu Suður-nesjavegarins frá Hafnarfirði til Njarð-víkur, ráðið þar mestu um.

Í bréfi sýslumanns til Stjórnarráðsins í aprílmánuði 1915, þar sem hann biður um greiðslu á framlagi landssjóðs, má sjá að verkið er þá þegar hafið:

„Sýslumaðurinn í Gullbringu- og Kjósarsýslu, Hafnarfirði 17. apríl 1915.

Jafnframt því að láta hjer með fylgja eftirrit af reikningi yfir kostnað við vega-gjörð síðastliðið sumar af Keflavíkurveg-inum á Vogastapa áleiðis til Grindavíkur, er sýnir að varið hefur verið til vegar þessa kr. 8080.20, svo af skýrslu vegar-verkstjóra um vegargerðina, lyfi jeg mjer virðingarfullt, fyrir hönd sýslunefndar-innar í Gullbringusýslu, að beiðast þess, að hinu háa stjórnarráði mætti þóknast að ávísa fje því, að upphæð kr. 5000.00 úr landssjóði, er ræðir um í 13. gr. B. XVII.

núgildandi fjárlaga, og veitt hefur verið til vegar þessa, eða sýsluvegar úr Grindavík á Keflavíkurvegin. - Magnús Jónsson“

Meðfylgjandi greinargjörð Magnúsar er „Aðalreikningur við vegagjörðina af Vogastapa áleiðis til Grindavíkur“, dags. 16. apríl 1915. Á honum má sjá að nefnd upphæð, kr. 8080.20 var borguð af sýslumanni Gullbringusýslu og gjaldaliðir tiundaðir á móti. Þar má sjá að kostnaðurinn fólst m.a. í járnsmíði, heyi, leðri m.fl., verkfærum, tjöldum, dýnamíti, lás o.fl., skóftum, timbri, hagagangi, mjöli, tjaldaðgerðum, vatnsfötum, járnsmíðju og smíðakolum:

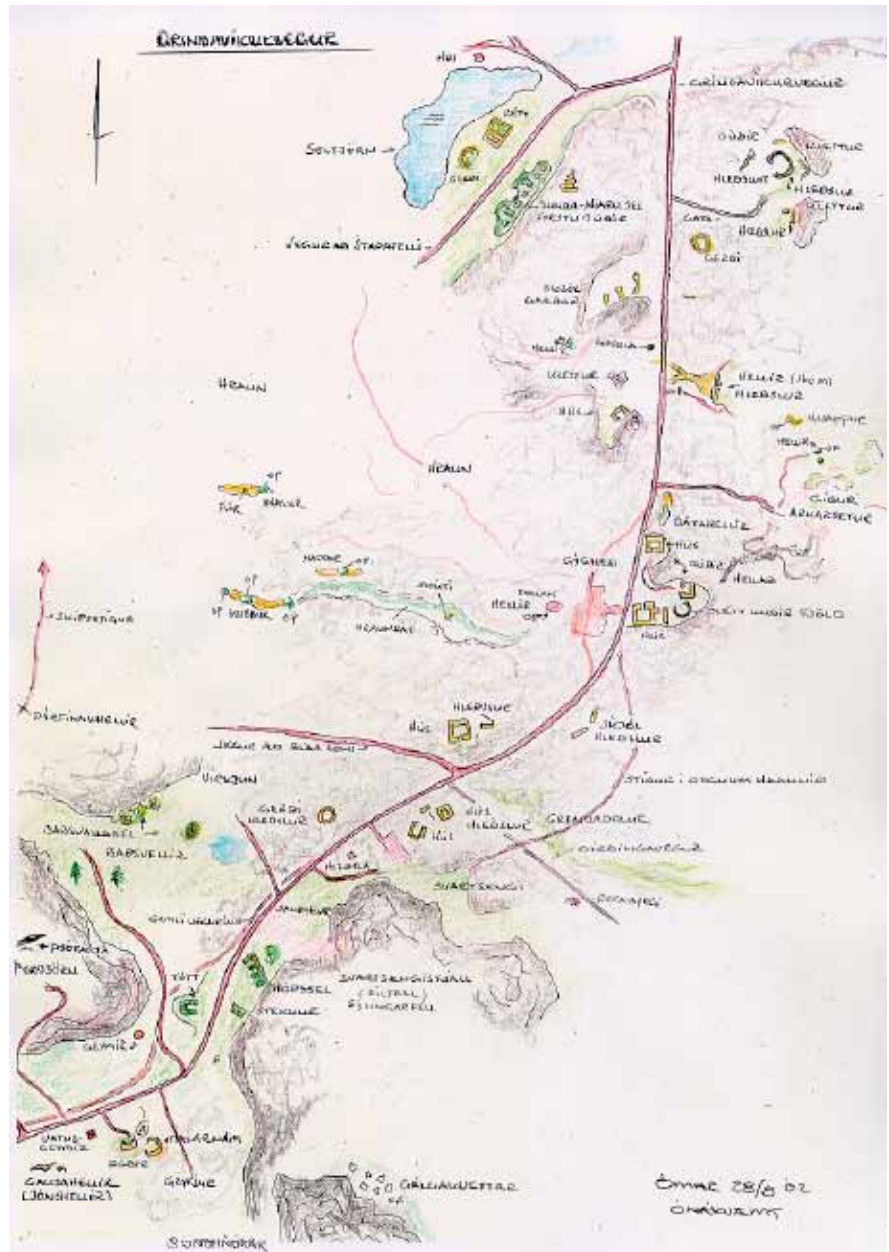
Stjórnarráðið sendi bréf sýslumanns til Landsverkfræðings, er brást við líkt sem fyrrum varðandi Suðurnesjavegin:

„Verkfræðingur landsins, Reykjavík 27. apríl 1915.

Með brjefi dags. 21. þ.m. hefur hið háa stjórnarráð beiðst umsagnar minnar um hjálgað brjef sýslumannsins í Gullbringu- og Kjósarsýslu með 2 fylgiskjölum, viðvíkjandi greiðslu úr landssjóði til Keflavíkurvegarins, eða, sem rjettara er, til sýsluvegar úr Grindavík á Keflavíkurvegin, sbr. fjárl. 13. gr. B. XVII.

Mjer er alls ókunnugt um verk þetta að öllu leyti, og þess er ekki að vænta að fylgiskjöl þau, er fyrir liggja, gefi neinar upplýsingar sem gerðar verði að umtalsefni, því að það mun naumast þurfa að taka fram, að af upphæð þeirri, sem unnið hefur verið fyrir að því er eptiritið af reikningnum ber með sjer, er helmingur sá, sem heimilað er að borga úr landssjóði, kr. 4040.10.

Í sambandi við þetta mál skal jeg virðingarfullst leyfa mjer að minna á, að með brjefi til hins háa stjórnarráðs dags. 23. apríl 1909 spurðist jeg fyrir um það, með tilvísun til 28. gr. vegalaganna, hver afskipti stjórnarráðsins ætlaðist til að jeg hefði af vegagerðinni milli Hafnarfjarðar og Keflavíkur, sem kostuð var af landssjóði að hálfu (til þess vegar hefur landssjóður kostað 61.200 kr., þar af 50.000 kr síðan vegalögin frá 1907 öluðust gildi). Mjer barst aldrei svar upp á þessa fyrirspurn, og skyldi jeg það vo, að mjer bæri engin afskipti að hafa af því verki, sbr. brjef mitt um sama efni dags. 6. febr. 1911. Nú hafa komið fram opinberlega rökstuddar umkvartanir um að sá vegur væri óhentuglega lagður, og dýrastur mun hann vera þeirra vega, sem lagðir hafa verið í landinu á þeim árum. Honum er nú lokið, en þessi vegur frá Grindavík á Keflavíkurvegin er nokkurskonar framhald af honum. Leyfi jeg mjer að minna á þetta í því skyni, að hið háa stjórnarráð gefi mjer þær fyrirskipanir, er þurfa þykir, svo framarlega sem jeg á að hafa nokkur

afskipti af lagningu þessa nýbyrjaða vegar. - Jón Þorláksson.“

Og viðbrögð Stjórnarráðsins til sýslumanns voru eftir því:

„Til Sm. í Gbr.- og Kjósars. 29. apríl 1915.

Eptir móttöku brjefs yðar, dags. 17. þ.m., er yður hjer með send landssjóðsávísun fyrir 4.040 kr. 10 aur. af fje því, sem veitt er á fjárlögum fyrir yfirstandandi ár til sýsluvegar úr Grindavík á Keflavíkurvegin. - F.h.r.“ ?!!

Sýslumaður ítrekaði beiðni sína um fullnaðargreiðslu í bréfi til Stjórnarráðsins:

„Sýslumaðurinn í Gullbringu- og Kjósarsýslu, Hafnarfirði 17. júlí 1915.

Jafnframt því að votta, að greiddar sjeu kr. 3.000.00 til lagningu sýsluvegar frá Vogastapa að Grindavík auk upphæðar

þeirrar, kr. 8.080.20, er ræðir um í brjefi mínu til hins háa stjórnarráðs, dags. 17. apríl þ.á., eða þannig samtals 11.080.20, leyfi jeg mjer virðingarfullst, fyrir hönd sýslunefndarinnar í Gullbringusýslu, að beiðast þess að ávísaðar verði úr landssjóði 959.90, eptirstöðvar af fje því til vegar þessa, er ræðir um í 13. gr. B. XVII. nú-gildandi fjárlaga. - Áður eru, samkvæmt hæstvirtu brjefi, dags. 29. apríl þ.á. - ávísað í þessu skyni kr. 4.040.10. - Magnús Jónsson.“

Stjórnarráðið sendi sýslumanni bréf um viðbótargreiðslu fyrir árið 1915:

„Til Sm. [sýslumanns] í Gbr- og Kjósars., 22. júlí 1915.

Eptir móttöku brjefs yðar, herra sýslumaður, dags. 17. þ.m., er yður hjer með send landssjóðsávísun fyrir 959 kr. 90 aur. af fje því, sem veitt er í fjárlögum fyrir

yfirstandandi ár til sýsluvegar úr Grindavík á Keflavíkurvegin. - F.h.r.”

Í febrúar 1916 sendi Stjórnarráðið bréf til Landsverksfræðings og biður áhlits hans á beiðni sýslumanns:

„Til verkfr.landsins, 2. febr. 1916.

Stjr. beiðist hjer með umsagnar yðar, herra landsverkfræðingur, um hjálaga erindi frá sýslumanninum í Gullbringu- og Kjósarsýslu. dags. 28. f.m. með 3 fylgiskjöllum, viðvíkjandi fjárveitingu til vegarins úr Grindavík á Keflavíkurvegin. Fylgigögn óskast endursend með svarinu. - F.h.r.“

Stutt svar kom frá Landsverkfræðingi í maímánuði sama ár:

„Bréf frá landsverkfræðingi, 12. maí 1916.

Hjer með leyfi jeg mjer virðingarfullt að leggja það til, að fje því, sem veitt er í núgildandi fjárlögum 13. Gr. Bþ VI. til akfærra sýsluvega fyrir yfirstandandi ár, verði ráðstafað þannig:

1. Til Grindavíkurvegar í Gullbringusýslu kr. 5000.00.“

Svipað svar kom frá Stjórnarráðinu við beiðni sýslumanns fyrir árið 1917:

„Stjórnarráð Íslands, 22. maí 1917.

Eftir móttöku brjefs yðar, herra landsverkfræðingur, dags. 16. þ.m. hefur stjórnarráðið ráðstafað fje því, sem veitt er fyrir yfirstandandi ár í 13. gr. B. VI. fjárlaganna til akfærra sýsluvega svo og afgangi af síðasta árs fjárveitingu svo sem hjer segir:

13. Til sýsluvegar frá Vogastapa til Grindavíkur í Gullbringusýslu kr. 6400.00. - F.h.r.“

Árið 1918 má sjá að Stjórnarráðið hafi sent „vegamálastjóra“ [landsverkfræðingi] bréf til að upplýsa hann um að það hafi ráðstafað tiltekinni upphæð fjárlaga vegna Grindavíkurvegarins, auk viðbótarfjárveitingar:

„Stjórnarráð Íslands, Reykjavík 28. maí 1918.

Eftir móttöku brjefs yðar, herra vegamálastjóri, dags. 22. þ.m. hefir stjórnarráðið ráðstafað fje því, sem veitt er fyrir yfirstandandi ár í 13. gr. B. VI. fjárlaganna til akfærra sýsluvega svo sem hjer segir:

8. Til Grindavíkurvegar í Gullbringusýslu:

a. Þegar greitt uppi f.á. kostnað kr. 8989.61.

b. Viðbótarfjárveiting... kr. 600.00; samtals kr. 9589.61.“

Landsverkfræðingur gerir síðan at- hugasemdir við síðustu skýrslu Sigurgeirs Gíslasonar, 19. febrúar 1918, sem hann síðan svarar. Samskipti þeirra varða m.a. rakin í kaflanum hér á eftir um „Skýrslur Sigurgeirs Gíslasonar, verkstjóra, um

vegalagninguna 1914 – 1918 o.fl.“.

Skýrslur Sigurgeirs Gíslasonar, verk- stjóra, um vegalagninguna 1913 – 1918

Eins og að framan greinir átti gerð Grindavíkurvegarins sér nokkurn að- draganda. Vegurinn var greiddur að hálfu úr ríkissjóði og að hálfu af Grind- vikingum sjálfum, þ.e. grindvískum sjómönnum, sem gáfu hluta af afla sínum til framkvæmdarinnar og sýslusjóði. Fram hefur og komið að verkstjórinn við vegagerðina var Sigurgeir Gíslason frá Hafnarfirði, reyndur vegagerðarmaður. Lítið hefur verið fjallað um manninn á bak við umsjónina. Hér er þó ætlunin að bæta svolítið úr því.

Sigurgeir segir m.a. í skýrslu sinni um vegagerðina dags. 11. nóv. 1917 að Grindavíkurvegurinn hafi alls verið 16 km og 120 m frá Vogastapa að verslunar- húsum við Járngerðarstaðavík í Grinda- vík. Við vinnuna voru 35-48 menn að jafnaði frá vori að hausti með 13-16 hesta. Í skýrslum hans er t.d. getið um þá er unnu við vegagerðina, hvað þeir fengu í kaup og hver útgjöldin voru að öðru leyti. Þá lýsir hann í skýrslum sínum einstökum áföngum og efnisöflun, en gleymir, líkt og svo oft gerist um „sjálf- sagða hluti“, að nefna skjól, búðir og önnur afleidd mannvirki er framkvæmd- in krafðist. Reynt verður að bæta úr því með vettvangskönnun í næsta kafla þar sem markmiðið er að skoða og skrá sem flestar minjar við „gamla“ Grindavíkur- veginn, hvort sem þær tengjast vegar- gerðinni beint eða ekki. Fornleifakönn- unin, sem fylgir verkinu, beinist hins vegar beinlínis að slíkum minjum, eins og fram hefur komið.

Hér má lesa skýrslu Sigurgeirs Gísla- sonar, vegaverkstjóra, að afloknu fyrsta vinnuári vegagerðarinnar árið 1914:

„Skýrsla um vegagjörðina af Vogastapa áleiðis til Grindavíkur sumarið 1914.

Byrjað var á lagningu vegarins af Keflavíkurveginum skamt fyrir austan svonefnda Innri-Skoru á Vogastapa, haldið þaðan stefnu í suður eftir Stap- anum, áleiðis að Seltjörn, skáhalt niður af Stapanum austanvert við Seltjörn.

Vegalengd sú er byggð var í sumar er 3 kílómetrar, þar af er albúið 2.50 kíló- metrar, hott ófaniborið, en að mestu leiti undirbyggð, eftir að sprengja úr hliðar- rennu vegarins.

Til vinnunnar var varið kr. 8080.00- Við vinnuna voru 24-36 menn og 8 til 11 hestar. Kaup verkamanna var á dag frá kr. 1.80 (drengir) til kr. 3.60 (flokkstjórar). Hestavinna kr. 0.75 pr. dagsv.

Mestur halli vegarins er 1:15 á einum stuttum kafla niður Stapann að sunnan, annars þar 1:20 og á öðrum stað 1:20.

Vegurinn er mestmegnis undirbyggður úr mold utan smákaflar sem undirbyggðir eru úr grjóti eingöngu. Allur er vegurinn lagður með grjótmulningi „púkklagður“. Ofaniburðurinn vikursandur og var hann hafður vel þykkur.“

Hafnarfirði í okt. 1914, Sigurgeir Gísla- son, verkstjóri.“

Aðalreiknings Sigurgeirs fyrir árið 1914 er getið hér að framan sem og við- bragða hlutaðeigandi embætta gagnvart honum.

Með ársskýrslunni fylgir „Kaupskrá fyrir vegavinnulagninguna sumarið 1914, Vogastapi – Grindavík, dags. 1. ágúst s.á., undirrituð af Sigurgeiri Gíslasyni. Á henni eru nöfn 15 manna er fengu samtals greitt kr. 723.10 í vinnulaun. Hugsanlega kunna einhverjir fleiri vega- vinnumenn að hafa tekið þátt í verkinu kauplaust vegna þess mikla áhuga, sem það hafði í bænnum á þeim tíma. A.m.k. er ekki getið um laun annarra en þeirra 15 er koma fram í „Kaupskránni“.

Í „Kaupskrá“ Sigurgeirs „fyrir dag- vinnu sumar 1914; vegastæði Grinda- víkurvegar“, má sjá nöfn verkamann- anna, fjölda tíma og kaup þeirra í kr. og aurum. Á henni sést, handritað, að launaðir verkamenn þetta árið hafi verið 15 talsins:

Tafla

Í reikningsblaði frá versluninni Dvergur, trésmíðaverksmiðja og timbur- verslun Hafnarfjarðar, Flygenring & Co, nr. 22, merkt „Grindavíkurvegurinn“ má sjá að frá 16. júní til 7. júlí 1914 að úttektir hafa m.a. verið fölgnað í 12 ½“ langborði, gólfborði, planka, panel, tjald- hælum, vagnkjálka og reiptagli.

Í „reikningi“ Leðuverslunar Jón Brynj- ólfssonar fyrir Grindavíkurvegin 1914 má t.d. sjá úttektir á „hálsun“, garni, nálum og sauðskinni.

Í „reikningi“ frá Versluninni Edinborg, Hafnarfirði, 6/10 1914 vegna Grinda- víkurvegarins má sjá úttekt á línunum.

Í Reikningi frá Kaupfjelagi Hafnar- fjarðar til Vegagjörðar til Grindavíkur, Hafnarfirði 7. okt. 194, nr. 24, má sjá m.a. úttektir á Ljerefti. Tretommu, 1 ½ tomma stifti, blásaumi, skóflum, skrúfum, vagnáburði, maismjöli, heimaís og Drógarni?

Skýrsla Sigurgeirs fyrir árið 1915 var svohljóðandi:

„Skýrsla yfir vinnu við vegagjörðina af Vogastapa áleiðis til Grindavíkur sumarið 1915:

Byrjað á lagningu vegarins sunnan undir Vogastapa, þar sem endað var sum-

arið 1914, og haldið austan við svonefnda Seltjörn, yfir grjótmóa að hrauninu, er eigi hefur neitt sjerstakt heiti, en sem jeg vildi leyfa mjer að kalla „Einbúahraun“, en sem mun annars vera kallað allt einu nafni „Skógfellaahraun“.

Haldið uppi það með litlum bogum, og síðan haldið næstum þráðbein lína á svonefnt Svartsengi eða öðru nafni Sýlingarfell.

Vegarlengd sú er lögð var í sumar var 3.70 kílómetrar, svo var endurbætt og borið ofaní það er eptir var sumarið 1914, sem var einn kílómeter.

Til vinnunnar var varið kr. 13.774,43.

Vegurinn er undirbyggður mestmegnis úr mold á fyrstu 800 metr. Og síðan þúkklagður með grjóti, síðan er vegurinn lagður úr grjóti eingöngu, og allur þúkkadur og ofaniburðurinn vikusandur, en í sumar varð að taka hann allan við enda vegarins og draga hann yfir þrjá kílómetra.

Mestur halli vegarins var 1:25, annars yfirhöfuð næstum alveg hallalaus. Eigi vannst tími til þess að bera ofaní hjólaforin á því er lagt var í sumar.

Eins og sjá má á reikningnum vegarins verður að verja allmiklu fje til hestavinnunnar; meðal annars varð að kaupa fódur handa hestunum fyrir um kr. 600.00.

Við vinnuna voru frá 35-42 menn.

Dagkaup verkamanna var frá kr. 2.00 (drengir) til kr. 3.90 (flokksstjórar). Hesta-

vinna borguð með kr. 0.75 per dagsverk (alla daga).

Í gegnum veginn voru byggðar 3 þverrennur úr grjóti. Breidd vegarins; 5 álnir.

Virðingarfyllst, Hafnarfirði í nóv. 1915, Sigurgeir Gíslason, verkstjóri.

Skýrsla Sigurgeirs fyrir árið 1916:

„Skýrsla yfir vinnu við vegagjörð af Vogastapa áleiðis til Grindavíkur sumarið 1916.

Byrjað á veginum í Illahrauni, þar sem hætt var sumarið 1915, voru þá komnir af veginum 6700 metrar, en af þeim kafla var ofaniborið um 600 metrar og ekki keyrt ofaní hjólaforin á 3000 metrum. Þetta var allt fullgert í sumar.

Haldið svo áfram með aðalstefnu á svonefnt Svartsengi (eða Sýlingarfell) og lagt að fellsöxlinni, þar sem fyrst kemur á graslendi. Vegarlengd sú er byggð var í sumar er 4 1/10 kílómetrar, af því er eigi ofaniborið um 900 metrar.

Ofaniburðinn, sem var hraunvíkur, varð að taka allan á einum stað, og leggja afleggjara að honum yfir 600 metra langan. Allur var vegurinn undirbyggður úr grjóti og síðan mulin í hann hraunurð, voru allvíða miklar uppfyllingar og enda niðurgröftur, hefði þó gjarnan mátt vera meiri, ef unt hefði verið að fá sprengiefni. Mestur halli á veginum var 1:20, en víða mjög lítill halli og allvíða flatt.

Eins og sjá má á reikningum mínum varð að kosta til hestafóður nærfellt 1000

krónum fyrir utan flutning á því á staðinn, og mátti þó eigi gera, að meir en gjört var; vatn varð að sækja handa mönnum og hestum fulla 6 kílómetra. Við vinnuna voru yfirhöfuð frá 43 til 48 menn og 16 hestar. Dagkaup verkamanna eins og kaupaskrárnar sína frá kr. 2.30 (drengir) til kr. 4.50, flokksstjórar. Hestavinna var borguð með kr. 1.00 fyrir hálfa daga og kr. 1.50 fyrir heila daga. Til vinnunnar var varið kr. 20.670,81.

Vegarlengd sú er búið er að leggja af Grindavíkurveginum er öll 10 kíló. og 800 metrar, en eptir er af vegarlengdinni í Járngerðarstaðahverfi í Grindavík 5 kíló. og 200 metrar; verður þannig vegarlengdin öll 16 kílómetrar.

Það er nú þegar búið að verja til vinnunnar rúnum 42 þúsund krónum, og ef gjört væri ráð fyrir að það sem eftir er kostaði nokkuð líkt pr. meter, ætti það að kosta um 18 þúsund krónur, en þar sem allt er orðið nú miklu mun dýrara en fyrstu tvö árin, er varla ráð fyrir gjörandi er að það kostaði minna en 20 þúsundir króna, en það myndi tæplega kosta meir, því vegarlagningskilyrðin eru mikið betri en þau hafa verið; ofaniburðurinn víða á veglinunni, landið sljettara og dálitill hagi fyrir hesta þar við hendina; raunar eru nokkrar torfærur eins og ætíð er von á slíku landslagi sem þessu, t.d. nokkrar þverrennur, og er lítið um grjót yfir þær verður máske að steypa boga yfir þær.

Jeg vil eigi láta hjá líða að geta þess að mjer er alls ómögulegt að hafa reikninga vinnunnar fullbúna fyrir 1. nóvember eins og fyrirskipað er, jeg hætti eigi vinnu fyrr en seinast í október og hefði átt mjög erfitt með að ná í kvittanir fyrir ýmsum síðustu útborgunum.

Virðingarfyllst, Hafnarfirði í nóv. 1916, Sigurgeir Gíslason, verkstjóri.

Í fylgiskjölum með skýrslu vegaverkstjórans 1916 má sjá „skrá yfir verkfæra karlmenn í Grindavíkurhreppi innan Gullbringusýslu, fært á árinu 1916, samkvæmt 20. gr. laga, 22. nóvember 1907 um vegi (væntanlega komið frá hreppsnefndinni). Í því koma fram nöfn einstakra manna, heimili, staða og aldur. Nöfn 85 manna eru á listanum.

Erling Einarsson í Grindavík, rakst eitt sinn á reikningsbækur Einarsverslunar í gömlu pakkhúsi í bænum. Húsið var opið fyrir veðri og vindum og greinilegt að einhverjar bækur höfðu farið forgörðum. Hann hirti þær sem eftir voru og í þeim má m.a. sjá færslur vegna lifrarinnlagningar grindvískra sjómanna árin 1916 og 1917. Reikningsfærslur fyrir árin 1914, 1915 og 1918 hafa glatast. Þær færslur, sem eftir voru, bæði staðfesta

Nr	Nafn	Dagar:	Kaup:	Kr.:	Aurar:
1.	Sigurjón Gíslason.....	27	5.0	135	00
2.	Sveinn Sigurðsson.....	22	3.60	79	20
3.	Ásgrímur M. Sigfússon	22	2.75	60	50
4.	Halldór M. Sigurjónsson.....	15.5	1.80	27	90
5.	Jón M. Matthiesen.....	21	2.00	42	90
6.	Guðni Jónsson.....	20	3.60	72	90
7.	Konráð Anderson.....	13.7	3.20	43	84
8.	Ingimundur Hjörleifsson....	17	2.40	40	80
9.	Teitur Sigurjónsson.....	19.6	1.85	36	26
10.	Kristin Jónsson.....	20	2.50	50	00
11.	Jón R. Guðnason.....	20	2.75	55	00
12.	Guðsteinn Einarsson.....	16.4	2.25	36	90
13.	Stefán Sigurfinnson.....	16.4	2.25	36	90
14.	Vilhjálmur Guðmundsson..	5	3.00	15	00
15.	Vífill Helgason.....	3	2.55	8	55

Samtals: 723 10

Vegagjörð áleiðis til Grindavíkur, 1. ágúst 1914. Undirritað: Sigurgeir Gíslason

innlagnirnar og gefa nokkra mynd af því um hvaða upphæðir var að ræða hvort árið fyrir sig.

Þegar „Lifrarkladdi Einarsbúðar“ fyrir árin 1916-1917 er skoðaður má sjá að hálf blaðsíða nr. 10 er um innlagnir vegna Grindavíkurvegarins í mars, apríl og maí árið 1916, kr. 467 og 25 aurar. Sama upphæð er tekin út af reikningnum í peningum.

Hér er skýrsla Sigurgeirs fyrir árið 1917. Á henni sést m.a. að í raun hafi verið komið á vegsambandi milli Voga-stapa (Suðurnesjavegar) og Grindavíkur um haustið þetta ár:

„Skýrsla yfir vinnu við vegagjörð til Grindavíkur sumarið 1917.

Byrjað á lagningu vegarins þar sem endað var sumarið 1916, við svonefnt Svartsengi (eða Sílingarfell) og haldið þar yfir hrauntagl yfir svonefnda Sandhóla-Baðsvelli; yfir Selhals, niður með fjallinu Þorbjörn, og næstum beina línu yfir hraunin í Járngerðar-staðahverfi, og endað við verslunarhúsin við Járngerðar-staðavík í Grindavík.

Vegarlengd sú er byggð var í sumar að nýju, er 5 kílómetrar og 320 metrar. Einnig var borið ofaní af vegi þeim er byggður var sumarið 1916, 1300 metrar.

Vegurinn er undirbyggður mestmegnis úr grjóti (hraun). Þó er undirbyggðir nærfelt 1000 metrar úr mold og melum.

Allur er vegurinn þúkkaður og síðan borið ofaní hann vikursandur.

Í gegnum veginn voru byggðar sex þverrennur 1x1 al. til 1 1/2x 2 al. að stærð, byggðar eingöngu úr grjóti með hellum yfir.

Mestur halli á veginum var 1:15 á örstuttum kafla á Selhalsi, annars er hallinn 1:25 og yfir höfuð næstum hallalaus vegurinn.

Mjög langt varð sumstaðar að sækja ofaniburðinn, alt að 2500 metrum.

Vatn til afnota handa mönnum og hestum, varð um allan tíma að sækja 8 og 9 kílómetra vegarlengd.

Til vinnunnar var varið kr. 35.828,71.

Við vinnuna voru að jafnaði 48-50 menn, og 16 hestar. Dagkaup manna var frá kr. 3.15 (drengir) til kr. 6.00 (flokks-tjórar). Hestavinna borguð með kr. 1.50 hálfa daga og kr. 2.00 fyrir heildagsverk.

Eigi vannst tími til að draga ofaní hjóla-förin til baka á síðasta kaflanum á fullum tveimur kílómetrum, en sem er þó alveg nauðsynlegt að gjört verði á næsta vori, myndi til þess þurfa að minnsta kosti um kr. 1200.00.

Vegarlengdin á veginum frá Keflavíkurveginum til Grindavíkur er öll 16 kílómetrar og 120 metrar.

Hjer með fylgir Aðalreikningur yfir

vinnuna með fylgiskjöllum.

Hafnarfirði 11. nóv. 1917, Sigurgeir Gíslason, verkstjóri.“

Og samkvæmt beiðni Landsverkfræðinings um nánari útlistun á verkfærum og áhöldum árið áður gerði Sigurgeir, vegaverkstjóri, nú grein fyrir hvoru-veggja skv. eftirfarandi:

„Listi yfir verkfæri í Grindavíkurveginum haustið 1917.

„1. stk. Fjögurramannahandvagn, 13 stk. Tveggja manna handbörur, 14 stk. Járnkarla, 17 stk. Sleggjur, 17 stk. Þúkkhamar, 1 stk. Feisilhamar, 3 stk. Sethamrar, 12 stk. Klöppur, 3 stk. Grjótborar (skotborar), 30 stk. Skóflur, 8 stk. Hakar, 10 stk. Do. Upp???, 3 stk., kvíslar, 2 stk., ristuspaðar, 8 stk. tjöld með súlum, 8 hestvagnar, 10 stk. Aktygi og 1 vatnsvagn.

Nokkuð af stikum og öðru timbri, einnig raftar á fjórum húskofum, þar af eru 13 stk., járnplötur á tveimur kofunum, með timbri í stalli og milligerð í hesthúsi fyrir níu hesta.

Margt af verkfærum þessum er orðið svo slitid að þau eru varla notfær lengur, svo sem skóflur og hakar m.fl.

Hafnarfirði 10. nóv. 1917, Sigurgeir Gíslason.“

Sigurgeir nefnir ekki fjölda tjalda, en í reikningunum fyrir árið 1917 má sjá tvær bókanir um þau, annars vegar „gert var v/3 tjöld- 6 kr. hvert“ og hins vegar „gert var v/2 tjöld – 2 kr. hvert“. Lagt var og til efni – 85 aurar.

Hér er svo lokaskýrsla Sigurgeirs fyrir árið 1918. Á henni má glöggst sjá að vinnan þetta sumarið hafi að mestu farið í að ljúka og gera lagfæringar á Grindavíkurveginum, enda kostnaðurinn einungs brot af því sem hann varð árið áður:

„Skýrsla yfir vinnu við að fullgera Grindavíkurvegin sumarið 1918.

Borið ofaní til fullnustu á fullum þremur kílómetrum, einnig lagfærðar nokkrar bilanir, einkum á Stapanum, er myndast höfðu og hinum mikla ís er lagðist þar yfir og klaka í jörðinni; varð að moka burtu frá moldarrennum og bera ofaní þar sem vatn hafði farið yfir veginn, einkum á einum stað.

Til vinnu þessarar var varið kr. 2031,69.“

Hafnarfirði 1. nóv. 1918, Sigurgeir Gíslason, verkstjóri.

„Til vinnunnar var ennfremur talið til gjalda kr. 18.41 er vangoldið var til verkamanna af kaupskrá 1917, og þau uppbótarlaun er sýslumaður setti handa verkstjóra kr. 186.00.

Hafnarfirði 15. nóv. 1918, Sigurgeir Gíslason.“

Framhald í næsta blaði

*Sendum sjómönnum og fiskvinnslufólki
hamingju- og heillaóskir á sjómannadaginn*

Grindavík

Hafnarfjörður

Ísafjörður

Höfn

Fiskmarkaður Suðurnesja hf.

Hafnargötu 8 - 245 Sandgerði - Sími 420 2310 - Fax 420 2311 - Netfang: fms@fms.is

Starfstöðvar FMS: Sandgerði 420 2200 • Grindavík 420 2300 • Hafnarfjörður 565 1888 • Ísafjörður 456 3665 • Höfn 470 8500

*Óskum sjómönnum,
fiskvinnslufólki og
öðrum Grindvíkingum
til hamingju með daginn*

nettó
Ódýrt fyrir heimilið!

Skráðu þig á póstlistann á www.netto.is!

Mjódd - Salavegi - Hverafold - Akureyri - Höfn - Grindavík - Reykjanesbæ

Þjónusta og öryggi hafnarinnar dregur að aðkomu báta

Í sjómannadagblaði s.l. árs birtist greinargott og ítarlegt spjall við Sigurð A. Kristmundsson og Hilmar Helgason skipstjóra, þar fóru þeir yfir helstu framkvæmdir við Grindavíkurhöfn og þau áhrif sem þær hafa til framtíðar fyrir rekstur hafnarinnar.

Lítið fór fyrir hefðbundnu vertíðarspjalli líkt og hefð er fyrir í þessu blaði, á hverju ári frá fyrstu útgáfu blaðsins hefur verið farið yfir aflabrögð á „vetrarvertíð“ og í seinni tíð „fiskveiðiársins“ eins og það er nú skilgreint þ.e.a.s. kvótaárið.

Í því umhverfi sem nú er við lýði eru aflabrögð svo nátengd rekstri og afkomu fiskvinnslunnar að ekki er lengur hægt að tala um vertíðarstæmmningu, veiðum er nær algerlega stýrt af því hversu mikið má berast að landi.

En náttúran er söm við sig. Mikil fiskgengd er á grunnmiðum Grindvíkinga undanfarin ár, sildin gengur inná allar vikur og höfnin fyllist af fiski annað árið í röð.

Ritstjóri hitti Sigurð A. Kristmundsson hafnarstjóra á vigtinni og tókum við stutt „Vertíðarspjall“

Sigurður A. Kristmundsson.

„Núna tvö s.l. ár hefur aflamagn aukist um 1.000.- tonn á ári fyrstu þrjá mánuði ársins, sem er athyglisverð þróun. Undirstrikar það sterka stöðu útgerðar í Grindavík og hafnarinnar ekki síst,

þjónusta og öryggi hafnarinnar dregur að aðkomu báta, og hafa til að mynda færeysk og norsk línuskip notfært sér aðstöðuna, fjöldi aðkomubáta frá öðrum landshlutum eykst með hverju ári.

Þó erum við að tala um svipað heildarmagn lönduðu í Grindavík ef tekinn er samburður við fyrri ár.

Skipakomur eru svipaðar frá ári til árs, árið 2012 komu 21 flutningaskip, aðallega með salt og lýsi, samtals um 22.000.- tonn og má benda á merkilega staðreynd í sambandi við lýsið, nú er því skipað upp, þ.e.a.s. innflutt af Lýsi h/f. Árið 2013 var svipað umfang og allt stefnir í að árið 2014 verði gott í skipakomum.

Einungis 3 netabátar róa nú frá Grindavík á vertíð, dagróðrabátum fækkar jafnt og þétt og nú er svo komið að enginn bátur er eftir á snurvöð þó Farsæll landi hér enn, þó heldur í horfinu með línuskipaútgerðina. Breytinga er að vænta í togaraútgerð. Það mun fækka um einn togara hjá Þorbirni og samfara því mun löndunaraðstaða fyrirtækisins færast frá Eyjabakka á Suðurgarð.

Heilfarfjöldi báta frá Grindavík hefur verið svipaður sl. ár milli 60-70 bátar og skip. Nokkuð bjart er þó framundan í þá veru að nú eru a.m.k. tvö fyrirtæki að láta smíða báta sem munu koma á þessu ári.

Það hefur ekki farið framhjá neinum að Vísir h/f kemur til með að auka umsvif sín hér í Grindavík og því mun fylgja uppbygging.

Við horfum nú til þess, í anda þeirrar stefnumótunar sem unnin var sl. ár að tækifæri til uppbyggingar myndist í tengslum við landfyllinguna milli garða utan við Suðurgarð, t.d. byggingu á frystigeymslu, einnig má nefna stórar lóðir annars vegar í eigu Þorbjörns h/f og Lýsis h/f að vestan og ofan við höfnina þar sem bræðslan og H.G. voru.

Eitthvað til þess að hafa áhyggjur af?

Þar nefni ég Miðgarð. Hann er orðinn mjög lélegur, stálþilið er ónýtt og þekjan að gefa sig og eru nú þegar komnar þungatakmarkanir á umferð um bryggjuuna. Miðgarður er um 25% af bryggju-lengd í Grindavíkurhöfn. Áætlanir gera ráð fyrir því að kostnaður pr meter í bryggjugerð af þessu tagi kosti milli 4-6 milljónir, því má áætla að Miðgarður allur kosti um 1 milljarð. Það er algjör pattstaða í þessu máli. Má segja að nú sé

beðið ákvörðunar Alþingis í tengslum við nýja lagasetningu. Undanfarin ár hefur ríkið ekki komið að fjármögnun en fyrir liggur að þátttaka ríkis verði 60% sem mundi þýða að hlutur hafnarinnar yrði um 400 milljónir. Það er of stór biti eins og staða hafnarinnar er nú en tekjur s.l. ár hafa verið um 175 milljónir og er núverandi skuldastaða um 400 milljónir. Því er staðan einfaldlega sú að ekki hefur verið dreginn stafur í bók, og málið í pólitískum höndum ríkisstjórnar eða Alþingis og Grindavíkurbæjar.

Ferðapjónusta og höfnin?

Mikil aukning hefur orðið í komu hvalaskoðunarskipa, og markast það af tvennu. Í fyrsta lagi þegar hann blæs á norðan þá er lítill friður inni flóa og svo hef ég heyrt á hvalaskoðunarfólki að oft eru meiri líkur á að hvalir sjást í ferðum frá Grindavík. Mikil umferð hefur verið sl sumur á bryggjunum af ferðafólki, skemmtileg stemning er ávallt í tengslum við kaffihúsið Bryggjuuna, hvað varðar lítil skemmtiferðaskip í Grindavíkurhöfn þá hefur sú umræða legið niðri nú um nokkurt skeið en er vissulega áhugavert m.a. með tilliti til tekjuöflunar. Nú liggja hér við bryggju tveir gamlir eikarbátar og hef ég orðið var við áhuga manna á að koma þeim í ferðapjónustu.

Hvernig líst þér á það að lækka kambinn ofan við Norðurvörina og gömlu bryggjuna?

Það líst mér ljómandi vel á og sé fyrir mér að hægt verði þá í framtíðinni að taka aðeins til og reyna að færa í fyrra horf þessar gömlu minjar sem þarna eru. Áhugavert yrði að sjá gamla uppsátrið, spilin og hleinana og kannski bát í nausti. Ef tillaga þessa efnis berst á mitt borð mun ég koma henni rétta boðleið, þó ber að hafa varann á því þar mun Siglingamálastofnun að öllum líkindum hafa síðasta orðið. Ég hef gælt við þá hugmynd að jafnvel gætu ferðapjónustufyrirtæki athafnað sig á gömlu bryggjunni og þá hugsanlega líka í Staðarhverfi.

*Sendum sjómönnum, fiskvinnslufólki
og öðrum Grindvíkingum hamingju-
og heillaóskir á sjómannadaginn*

*Hákon EA 148
Vörður EA 748
Áskell EA 749*

Þínar helstu áherslur sem hafnarstjóri?

Ég vil ítreka þann einbeitta vilja þeirra sem standa að rekstri hafnarinnar og þeirra sem við hana vinna að gera Grindavíkurhöfn eins örugga og hægt er. Hafnarframkvæmdir undafarinna ára hafa miðað að því og er nú unnið að lýsingu innan hafnar m.a. á staurunum sem standa í kantinum að sunnanverðu og eins mun gamli garðurinn verða lýstur upp. Enn og aftur verður að nefna það að hjá uppbyggingu Miðgarðs á allra næstu árum verður ekki komist, ef Grindavíkurhöfn á að halda velli sem ein af aðal löndunarhöfnum landsins. Í því sambandi má segja að ég vinni eftir þeirri stefnumótunarvinnu sem unnin var í fyrra og tókst einkar vel, þar er haft að leiðarljósi þau gildi sem mörkuð voru við þá vinnu um Grindavíkurhöfn; öryggi, þjónusta, þekking, traust og framsækni. Hlutverk Grindavíkurhafnar; hlutverk okkar er að veita skipum öryggi og þjónustu. Framtíðarsýn Grindavíkur-

hafnar; framtíðarsýn okkar er að verða í fararbroddi sjávarútvegshafna landsins.

Einnig má ég til með að koma á framfæri að Grindavíkurhöfn mun taka þátt í íslensku sjávarútvegssýningunni sem fer fram í sumar í Smáranum í Kópavogi.

Þar verður stór sýningarbás undirlagður markaðs starfi í samstarfi við fjölmörg fyrirtæki frá Grindavík og tengjast rekstri í sjávarútvegi. Um 15 fyrirtæki verða með okkur, þ.á.m. Fisktækniskólinn, Codland, Voot beita, Martak o.fl.

Fjölnir á leið til hafnar í Grindavík. Ljós. Eyjólfur Vilbergsson.

Sjómenn

til hamingju með daginn!

Voot beita hefur áreiðanlega og persónulega þjónustu í forgrunni sem viðskiptavinir okkar kunna vel að meta. Við flytjum inn mest af saury, smökkfisk og makríl sem eru þær beitutegundir sem hafa reynst einna best á íslenskum fiskimiðum.

VOOT BEITA

VOOT BEITA aðalskrifstofa
Miðgarði 3 • 240 Grindavík
Sími 581 2222 • Fax 5812223
Gsm: 841 1222 • beita@beita.is

Minning Sævar Óskarsson

Sævar Óskarsson fæddist í Grindavík 25. desember 1941. Hann lést á hjarta-deild Landspítalans við Hringbraut þann 17. mars 2014.

Foreldrar hans voru Óskar Gíslason frá Vík og Jóhanna Dagbjartsdóttir frá Ásgarði.

Systir Sævars er Dagbjört Óskarsdóttir, til heimilis að Ásabraut 13 hér í bæ og er dóttir hennar Dröfn Palmberg, búsett í Njarðvík.

Fyrri kona Sævars var Ólína Ragnarsdóttir, þau skildu. Börn þeirra eru Óskar Sævarsson, kvæntur Guðbjörgu Eyjólfsdóttur og eiga þau 3 börn, Jóhanna Sævarsdóttir, gift Viðari Geirssyni, eiga þau 3 börn og Erlendur Sævarsson, kvæntur Örnur Björnsdóttur og eiga þau 2 börn. Systkynin eru öll búsett í Grindavík.

Eftirlifandi kona Sævars er Khamnuan P Óskarsson. Sonur þeirra er Kári Kham og eru þau búsett að Ásabraut 7, Grindavík.

Sævar var sonur Óskars frá Vík, sonur Gísla frá Rafnshúsum og Jóhönnu frá Ásgarði, dóttur Dagbjarts frá Völlum síðar Ásgarði, sonur Einars frá Garðhúsum.

Hann var borinn og barnfæddur Grindvíkingur og ólst upp í Járngerðar-

staðarhverfi, fyrst í Bakka, síðar Litla Gimli og Ásbyrgi.

Hann fermdist ásamt þremur öðrum börnum frá Grindavíkurkirkju árið 1954, hann ólst upp með frændfólki sínu frá Vík. Margar góðar sögur koma í hugann og má þar nefna „tóftaránið mikla“, þegar hefja átti útgerð frá Rásinni og lýsingar á leikjum með búskap, hornum og leggjum.

Sævar fór snemma á sjóinn líkt og venja var á þessum árum. Á sextánda ári rær hann með föður sínum á Sæborginni GK og síðar Gísla Jónssyni GK, lærði til Vélstjóra og var nokkur ár á Hrafn Sveinbjarnarsyni GK og Þorbirni GK. 1963 rær hann með föður sínum og tengdaföður, Ragnari Magnússyni, á Kára GK 146 og einnig með mági sínum Jóni Ragnarsyni og tengdaföður á Vísi GK. 1966 kaupir hann með föður sínum og Guðjóni Sigurgeirssyni frá Vorhúsum nýjan Kára GK og er óslitið til ársins 2001 í útgerð, 1981 lærir hann til skipsstjórnar og er ýmist vélstjóri eða

skipstjóri til loka útgerðar. Haustmánuðir voru oft erfiðir til útgerðar og var þá gripið í íhlaupavinnu, t.d. í Vélsmiðju Grindavíkur, vörubílstjóri hjá Þrótti h/f og eina síldarvertíð á Gauknum GK.

Sævar var mikill félagsmálamaður, hann var stofnfélagi í Sjálfstæðisfélagi Grindavíkur, varð fljótlega gjaldkeri og síðar formaður og gengdi þar formennsku í 12 ár, tók þátt í starfi Leikfélags Grindavíkur og var félagi í Kiwanisklúbbum Boða um margra ára skeið. Hans helstu áhugamál voru laxveiðar og lestur góðra bóka og var þar stórskáldið Einar Ben í miklu uppáhaldi, einnig var hann músíkalskur, spilaði á flest öll hljóðfæri, spilaði á böllum í Kvennó og margar góðar stundir spilaði hann á harmónikkuna á heimili sínu fyrir fjölskylduna og hundinn sinn Hnokka.

Sævar átti að baki 45 ár á sjónum og bjó lengst af í húsi sínu er hann byggði á Ásabraut 7.

Sjómanna og Vélstjórafélag Grindavíkur minnst Sævars með hlýhug og vottar aðstandendum hans samúðar, blessuð sé minning hans.

Ritstjóri.

Minning Valgerður Guðrún Guðmundsdóttir

Valgerður Guðrún Guðmundsdóttir frá Ísólfskála var elsti borgari Grindavíkur þegar hún lést 22 nóvember 2013.

Valgerður Guðrún Guðmundsdóttir fæddist á Hrauni í Grindavík 6. maí 1912. Hún lést á 102. aldursári á sjúkradeildinni í Víðihlíð, dvalarheimili aldraðra í Grindavík, 22. nóvember 2013.

Foreldrar Valgerðar voru Agnes Jónsdóttir, f. 1876, d. 1968, og Guðmundur Guðmundsson, f. 1884, d. 1977. Systkini Valgerðar voru tíu. Börn Agnesar og fyrri manns hennar, Vilhjalms Jónssonar, voru Jóhanna Guðleif, f. 1900, d. 1984; Magnúsína Sigurbjörg, f. 1904, d. 1994; Árnfríður, f. 1906, d. 2002; Jón Hafliðason, f. 1908, d. 1990; og Lilja, f. 1909, d. 2000. Alsystkini Valgerðar voru Sólrún, f. 1913, d. 2001; Sigrún Rakel f. 1916, d. 2006; Guðmunda Hannesína Helga, f.

1918, d. 2003; Jón Valgeir, f. 1921; og Ísólfur, f. 1922, d. 1994. Jón Valgeir er einn eftirlifandi systkina Valgerðar en hann býr í Grindavík.

Valgerður fluttist með fjölskyldu sinni að Ísólfskála árið 1916, þegar hún var fjögurra ára, og hafði þar fast athvarf fram til 1967. Þá fluttist hún að Lundi í Grindavík með foreldra sína, sem hún annaðist til enda þeirra lífsdaga. Eins og títt var á uppvaxtarárum Valgerðar fór hún snemma að sjá sér farborða og vann ýmis störf til sjávar og sveita víða um land allt frá unglingsárunum. Lengst vann hún þó

sem matráðskona fyrir vinnuflokka Rafveitunnar sem fóru um landið og lögðu rafmagnslínur, en einnig í mótuneytum fiskverkunarfyrirtækja í Grindavík. Hún var ógift, barnlaus, en varð þó í raun ættmóðir afkomenda systkina sinna síðustu áratugina, auk annarra sem bundust henni traustum böndum. Valgerður bjó að Lundi og sá mest um sig sjálf þar til hún var hartnær 101 árs og heilsan tók að bila. Síðustu mánuðina bjó hún á sjúkradeildinni í Víðihlíð.

Sjómanna- og Vélstjórafélag Grindavíkur minnst Völu frá Skála með hlýhug og vottar aðstandendum hennar samúðar, blessuð sé minning hennar.

Ritstjóri.

Minning Magnús Þórðarson

Magnús Þórðarson fæddist á sjúkrahúsinu í Keflavík 25. maí 1960. Hann lést miðvikudaginn 15. janúar 2014.

Foreldrar hans eru Sjöfn Ísaksdóttir, f. 9. janúar 1938, og Þórður Magnússon, f. 9. apríl 1940. Systkini Magnúsar eru 1) Haukur Vésteinn, f. 12. apríl 1957, kvæntur Höllu Björk Harðardóttur, þau eiga 3 börn og 5 barnabörn, 2) Ísak, f. 6. desember 1961, kvæntur Steinunni S. Sigurðardóttur, þau eiga 3 börn og 7 barnabörn, 3) Harpa, f. 3. febrúar 1968 og á hún 2 börn, 4) Ingibjörg Ragnhildur, f. 23. desember 1970, gift Gylfa Hauksyni og eiga þau 2 börn.

Magnús kvæntist Fanneyju Ósk Ingvaldsdóttur árið 1982 og eignuðust þau eina dóttur, Helgu Sjöfn, f. 12. september 1982. Þau slitu samvistum. Helga Sjöfn er í sambúð með Jakobi Sigurðarsyni og eiga þau 3 dætur, Emmu Sól, f. 8. júlí 2004, Victoríu Nótt, f. 23. ágúst 2006, og Andreu Ósk, f. 26. janúar 2009.

Magnús var um tíma í sambúð með

Guðrúnu Ernu Ingudóttur og eignuðust þau einn son, Þórð Inga, f. 2. febrúar 1992. Þau slitu samvistum.

Þórður Ingi er í sambúð með Ásdísi Halldórsdóttur og eiga þau eina dóttur, Aþenu Nótt, f. 4. september 2013.

Árið 2001 kvæntist Magnús Mariu Ananinu Acosta og eignuðust þau eina dóttur, Ölmú Dögg, f. 14. september 2002. Átti hún fyrir son, Reynaldo Cruz f. 25. maí 1988 sem Magnús gekk í föðurstað. Þau slitu samvistum.

Magnús ólst upp í Grindavík og bjó þar fram undir tvítugt en flutti á Selfoss og síðan til Reykjavíkur þar sem hann bjó til æviloka. Hann fór snemma að stunda sjóinn, eða um 17 ára gamall, en gerði hlé á sjómennskunni í nokkur

ár og gerðist þá atvinnubílstjóri, ýmist á sendibílum, leigubílum eða hópferðabílum. Síðan lá leiðin aftur á sjóinn og starfaði hann sem matsveinn, lengst af á Páli Jónssyni GK 7, sem er í eigu úgerðarfélagins Vísis í Grindavík.

Þessa vísu sömdu skipverjar sem hann starfaði með

Meistari Magnús leysti af
maður sá nánast ekkert svaf
úr nánast engu karlinn gat
á borðið borið veislumat.

Sjómannanna og Vélstjórafélag Grindavíkur minnst Magnúsar með hlýhug og vottar aðstandendum hans samúðar, blessuð sé minning hans.

Ritstjóri.

Minning Sæmundur Jónsson

Sæmundur Jónsson var fæddur 30.06.1933. Hann andaðist í Víðihlíð þann 23. júní 2013.

Sæmundur var sonur hjónanna Jóns Marinós Gíslasonar frá Vík og Valgerðar Jónsdóttur frá Akrahóli, þau bjuggu í Baldurshaga.

Sæmundur kvæntist 2. september 1973, Steinunni Svölu Ingvadóttur, fædd 9. mars 1936, látin 7. nóvember 2000.

Steinunn átti þrjár dætur, þær eru Lilja Ósk Þórisdóttir, maki Jónatan I. Ásgeirsson, eiga þau 4 börn, Árný Matthíasdóttir, látin, maki Örn Kjærnested, látinn, þau áttu 2 börn og Karen Matthíasdóttir, gift Bryan Thomas, búsett að Borgarhrauni 12 hér í bæ og eiga þau 3 börn.

Systkini Sæmundar eru Erla Borg, gift Þorleifi Guðmundssyni, búsett í Reykjavík og eiga þau synina Jón og Guðmar,

og Gísli Jónsson, giftur Margréti Brynjólfssdóttur, þeirra heimili er að Sólvollum 5 í Grindavík og eru börn þeirra Jón, Brynjólfur, Erla Sif og Gerður Marín.

Sæmundur sleit barnsskónum við

túnfótinn, gamli barnaskólinn steinsnar frá Baldurshaga og stutt niður á bryggju, fátt annað hefur komið til greina en að leggja fyrir sig sjósókn enda kominn af harðsæknu fólki til lands og sjávar.

14 ára gamall var hann kominn á sjóinn og byrjaði sinn langa sjómannsferil á Maí GK með föður sínum, við tóku skipsrúm hjá föðurbróður sínum Gunnari á Stellunni, þá á Merkúr í eigu föðurs síns en þar var hann skipstjóri.

Sæmundur lærði í Stýrimannaskólanum, og kláraði hann 1956.

Við tóku skipsrúm ýmist sem skipstjóri eða stýrimaður, hann var á Þorbirni og Þorsteini, þá fer hann á Sæborgina með Óskari Gíslasyni og síðar á Gísli Jónsson GK.

Sæmundur er svo stýrimaður á

Arnfríðingi Re, Heimi KE, og svo á Sigfúsi Bergmann GK þar sem hann er skipstjóri.

1966 verða kaflaskil, þá stofnar Sæmundur eigin útgerð með bróður sínum Gísli og Bjarna Ágústssyni, útgerðarfyritækið Hraunsvík hf sem enn er til í dag. Þeir kaupa Blátind frá Vestmannaeyjum og gerðu hann út í fjögur ár, þá kaupa þeir Gissur Ár og skíra hann Hraunsvík GK 68, 1988 kaupa þeir seinni Hraunsvík og gera út óslitið til aldamóta. Lauk þar sjósókn Sæmundar og farsælli útgerð í 34 ár, þá átti Sæmundur 53 ár að baki sem sjómaður.

Sæmundur og Steinunn bjuggu lengi í Borgartúni 12, í átta ár býr Sæmundur á Árnastíg 13. Síðustu 9 mánuði ævi sinnar dvelur hann í Víðihlíð í góðri umönnun starfsfólks Víðihlíðar.

Sjómannanna og Vélstjórafélag Grindavíkur minnst Sæmundar með hlýhug og vottar aðstandendum hans samúðar, blessuð sé minning hans.

Ritstjóri.

ÞJÓNUSTA :

HÖNNUN VEIÐARFÆRA

Hönnun veiðarfæra: Hönnun veiðarfæri frá grunni ef með þarf. Einnig sjáum við um breytingar og lagfæringar á veiðarfærum til að aðlagja þau að óskum kaupenda.

UPPSETNING OG FRÁGANGUR VEIÐARFÆRA

Sjáum um uppsetningu og frágang veiðarfæra að óskum kaupenda.

VIÐHALD VEIÐARFÆRA

Yfirförum allar gerðir veiðarfæra.

VÍRAR, HÓLKAR, 600TN VÍRAPRESSA

Eigum á lager flestar gerðir vinnsluvíra og kranavíra. Erum með 600tn vírapressu, og þrykkjum bæði ál og stálhólka með hefðbundnum augum með eða án kóssa. Erum einnig með stálaugu f/ víra og vírmanillu.

ROCKHOPPERAR OG FÓTREIPI

Erum með rockhopperpressu. Setjum upp og lagfærum lengjur af öllum stærðum og gerðum, að óskum kaupenda. Eigum ávallt til á lager rockhopperdíska 10-24" í ýmsum þyngdum. Einnig erum við með milligúmmi af flestum stærðum. Setjum einnig upp fótreiði fyrir dragnætur og humartroll.

KEÐJUR OG LÁSAR

Stálkeðjur 9-32mm og galvanisíraðar 4-32mm frá Trygg í Noregi. Patentlása frá Parson og Silverline, og járnvara frá Markussen.

NET TÓ OG GARN

Net tó og garn frá Hampiðjunni, Cotesi og Euronet í Portugal.

ALL T Í NETAÚTHALDIÐ

Eigum efni í færri, sérta, baujur, belgi, teina og fleirra

NETAFELLING OG AFSKURÐUR

Tökum að okkur netafellingu og afskurð.

SKILJUR

Setjum upp og sjáum um viðhald á Sort-V smáfiskaskiljum og rækjuskiljum.

SJÓFATNAÐUR

Sjófatnaður, vettlingar, hnifar, brýni og ýmislegt fyrir útgerðina.

Frekari upplýsingar færðu á www.veidarfaeri.is

Ljósmynd Kr.Ben.

Sjómenn skapa og hafa skapað í gegnum tíðina einar mestu gjaldeyristekjur fyrir þjóðarbúið

Nú er Sjómannadagurinn runninn upp í allri sinni dýrð. Þetta er hátíð sjómanna og fjölskyldna þeirra og þannig hefur það verið síðan dagurinn var fyrst haldinn hátíðlegur árið 1938. Það skiptir máli að sjómenn og fjölskyldur þeirra gleðjist á þessum degi og taki þátt í þeim hátíðarhöldum sem haldin eru vítt og breitt um landið. Við hér í Grindavík getum verið stolt af því hvernig okkur hefur tekist til við að halda heiðri þessa dags hátt á lofti en því miður þá hafa hátíðahöld víðsvegar um landið á Sjómannadaginn látið undan á liðnum árum.

Það er ekki að ástæðulausu að Sjómannadagurinn hefur verið haldinn hátíðlegur í gegnum áratugina hér á landi enda er sjávarútvegur og framlag sjómanna einn mikilvægasti þáttur samfélagsins í að halda úti því velferðarsamfélagi sem við búum í. Sjómenn skapa og hafa skapað í gegnum tíðina einar mestu gjaldeyristekjur fyrir þjóðarbúið og það eru þessar gjaldeyristekjur sem gera það að verkum að við náum að halda úti því samfélagi sem við viljum búa í.

Nú er liðið rúmt ár frá því að ég tók við formennsku í Sjómanna- og vélstjór-afélagi Grindavíkur og hafi ég einhvern tímann verið í vafa um tilgang stéttar-

Birgir Mar Guðfinnsson

félaga þá hefur sá vafi algjörlega horfið. Sem dæmi þá er það hlutverk stéttarféлага að standa vörð um réttindi félagsmanna sinna og nýlega fór Sjómanna- og vélstjór-afélag Grindavíkur í mál vegna kjarasamningsbrota á sjómanni sem tók laun sín eftir kjarasamningi smábátasjómannna. Þetta mál vannst fyrir héraðsdómi og ef hæstiréttur staðfestir

niðurstöðuna mun þetta skila sjómanninum rúmum 3 milljónum króna vegna launatímabils sem var einungis nokkrir mánuðir. Þetta sýnir hversu mikilvægt það er að hafa öflugt stéttarfélag á bak við sig til að gæta réttinda sinna.

Það er hinsvegar staðreynd að alltof margir sjómenn þora ekki að sækja rétt sinn vegna hugsanlegra viðbragða síns vinnuveitanda og er ömurlegt til þess að hugsa að sjómenn séu jafnvel látnir gjalda fyrir það að fara fram á að farið sé eftir þeim kjarasamningum sem eru í gildi á hverjum tíma fyrir sig. Ég skora á útgerðarmenn að láta af slíku háttalagi. Ég er ekki að alhæfa að hér sé um alla útgerðarmenn að ræða en því miður eru alltof margir sem eru með slíkar hótanir í garð sinna sjómanna ef þeir hyggjast leita réttar síns hvað varðar kaup og kjör.

Sjómenn! Stöndum saman í að verja okkar réttindi því ef við ekki gerum það saman þá gerir það enginn fyrir okkur.

Til hamingju með daginn.

*Birgir Mar Guðfinnsson
Formaður Sjómanna-
og vélstjór-afélags Grindavíkur*

Kæru sjómenn og fjölskyldur ykkar!

Til hamingju með sjómannadaginn

Sjómannna- og vélstjórafélag Grindavíkur

Hafnargötu 9 Sími 426 8400 • Fax 426 8405 • Netfang: svgrindavik@gmail.com • www.svg.is

Skrifstofan er opin alla virka daga frá klukkan 8:00-13:00.

Til hamingju með daginn sjómenn

Í almanaki Háskólans er að finna eftirfarandi skilgreiningu; „sjómanna-dagurinn, hátíðisdagur tileinkaður sjómönnum, haldinn fyrsta sunnudag í júní, nema sá dagur sé hvítasunnudagur, þá er sjómannadagurinn viku síðar. Þessari reglu hefur verið fylgt allar götur síðan 1938, ef frá eru talin árin 1965-1968, en þau ár var haldið upp á sjómannadaginn í maímánuði.“

Í heimildum frá árinu 1938 má glögg

sjá hversu mikilvægur þessi dagur var hinni íslenzku þjóð, þróun og saga þessa dags er samofin íslenzkri þjóðarsál og er enn.

Sjómannadagurinn snýst um að gera sér glaðan dag og efna til hátíðahalda.

Hefð hefur skapast í útgáfu blaðsins að birta myndir frá hátíðarhöldum á sjómannadag liðins árs.

Myndasmiður í fyrra var Olgeir Andrés-son og kunnum við honum bestu þakkir.

Formaður sjómannsdagsráðs, Hermann Magnús Sigríðarson, stjórnaði vaskri sveit aðstoðarmanna við framkvæmd dagskrár sem var með hefðbundnu sniði, á laugardegnum fóru fram skemmtisigling og kappróður. Á sunnudeginum byrjuðu hátíðahöld að venju með Sjómannamesu og skrúðgöngu að minnisvarða sjómanna, þá tók við hátíðarathöfn niðri á bryggju, ræðuhöld og heiðrun aldraðara sjómanna.

Ærslagangur og busl í höfninni eru ómissandi liður í lok hátíðahalda og stjórnaði Gunnar Jóhannesson af röggsemi koddaslag og flekahlaupi svo eitt-hvað sé nefnt.

Öryggisgæsla var að vanda í höndum Björgunarsveitarinnar Þorbjörns.

Fyrir hönd Sjómanna og Vélstjórafélags Grindavíkur og sjómannsdagsráðs vil ég koma á framfæri þakklæti til þeirra fjölmörgu sem lögðust á árar við framkvæmd hátíðarhalda sjómannsdagsins 2013.

Óskar Sævarsson ritstjóri.

Karلاكór Keflavíkur tók lagið.

Netamenn verðlaunaðir. Frá vinstri: Sverrir Jónsson, Theódór Vilbergsson, Ragnar B. Gestsson, Róbert Voight og Nanna Bára.

Heiðrun á sjómannadaginn 2013

Daníel Jónsson

Daníel Jónsson
fæddist 31.október
1939 í Garðbæ í
Grindavík þar sem
hann ólst upp annar í
röð fjögurra systkina.
Foreldrar hans voru
þau Jón Valgarður
Daníelsson frá

Garðbæ í Grindavík og Sigríður Loftsdóttir frá Neðra Seli í Landssveit.

Daníel byrjaði ungur að vinna í Hraðfrystihúsi Þórkötlustaðar við saltfiskbreiðslu og ýmis önnur störf. Sumarið 1956, þá á sautjándra ári fór hann sem háseti á síld á Þorbirni GK 540 en Hraðfrystihús Þórkötlustaðar gerði bátinn út. Skipstjóri var Ingólfur Karlsson og var Daníel með honum tvö sumur og eitt haust á síldveiðum. Sumarið 1958 var Daníel á síld með Trausta Gestssyni á Þorbirninum. Árið 1959 fór Daníel á síld á Þórkötl GK97 með Erlingi Kristjánssyni skipsstjóra. En þess má geta að sá bátur fórst um haustið við Hópsnesið, mannbjörg varð. Í ársbyrjun

Heiðursmerki Sjómanna og Vélstjórafélags Grindavíkur 2013.

Í dag heiðrar félagið þrjá merkismenn sem eiga það sameiginlegt að hafa verið samskipa. Þeir stóðu vaktina saman við Austur Grænland á línuveiðum og brutu Grænlands ísinn til þess að klára túrinn, söltuðu þorskinn, frystu lúðuna, ísuðu karfann og sigldu til Esbjerg. Björguðust giftusamlega ásamt allri áhöfn þegar bátur þeirra strandaði í nesinu skammt undan vörðunni Siggú.

Heiðurskarlar og konur.

1960 fékk Hraðfrystihús Þórkötlustaðar nýja Þórkötl GK 97 smíðaða í Austur-Þýskalandi. Daníel fór með Erlingi á það skip og var á Þórkötlunni til ársins 1966 utan eitt sumar sem hann fór á humar á Sigurbjörgu SU88 með Einari Jónssyni. Haustið 1966 fékk Hraðfrystihús Þórkötlustaðar nýtt stálskip smíðað í Noregi sem fékk nafnið Þórkatla II GK 197 og flutti Daníel sig yfir á það skip ásamt Erlingi og fleirum úr áhöfninni af litlu Þórkötlunni. Þar tók hann við matsveinsstöðu. Þeir byrjuðu á línuveiðum en fóru síðan á net og síldveiðar sumar og haust. Erling Kristjánsson stofnaði ásamt tveimur öðrum, útgerðarfélagið Festi h.f. árið 1970. Keyptu þeir Ársæl Sigurðsson og fór Daníel sem matsveinn með þeim. Þeir voru á netum og trolli fyrstu árin en síðan á trolli á sumrin og loðnu haust og vetur. Árið 1977 kaupir Festi h.f. nótaskipið Þórshamar og var Daníel á því skipi til ársins 1981 er hann hættir til sjós eftir 25 ár. Þar af var hann með Erlingi til sjós í tæp 22 farsæl ár. Þegar í land var komið varð Daníel verkstjóri í saltfiskverkun Hraðfrystihúss

Nanna Bára Maríasdóttir frá Fisktækniskóla Íslands veitti heiðursmeki.

Þórkötlustaðar og vann þar til 1990. Árið 1991 ræður hann sig í Hóp h.f. og vinnur þar til ársins 2002 er fyrirtækið er selt. Þá fer hann til Martaks og vinnur þar til ársloka 2009 þegar komið er að starfslokum vegna aldurs.

Daníel giftist Birnu Bjarnadóttur frá Ísafirði 1961 og hafa þau verið í farsælu hjónabandi síðan. Þau eiga þrjú börn, Heiðar Júlíus fæddur 1960, Runný Björk fædd 1964 og Jón Þór fæddur 1968. Barnabörnin eru 7 og eitt barna-barna-barn.

Daníel Jónsson ; Sjómannanna og Vélstjórafélagi Grindavíkur er það mikill heiður að veita þér viðurkenningu fyrir áratuga starf þitt á sjónum. Sjómannanna og Vélstjórafélag Grindavíkur óskar þér og fjölskyldu þinni allra heilla, Guðsþessunar og farsældar um ókomin ár. Megi þú njóta heiðursins.

Erling Kristjánsson

Erling Kristjánsson er fæddur þann 28. desember 1933 á Húsavík.

Erling er elstur í röð fimm systkina en foreldrar hans voru þau Kristján Stefán Jónsson og Ingibjörg Jósefsdóttir. Hann sleit barnsskónum á Húsavík og á sumrum var hann í sveit á Mývatni, þar kynnst hann ungur netaveiðum á Mývatni. Á unglingsárum eru það beitningarskúrarnir við Húsa-

víkurhöfn, en strax á fermingar árinu ræður Erling sig til skipprúms og fer á síld á Smára þH 59, á árunum frá 1949 fram til ársins 1952 er Erling á ýmsum bátum frá Húsavík en þá fer hann á vertíð til Grindavíkur og byrjaði á Týr með Einari Símonarsyni sem háseti. 1953 fer Erling í Stýrimannaskólann og klárar hann vorið 54, þá er hann ráðinn sem stýrimaður og Kokkur á Hafrenning Gk 39 með Símoni frá Múla og var farið norður til Síldveiða það sumar og svo tóku við reknaveiðar fyrir sunnan um haustið. 1955 er hann ráðinn skipstjóri á Þórkötl GK 97 og við tekur hefðbundin vertíð og reknaveiðar, næsta sumar er Erling á Gylfa EA frá Rauðuvík á síldveiðum. 1957 sækir Erling nýja Þórkötl til Vestmannaeyja, sá bátur var svokölluð blaðra smíðaður í Svíþjóð, við tók vertíð og síldveiðar í reknet. Báturinn strandar 59 og þann 1. mars 1960 fer Erling til Þýskalands og sækir enn á ný nýja Þórkötl Gk 97 og við heimkomu er farið á net og svo tóku við síldveiðar í nó hér á vikunum fram eftir vori og svo var haldið norður fyrir land á síld. 1966 lætur Hraðfrystihús Þórkötlustaða smíða stálskip og tekur Erling skipið eftir að hafa sótt það til Noregs og fær nafnið Þórkatla II Gk 197, þá um haustið er farið á nótaveiðar á síld, við tekur hefðbundin vetrarvertíð, þannig gengur það fyrir sig til 1968 þá er farið á línuveiðar við A-stönd Grænlands.

Í desember 1969 stofnar Erling útgerðar fyrirtækið Festi hf með þeim Sigmari Björnssyni og Ásmundi Ásmundssyni og kaupa þeir stálskipið Ársæl Sigurðsson

*Jón og Margeir
óska sjómönnum
til hamingju með daginn*

Seljabót 12 • Grindavík • Sími 840 1330 • jon@jonogmargeir.is

Gk 320, gerðu þeir félagar út á vertíð og fiskitroll þess á milli, að sumarlagi var mikið sótt á Ingólfshöfðann, það er svo 1973 sem loðnuveiðar hefjast af krafti, 1977 selja þeir Ársæl og kaupa nótaskipið Þórshamar GK 75 og var eingöngu gert út á loðnuveiðar, þó var farið á fiskitroll í loðnustoppinu. Erling er óslitið skipstjóri á Þórshamri til ársins 1984 er hann selur sinn hlut þá um haustið og tekur þá Sighvat GK 157, Erling er skipstjóri á ýmsum bátum fram til ársins 1991 er hann stofnar útgerðarfyritækið Bjargþór hf með vandamönnum, þeir kaupa Barðann og gefa honum nafnið Júlí Dan GK, þeir gera hann út til ársins 1995 er þeir slíta fyrirtækinu. Erling er skipstjóri á Neptúnusi á loðnu til ársins 98, þarna er Erling orðin 65 ára og ekki hættur enn, 1999 er hann skipstjóri á hvalaskoðunarbátum Húna II og á árunum fram til 2002 er hann í afleysingum á Hrungni GK 50, á sjötugusta aldurári fer Erling í land eftir að hafa verið á sjónum í 56 ár.

Erling giftist Þóru Júlíusdóttur frá Brautarholti í Grindavík á nýársdag árið 1955, í farsælu hjónabandi fram til dagsins í dag eignuðust þau sex börn Sigríður Inga f.53, Kristján Júlíus f. 55, Júlíanna Dagmar f. 56, Fanný Þóra f. 58, Erling Ómar f. 61 og Sigrúnu Guðný f. 70, barnabörnin eru orðin 14 og barnabarnabörnin 9.

Erling Kristjánsson ; Sjómannanna og Vélstjórafélagi Grindavíkur er það mikill heiður að veita þér viðurkenningu fyrir áratuga starf þitt á sjónum. Sjómannanna og Vélstjórafélag Grindavíkur óskar þér og fjölskyldu þinni allra heilla, Guðs blessunar og farsældar um ókomin ár. Megi þú njóta heiðursins.

Ingólfur Júlíusson

Ingólfur Júlíusson er fæddur 29. september árið 1935 í Brautarholti í Grindavík.

Þar ólst hann upp annar í röð fjögurra systkina en þau eru Þóra, Þorleifur og Daníel Rúnar, foreldrar hans voru þau Júlíus Daníelsson frá Brautarholti og Sigríður Þorleifsdóttir.

Ingólfur byrjaði ungur að vinna í Hraðfrystihúsi Þórkötlustaða og vann þar við ýmis störf sem til féllu við saltfiskvinnslu og frystingu.

Árið 1959 lýkur Ingólfur vélavarðar námskeiði og ræður sig til skips á Þórkötlu GK 97 með Erlingi Kristjáns-

syni mági sínum og var farið á síldveiðar, um haustið 59 voru þeir á reknetum þegar báturinn strandar við Hópsnesið á landleið, mannbjörg varð.

Árið 1960 fékk Hraðfrystihús Þórkötlustaða afhentan nýjan bát sem smíðaður var í Austur-Þýskalandi og fékk nafnið Þórkatla GK 97, þar var Ingólfur vélstjóri með Erlingi allt til ársins 1966 þegar þeir félagar fara til Noregs að sækja nýtt stálskip sem smíðað var fyrir Hraðfrystihús Þórkötlustaða, skipið fékk nafnið Þórkatla II GK 197 og var gert út á línuveiðar í fyrstu en svo tóku við netavertíðir og nótaveiðar sumar og haust.

Ingólfur réri á Þórkötlunni til ársins 1972 þegar hann tekur til starfa við Vélsmiðju Grindavíkur og vann þar í tvö ár.

Árið 1974 ræður hann sig sem vélstjóri á Oddgeir ÞH 222, sem var í eigu Gjögurs hf.

Jón Ragnarsson var skipstjóri og voru þeir á fiskitrolli, þar var Ingólfur vélstjóri til ársins 1977 þegar hann fer á Hörpu GK 111 með Hafsteini Sæmundssyni útgerðar manni og skipstjóra frá Bjargi, skipið var ýmist gert út á reknet eða troll, eftir fjögur ár verða breytingar á útgerðarháttum og

Ingólfur fer í land 1981.

Eftir 17 ára farsælan vélstjóraferil til sjós fer Ingólfur að vinna hjá Íslenskum Aðalverktökum árið 1981, í fyrstu starfar hann við að reisa möstrin uppí heiði, að því loknu er starfsvettvangur að mestu á Vallarsvæðinu. Ingólfur vann hjá Íslenskum Aðalverktökum allt til ársins 2005 þegar hann lætur af stöfum vegna aldurs, þá sjötugur.

Ingólfur Júlíusson giftist Rún Pétursdóttur frá Seyðisfirði árið 1959, í farsælu hjónabandi fram til dagsins í dag eignuðust þau 6 börn, elstur er Júlíus Pétur f.1959, Emil Helgi f. 1960, Pálmi Hafþór f.1962, Sigríður Hildur f.1963, Bergur Þór f. 1969 og Ingólfur Rúnar f. 1976. Barnabörnin eru orðin 17 og barnabarnabörnin 10.

Ingólfur Júlíusson; Sjómannanna og Vélstjórafélagi Grindavíkur er það mikill heiður að veita þér viðurkenningu fyrir áratuga starf þitt á sjónum. Sjómannanna og Vélstjórafélag Grindavíkur óskar þér og fjölskyldu þinni allra heilla, Guðs blessunar og farsældar um ókomin ár. Megi þú njóta heiðursins.

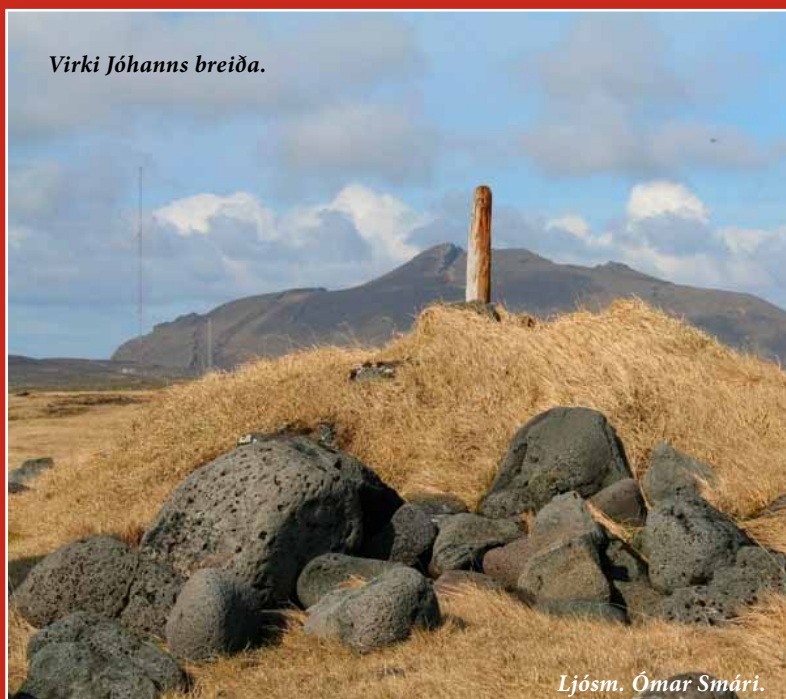
UPPDRATTURINN ER BYGGÐUR Á ÖRNEFNALÝSINGUM FRÁ 1967 – ÓSÁ 2009

Grindavíkurstriðið 1532

– aðdragandi og eftirmálar

„Árásarherinn hélt skipulega og hljótt niður í Grindavík þessa vorbjörtu nótt. Það var útsýnningshraglandi og úfinn sjór. Það reyndist rétt, að Englendingum hafði engin njósn borist af herútbóði fógeta, og sannar það, að Íslendingar hafa verið fjandsamlegir Englendingum á þessum slóðum. Klukkan tvö um nóttina var gert áhlaup á virki Jóhanns Breiða. Hafnarfjarðarliðið komst mótspyrnulaust upp á virkisveggina og réðst þá með öskrum og óhljóðum á tjaldbúðirnar. Jóhann Breiði og menn hans vöknuðu við vondan draum og þurftu ekki gríða að biðja. Fæstir þeirra náðu að tygjust, en allir voru þeir drepnir miskunnarlaust og sumir á níðingslegan hátt. Eftir skamma hríð lágu 15 Englendingar í blóði sínu í virkinu og meðal þeirra sundurhöggvinn líkami Jóhanns Breiða.“²

Virki Jóhanns breiða.

Ljós. Ómar Smári.

Þessi bardagi átti sér langan aðdraganda. Árið 1518 hafði t.d. orðið stórbar-dagi í Hafnarfirði milli þýska og enskra kaupmanna, sem lutu í lægra haldi eftir mjög mannskæða viðureign. Hrökkludust þeir við svo búið úr bækistöðvum við Hafnarfjörð.

Englendingarnir höfðu sest að í Fornubúðum við Hafnarfjörð og voru með fjölmenni á stóru skipi. Hamborgarar, sem ekki vildu una því, að ensku kaupmennirnir hefðu höfnina, söfnuðu liði meðal Þjóðverja á Vatnsleysuströnd, í Keflavík, Básendum og Þórshöfn (við Ósa) og fengu þaðan fjörutíu og átta menn til liðs við sig.

Hamborgarar klæddu síðan skip sín sængum í sjó niður og sigldu þannig búnir inn fjörðinn í útrænu. Elda kyntu þeir og á skipum sínum, svo að reykin legði inn yfir Englendinga. Þarna varð hinn grimmastí bardagi, og er til marks um mannfallið, að ekki komust heilir úr slagnum nema átta þeirra Þjóðverja, sem gengið höfðu í liðið á Suðurnesjum. Eigi að síður unnu Hamborgarar sigur á Englendingum, er nú áttu sér ekki lengur gríðland annars staðar á Reykjannesskaga en í Grindavík.

Á þessum tíma voru atvinnuvegir á Íslandi aðallega landbúnaður auk þess sem útvegsbændur bjuggu með ströndinni. Hinir síðarnefndu höfðu fáar skepnur, en lögðu sig þess meira fram við að afla lífsviðurværis úr hafinu – líkt og við þekkjum til nokkurra slíkra enn í dag. Hermann í Stakkavík er þar fremstur meðal jafningja.

Fram til 1300 veiddu Íslendingar aðallega við landið. Skömmu fyrir 1300 gjörbreyttist ástandið. Noregskonungur hafði einkaleyfi á veiðum við allar eyjar er tilheyrðu Noregi. Aðrir þurftu að fá leyfi til að veiða þar eða versla. Yfirleitt var slíkt leyfi ekki veitt. Síðast á 14. öld breyttist þetta ástand. Englendingar urðu fyrstir til að sækja á fiskimiðin við Ísland, en af þessum eyjum Noregskonungs. Fram yfir 1380 voru fiskiskip yfirleitt lítil og yfirleitt ekki vel fallin til úthafs-siglinga. Ný siglingatækni kom fram. Norðurlandabúar töpuðu forystunni á höfunum, en Englendingar tóku yfir; fyrst með tvímastra, þrímastra og jafn-vel fjórmastra skipum. Fyrir 1400 voru Englendingar farnir að sigla á slíkum skipum hingað. Fyrstu frásagnir af siglingum Englendinga hingað eru frá 1396 er maður í Vestmannaeyjum var drepinn, en skv. frásögnum lágu 6 skip, útlensk, í höfninni þá nótt. Sextán árum síðar kom skip af Englandi er þá stótt við Dyrhólaey. Róið var út að því. Reyndist skipið vera frá Englandi. Sögur af Rík-

Ljósm. Ómar Smári.

Gerðavellir, Junkaragerði.

Ljósm. Ómar Smári.

harði nokkrum komu skömmu síðar, en sá hafði “konungsbréf frá Noregskonungi” til siglinga hingað.

Árið 1432 kom fyrsta þýska skipið hingað, en það var á vegum Hansa-kaupmanna. Noregskonungur hélt fast í einkaleyfi sitt til vöru-, veiði- og verslunarferða á sínum svæðum. En vegna þess að norsk skip gátu veitt nær markaðinum í Evrópu var hann ekki eins fastheldinn á þennan rétt sinn er fjær dró. Er Englendingar fóru að koma til Íslands bannaði Noregskonungur för þeirra til landsins. Englendingar og Íslendingar tóku ekki mark á því banni. Íslendingar ömuðust að vísu í fyrstu við fiskveiðum Englendinga, en fögnuðu vöruflutningum þeirra og verslun. En fyrir vöruflutninga Englendinganna fengu þeir “þol til fiskveiða”. Englendingar voru sterkastir við landið og víða með aðstöðu, alveg frá Flatey á Breiðafirði og suður með vesturströndinni, en höfuðvígi þeirra var í Hafnarfirði. Réðu þeir uppsátrum og

festarhælum í öllum höfnum.

Þjóðverjar, sem komu um 1430 urðu fljótlega vinsælli. Þeir keyptu fisk og skreið á allt að 70% herra verði og seldu sína vöru ódýrari. Mikil eftirspurn var eftir fiski í Evrópu svo þeir gátu selt hann á margfalt herra verði þar. Trúarbrögð, fastan, var aðalástæðan. Þjóðverjar voru einnig vinsælli en Englendingar vegna þess að hinir síðarnefndu stálu oft á tíðum fiski frá Íslendingum; fiski sem safnað hafði verið saman til sölu um vorið. Þetta varð til þess að Englendingar töpuðu smám saman öllum höfnum sínum (sem að vísu voru ekki eiginlegar hafnir í okkar skilningi, heldur viðleguaðstaða). Englendingar höfðu haft Hafnarfjörð fyrir aðalhöfn (Grindavík var nr. tvö), en þeir sigldu jafnan til Straumsvíkur. Um 1480 ráku Þjóðverjar Englendinga frá Hafnarfirði og Straumsvík (Þýskubúð) og tóku sér fasta búsetu í Hafnarfirði. Reistu þeir kirkju og vöruskála. Staðinn nefndu þeir Flensborg.

Grindavíkurstíðin 1532

Árið 1480 kom stórt þýskt vöruflutningaskip og lá við landfestar við Straumsvík. Sex ensk herskip komu og tóku skipið, fluttu það út og seldu áhöfnina m.a. í ánaud. Englendingar fluttu sig til Grindavíkur, en Þjóðverjar til Básenda. Sú regla gildi að sú áhöfn sem fyrst kom að höfn að voru átti einkaaðstöðu þar það sumarið. Upp spratt verslunarstétt, nefnd “verslunarduggarar”. Þeir fóru að sigla til Íslands, ekki bara yfir sumarmanuðina, heldur alveg fram í nóvember. Íslendingar unnu hjá þeim og sáu um veiðar og vinnslu aflans, t.d. í Grindavík, á Básendum og í Hafnarfirði. Eftir að Englendingar byrjuðu að sigla hingað komu þeir sér upp umboðsmönnum. Í Grindavík var það Marteinn Einarsson frá Stað. Stjórnaði hann verslun Englendinga hér. Systir hans var gift Englendingi.

Lærði Marteinn m.a. listmálun í Englandi. Eftir að Þjóðverjar lögðu undir sig Hafnarfjörð fóru þeir að herja á Englendinga annars staðar, t.d. á Básendum við Stafnes (sem hét Starnes til forna).

Fyrsta þorskastríðið var 1415-1425 (sjá nánar síðar) að sögn Björns. Þá var öllum útlendingum bannað af Noregskonungi að sigla til Íslands. Jafnvel innlendum mönnum var það bannað. Siglingar Englendinga uxu þó heldur, enda tók Englandskonungur ekki undir ósk mágs síns, Danakóngs, um bannið. Ítrekaði einungis að hans menn mættu ekki sigla til Íslands, enda væri fyrir slíku ekki forn venja. Við þetta jókst Englendingum ásmegin. Hirðstjóri Dana og Norðmanna, Hannes Pálsson (danskur, en með íslenskt nafn), var handtekinn hér á landi og fluttur til Englands. Leyfi danska

Noregskonungsins var þá skilyrt vöruflutningum með þá heimild til fiskveiða við landið “en bannað aðvífandi aðilum”.

Hinrik VIII. var við völd í Englandi. Aðalhafnir Englendinga voru á Básendum og í Grindavík. Þegar Þjóðverjar komu til landsins 2. apríl 1532 fóru þeir ekki til Grindavíkur heldur inn á Básenda. Fyrirliði þeirra, Ludtkin Smith, hafði sagst ætla að vinna eina höfn af Englendingum, en hann mun hafa verið skyldur fyrirliða þeim er enskir hertóku við Straumsvík og færðu í þrældóm. Samkvæmt reglunni átti hann rétt á aðstöðunni (fyrstur að vori). Básendar var aðalhöfnin á Rosmhvalanesi. Keflavík var ekki einu sinni orðið þorp á þeim tíma; einungis stakur útvegsbær. Skömmu síðar komu Englendingar að Básendum, réru í land og báðu um að fá að hafa þar

aðstöðu. Ludtkin hafnaði beiðni þeirra, sagðist ætla að biða eftir væntanlegu öðru þýsku skipi þangað. Englendingar virtust taka þessu furðu vel og réru til baka út í skip sitt. Skömmu síðar kom annað enskt skip þar að. Þá breyttist framkoma Englendinganna gagnvart Þjóðverjum. Annað skipið sigldi inn í höfnina og réðst á Þjóðverjana. Héldu Englendingar að þeir hefðu í fullu tré við þá. En þeir vissu ekki eitt, bróðir Ludtkins, Hans Smith, hafði haft vetursetu á Básendum, varðveitt fiskistafla, sem ætlunin var að flytja út að vori, og vingast við heimamenn. Þegar Þjóðverjar sáu hvert stefndi, söfnuðu þeir liði, aðallega Íslendingum, og mikil orrusta verður með fylkingunum. Þjóðverjum og Íslendingum tókst að gersigra Englendinga. Öðru skipinu var sókkt, en

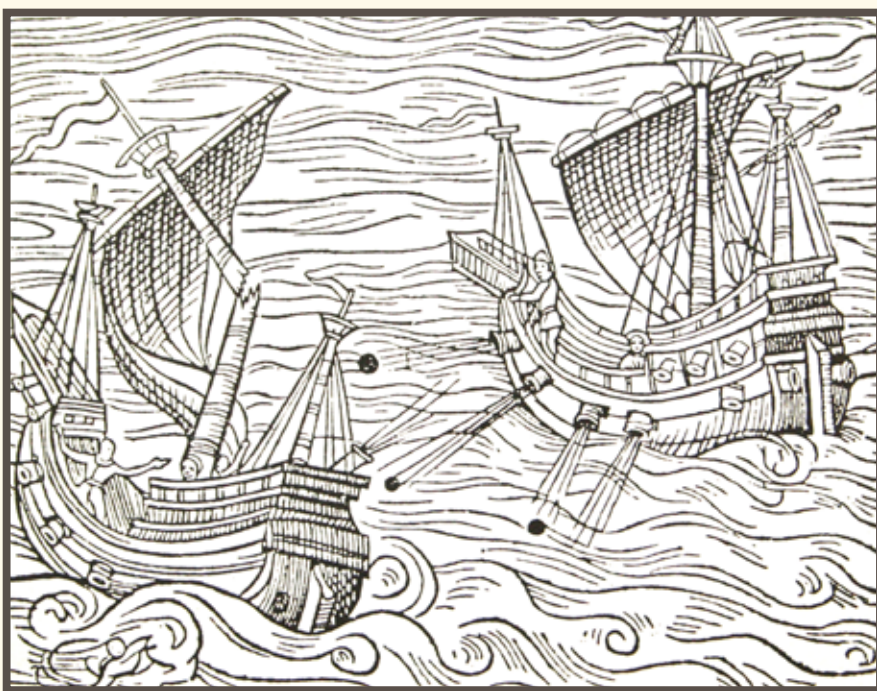
Horft til vestur yfir Bótina

Þjóðverjar náðu hinu.

Þá vikur sögunni til Grindavíkur. Englendingar voru þar, um 15 að talið var. Foringi þeirra er Joen Breen (Brier), nefndur Jóhann Breiði af heimamönnum. Líklega var hann fjarskyldur Englands-kóngi. Annar mjög merkilegur Englendingur var þarna líka, en sá var yfirfálka-temjari Englandskóns. Sennilega í þeim erindagjörðum að fanga hér fálka og temja, en þeir voru bæði konungasport og útflutningsvara. Þessi Englendingar reistu virki að Járngerðarstöðum. Svolítið öðruvísi var þá umhorfs þar en nú er. Sjórinn er núna (árið 2014) búinn að “éta” svo mikið af landinu sem nemur tugum metra. Virkið var því sennilega þar sem nú er Stóra Bót á Hellunum. Englendingar ugguðu ekki að sér. M.a. vegna þess að í höfninni (líklega utan við Stóru Bót eða austar) voru 5 ensk skip.

Af einhverri ástæðu fréttu Þjóðverjar að til stæði að halda drykkjusvall hjá Englendingum í Grindavík. Þjóðverjar tryggðu sér þá stuðning danskra yfirvalda á Bessastöðum og söfnuðu liði frá Hafnarfirði og Njarðvíkum, auk áhafna átta þýska skipa. Söfnuðust þeir saman við Þórðarfell ofan við Grindavík og skiptu liði. Um nóttina, aðfararnótt 11. júní 1532, og héldu sumir suður Árnastíg (Skiptsstíg) að virkinu (Hafnfirðingar og Njarðvíkingar) og aðrir að skipunum. Voru 15 Englendingar drepnir í Virkinu, þ.á.m. Jóhann Breiði, en lík hans var illa leikið eftir átökin. Átta voru teknir höndum. Voru þeir látnir dysja félagu sína undir virkisveggnum, í svonefndri Engelsku lág. Fjórum skipum tókst að leggja frá landi, eitt strandaði og árásarliðið náði einu, Peter Gibson, skip Jóhanns Breiða.

Grindavíkurstriðið 1532

Lagt var hald á skipin og aðrar eigur Englendinga. Frásagnir eru af þessum atburði í nefndri bók Björns Þorsteinsonar; "Enska öldin" og sú frásögn er tekin upp í "Sögu Grindavíkur" eftir Jón Þ. Þór. Í kjölfarið sigli þras og síðan friðarsamningar á milli Dana, Englendinga og Þjóðverja. Með "Grindavíkurstriðinu" lauk svonefndri "ensku öld" á Íslandi, sem í upphafi var getið.

Í Fornbréfasafninu (nr. 16, bls. 536-717) er heimikið af skjölum og gögnum vegna eftirmála Grindavíkurstriðsins, langflest á latínu og þýsku, en örfá á íslensku. Friðarviðræðurnar fóru fram í bænum Bad Segenberg, skammt norðan borgarinnar Lübeck í Þýskalandi.

Þorskastríðin voru í raun tíu: Í raun voru Þorskastríðin 10 talsins;

1. 1415-1425. Í lok þess varð Ísland að opnum fiskmarkaði.
2. 1447-1449, en eftir það tengdist Ísland danska ríkinu.
3. 1467-1473. Björn Þorleifsson var drepinn og loks samið um óbreytt ástand.
4. 1484-1490. Englendingar fengu heimild Danakonungs til fiskveiða og verslunar við Ísland. Árið 1484 hófst flotavernd Englendinga á Íslandsmiðum. 1485 var orrustan við Bosworth. Á árunum 1485-1509 var Hinrik VII. við völd í Englandi og Hinrik VIII. á árunum 1509-1547.
5. 1532-1533 var Grindavíkurstriðið.
6. 1896-1897 voru firðir, vikur og flóar opnaðir öllum til veiða.
7. 1952-1956 var landhelgin færð út í 4 mílur til verndunar fiskistofnum.
8. 1958-1961 var hún færð út í 12 mílur.
9. 1972-1973 var hún færð út í 50 mílur og loks ...
10. (1975-1977) út í 200 mílur.

Grindavíkurstriðinu sjálfu lauk í raun 21. júní 1532 er Þjóðverjar létu úr höfn á Peter Gibson. Erlendur Þorvarðarson á Strönd og önnur stjórnvöld voru eindregið á því að líta á atburðina sem lögregluaðgerð gegn lögbriótum, en

stjórnvöld út í heimi voru hins vegar á öðru máli. Helstu borgir Þjóðverja voru þá Lübeck og Hamborg. Þýskaland var í raun mörg nokkuð sjálfstæð borgríki. Danir stóðu t.d. í stríði við Lübeck, en Hamborgarar voru hliðhollir Danakóngi. Danir vildu styrkja umboðsstjórn sína á Íslandi og víðar og þeim þótti því þægð í því að hafa þýskar skipshafnir hér, sér til halds og trausts. Danakóngur lék þó tveimur skjöldum því hann var tilbúinn til að semja við Englendinga ef þurfa þótti gegn því að þeir versluðu ekki hér á landi. Íslendingar vildu hins vegar fyrir alla muni halda í verslunina við Englendinga. Samkeppnin skapaði lægra verð fyrir innfluttan varning og herra verð fyrir útflutninginn. Þetta kom berlega í ljós eftir að Englendingar fóru héðan því þá breyttust hlutföllin Íslendingum í óhag. Mikið var gert að því að þrjóna sokka og vettlinga til að selja Englendingum, en Danir reyndu að banna alla slíka verslun. Þeim tókst þó ekki að

framfylgja banninu. (Skv. vísindavef HÍ barst þrjón fyrst til Íslands á fyrri hluta 16. aldar).

Enskir sjóræningjar rændu bæði ensk og þýsk skip á þessum tíma. Hinrik VIII. samdi t.a.m. við þá um að ræna einnig spænsk skip. Talsverðar skærur hlutust af. Þegar enskir sökkku þýskum skipum brugðust Þjóðverjar ókvæða við og reyndu jafnan að hefna hatrammlega fyrir slíkt.

Í upphafi var litið á átökin á Básendum og í Grindavík sem sjóræningjaskærur. Þjóðverjar lögðu hald á enska skipið á Básendum og íslensk yfirvöld, Erlendur á Strönd og hirðstjóri Danakonungs, Diðrik af Minden, hikuðu t.d. ekki við að leggja hald á herfang sitt í Grindavík. Eitt skipanna fórst á skerjum á flóttanum, en þremur tókst að komast til Englands. Þar bar áhöfnin umsvifalaust fram kvörtun og kærur við Englandskonung.

Í Hamborg voru margir Íslendingar á þessum tíma, s.s. Gissur Einarsson, fyrsti lútherski biskupinn á Íslandi. Líklegt er að þeir hafi verið Þjóðverjum til ráðgjafar vegna þess sem á eftir fylgdi. Yfirvöld hér á landi sendu Hinriki VIII. frekjulegt bréf og sögðust einungis hafa staðið í lögregluaðgerðum við Grindavík. Þjóðverjar í Hamborg skrifuðu einnig Hinriki VIII. bréf og töldu Englendinga á Íslandi hafa verið lögbriótana, en ekki þá þýsku. Töldu þeir þar ýmislegt máli sínu til stuðnings, m.a. að Englendingar hefðu verið orðnir aðsópsmeiri við Ísland en Íslendingar sjálfir, lægju á djúpslóð og kæmu í veg fyrir fiskigengd í firði og vikur. Einnig að Englendingar neyddu Íslendinga til að afhenda sér fisk með illu

Ljósm. Kr.Ben.

og hefðu þar að auki á brott með sér fólk, settu það í land í Færeyjum eða hnepptu jafnvel í þrældóm. Þetta eru kannski svolítið ýktar lýsingar hjá Þjóðverjum. Hið rétta er að fátækir bændur létu Englendinga stundum fá stráka um fermingu til að túlka fyrir þá. Þessir strákar fóru stundum út með þeim, ólust upp í Englandi og komu síðan með þeim sumir hverjir til landsins að vori þar sem þeir heimsóttu sitt fólk. Þá töldu Þjóðverjar upp að Englendingar ynnu leynt og ljóst gegn Danakonungi á Íslandi og teldu sig jafnvel eiga þar meiri rétt en aðrir. Stælu þeir fiski og jafnvel skatti frá Dönum.

Þjóðverjar ráku atvikin á Básendum í bréfi sínu til Hinriks VIII. og töldu síðan upp nokkur atvik um yfirgang Englendinga, sem þeir hefðu komist upp með fram að þessu vegna þess að ekkert lögregluvald væri til staðar í landinu, heldur “stjórnuðust viðbrögð af hefndum og gömlum vana”. Líklegt er að Gissur hafi hjálpað Þjóðverjum að semja bréfið til Hinriks VIII. Sá taldi hins vegar að þýskir hafi byrjað að skjóta á landsmenn sína og ritaði hástemmt bréf til baka og óskaði eftir samningaumræðum um skaðabætur og annað, sem tiltekið var. Friðrik II. Danakonungur svaraði hortugur fyrir sig og sagði sína þegna á Íslandi saklausa af öllum ásökunum Englendinga vegna lögregluaðgerðanna hér.

Hinrik VIII. vildi láta dæma Ludtkin Smith fyrir hans þátt í málinu, ekki síst

fyrir að hafa haldið heljarinnar veislu í virkinu eftir drápin ofan við Stóru-Bót. Þjóðverjar svöruðu og bentu á að Englendingar hefðu nú áður ætlað að bjóða Íslendingum í “Þjóðverjakjöt” eftir væntanlegan sigur þeirra yfir þýskum á Básendum. Englendingar reyndu þá að útskýra að þar væri um einhvern misskilning að ræða - kjöt frá Þjóðverjum hefði átt að vera þar í matinn.

Hinrik VIII. sendi mann að nafni Thomas Lee til Danakonungs til viðræðna og samninga, en vegna tungumálaerfiðleika gekk hvorki né rak. Lee talaði einungis ensku og latínu. Úti í heimi voru átök um verslun, trúarbrögð og stéttaskiptingu. Um var að ræða flókna blöndu. Hinrik VIII. var t.a.m. kaþólskur eins og meginþorri Evrópubúa, en Hansakaupmenn voru t.d. flestir lúterskir. Hinrik var studdur af borgarastéttinni, en lýðurinn bankaði á dyrnar. Inn í þetta allt blönduðust kvennamál Hinriks.

Samningaviðræður hófust nú fyrir alvöru. Sáttarfundir stóðu í 3 daga, 15.-17. febrúar. Niðurstaðan varð sú að engar kröfur Englendinga voru teknar til greina. Þeir voru sagðir hafa sjálfir kallað yfir sig aðgerðirnar á Íslandi, auk þess sem Kristján hafði í hótunum um að svipta Englendinga öllum veiði- og verslunarheimildum á Íslandi. Lee varð auðsveipari og lofaði að Englendingar myndu ekki grípa til refsiaðgerða gegn Þjóðverjum, en hann vildi í staðinn fá tryggingu fyrir áframhaldandi veiði-

heimildum Englendingum til handa.

Á Alþingi 1545 voru eigur útlendra kaupmanna gerðar upptækar hér á landi. Englendingar urðu fyrir litlum skaða vegna þessa því þeir voru farnir frá öðrum stöðum en Vestmannaeyjum. Þær höfðu þeir fengið í spilaskuld frá Skálholtsbiskupi árið 1420, en urðu nú frá að víkja. Smám saman hröktu Danir einnig Þjóðverja frá landinu. Árið 1602 var einokun Dana til verslunar á Íslandi lögleidd.

Framangreint er byggt á samantekt Kristins Benediktssonar, fyrrverandi ritstjóra Sjómannablaðs Grindavíkur og fyrirlestri Jóns Böðvarssonar um Grindavíkurstríðin í Saltfisksetrinu í mars árið 2004. Ómar Smári Ármannsson tók saman.

- 1 Björn Þorsteinsson: Tíu þorskastríð 1415-1976, bls. 74.
- 2 Björn Þorsteinsson: Enska öldin í sögu Íslendinga. Reykjavík, 1970. Björn Þorsteinsson: „Hinrik 8. og Ísland.“ Andvari 84 (1959), bls. 170-92. Björn Þorsteinsson, „Íslandsverslun Englendinga á fyrri hluta 16. aldar“, Skírnir 124 (1950), 83-112. Björn Þorsteinsson: Tíu þorskastríð 1415-1976. Reykjavík, 1976.
- 3 Björn Þorsteinsson: Enska öldin í sögu Íslendinga. Reykjavík, 1970.

Sjómenn, til hamingju!

Saga TM er samofin sögu sjávarútvegs á Íslandi. Við erum stolt af því að hafa komið að uppbyggingu og viðhaldi öflugrar útgerðar við Ísland frá stofnun fyrirtækisins.

Til hamingju með daginn sjómenn, njótið hans.

Fiskverð 1 jan - 31 des 1955

<u>Dorskur:</u>	
A. Smar og nefhafur:	
Slagur með haus	1.15
og hausur	1.50
Orslagur	0.95
Stallur	1.70
B. Nefhafur:	
Smar og tveggja náttu í	
djúpi og smar náttu undan	
sandi	
Slagur með haus	1.12.5
og hausur	1.46
Orslagur	0.93
Stallur	1.67
Tveggja náttu í djúpi og	
tveggja náttu undan sandi	
Slagur með haus	0.79
og hausur	1.02
Orslagur	0.65
Stallur	1.17
<u>Ósari:</u>	
Slagur með haus	1.32
og hausur	1.71
Orslagur	1.09

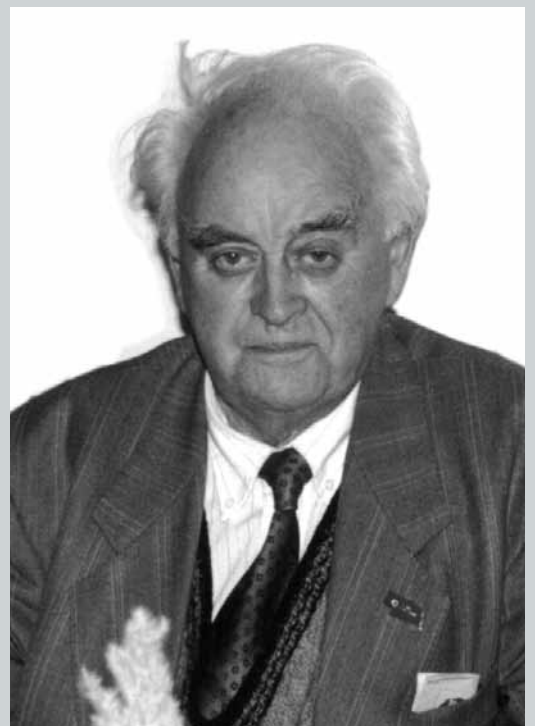
<u>Langa:</u>	
Slagur með haus	1.02
og hausur	1.32
Orslagur	0.82
Stallur	1.50
<u>Stella: orslagur</u>	
	0.55
<u>Ósari:</u>	
Slagur með haus	0.60
og hausur	0.78

Þriggja náttu úr djúpi og tveggja náttu undan sandi

„Í upphafi var Verkalýðsfélag Grindavíkur fyrst og fremst sjómannafélag. Starf félagsins snerist einkum um að ná fram viðunandi samningum um hlutaskipti og kjör sjómanna. Með tímanum fór félagið hins vegar að vinna sífellt meira að þeim málum, sem vörðuðu kjör verkafólks í landi. Á aðalfundi Verkalýðsfélagsins haustið 1956 urðu nokkrar umræður um stöðu sjómanna innan félagsins, og kom þar skýrt fram, að menn töldu nauðsynlegt að stofna sjómannadeild innan þess. Í framhaldi af því var samþykkt sva-hljóðandi tillaga: „Aðalfundur haldinn í Verkalýðsfélagi Grindavíkur sunnudaginn 7. október 1956 samþykkir að fela félagsstjórninni að hafa forgöngu um stofnun Sjómannadeildar“. Svo má lesa á vef Sjómannna og Vélstjór-félags Grindavíkur þar er rakin saga félagsins og tilurð í stuttu máli. Það var svo þann 21 október 1956 að stofn-fundurinn var haldinn. Áður hefur birst í eldri árgangi blaðsins úrdráttur úr stofnfundargerð, en hér kemur

hún í fullri lengd skönnuð inn með bestu fánlegri tækni. Greinin byrjar á merkilegu skjali „Fiskverð 1 jan - 31 des 1955 sem við Svavar í Staparent skönnuðum inn fyrir nokkru, þá kom í ljós að hér er finna sömu rithönd og þess er ritar stofnfundargerðina Svavar Árnason heitinn frá Borg, hann stóð fyrir stofnun Verkalýðsfélags Grinda-víkur árið 1939 og gengdi þar for-mennsku í 23 ár til ársins 1962. Skjalið var að finna í gamla skrifborðinu hans Guðjóns í Bakka ásamt öðrum merkilegum plöggum sem ritstjóri hefur undir höndum. Þarna voru þeir Svavar og Gaui búnir að semja um fiskverðið vetrarvertíðina 1955.

Sjómenn hafa allar götur bæði fyrr og síðar þurft að berjast með kjafti og klóm fyrir sínum kjörum, ólíkt öðrum launþegum þarf stéttin að ná samn-ingum um almenn réttindi launþega og þar að auki að semja um fiskverð og hlutaskipti sem ákvarðar þeirra lífsafkomu.

Svavar Árnason fyrsti heiðursborgari Grindavíkur.

Verkalíðsfélag Grindavíkur boðaði Lil
fundar í kvénfélagskúsinu sunnudaginn
21. október 1956.

Fundurinn hófst kl. 2 e. m.
Luk stjórnarinnar var mættur á
fundinum Kristinn Jónsson varaform.
Til fundarins var boðat sérstaklega í
lílefni af því, að á aðalfundi sem hald-
inn var í félaginu 7. október síðastliðinn,
kom fram samþykkt tillaga um, að féla
félagssjórninni, að hafa forgöngu um stofn-
un sjómanna-deildar innan félagsins.
Þess vegna var þat átal verkefni þessa
fundar at stofna deildina.

Á fundinum mættu 28 menn, sem hafa
unnið við bátaleiðtann, at undanförm,
og hafa í hyggju at gera þat framvegis,
og var sjómanna-deildin stofnuð með
þeim eftirhöldu stofnendum.

Bjarni Þorarinsson Hlít
• Ingólfur Karles. Höllum
• Ingimar Magnúss Brú
• Guðmundur Sigurgeirsson Hlít
• Þóður Magnúss Brú
• Sigurtur Kristjánsson Tími
• Magnús Þórtars Brú
• Eyjólfur Þoriksson Bergi
• Þrági Guðrátsson Vík
• Vilmundur Ingimarsson Barnackóla
• Þorarinsson Ólafur Tröt
• Guðmundur Guðjónsson Höfn

Helldór Jónsson Kvili

4

- Guðmundur Eggjörles Laufási
- Gestur Ragnares. Þúðum
- Ólafur Ágústss Hraunleig
- Daniel Haraldss Hamri
- Jón Ragnares Þúðum
- Guðmundur Kristjánss Þirkihleif
- Guðlaugur Óskarss Gardi
- Haukur Guðjónss Höfn
- Þéður Guðjónss - " -
- Guðmundur Karles. Hraunhamri
- Hallgrímur Jóhanness Teigi
- Jón Guðjónss Höfn
- Guðmundur Þorsteinss Sjóarhól
- Guðmundur Þagbjartss Ásgardi
- Ragnar Blagnúss Þúðum
- Þórtur Ólafs Þreistratungu

Form Svavar Árnason las upp reglugerð fyrir Sjómannadeildina, hann bar upp hverja grein fyrir sig til samþykktar, sitan alla í einu, og var hin samþykkt í einu hljóði, og vísað til hennar á blattsítu 1 og 2 í þessari bók.

Þá fór fram Sjómarkkostning fyrir deildina, leitað var uppá stungu um formann, stungist var uppá fjórum, en kostningu hlaut Ragnar Blagnúss með 12 atkv. Síðan leitis var stungist uppá fjórum í ritara starfi, en kosin var Þórarinn Ólafsson með 13 atkv.

Varaform. Guðmundur Kristjánsson
vara-ritari Bjarni Þórarinnsson

vG Bílaverkstæði

vG Smurstöð

vG Verslun

vG Vélsmiðja

vG Renniverkstæði

vG Nýsmíði

Höfum þjónustað sjávarútveginn í yfir 20 ár

Seljabót 3 - 240 Grindavík
Sími 426 8540 - Fax 426 7540

Vélasalan

Til sjávar og sveita í 70 ár

Siglinga og fiskileitartæki

Sjálfsstýringar í
allar stærðir báta

www.velasalan.is

S. 520 0000, Dugguvogi 4, 104 Reykjavík

VÉLASALAN

meðsljómandi Guðmundur Þorleifsson
3 varamaður. Ingólfur Karlsson

Tillaga kom fram um þat, að samninga-
nefnd við lífgjörðarmanna félag Grinda-
víkur, skuli skipuð 5 mönnum. Till samp.
Í samninganefnd hlutu kosningu:

Ragnar Hagnússon	með	23	atkv.
Þórarinn Ólafsson	-	22	-
Guðmundur Þorleifsson		23	-
Ingólfur Karlsson	-	21	-
Haukur Guðjónsson		16	-

Forn. Svavar Órnason óskaði hinna
nýstofnuðu deild allra heilla, og ef
hinn þyrfti aðstoðar með skriftir eða þess-
konar, þá yrði þat veitt eftir bestu gétu.
Þá velti forn ortum sínum til samninga-
nefndarinnar, hann áminnti hana um
þat, að alhuga allt vel, þannig að fara
eðki óundirþívinu til viðrættva við
samninganefnd frá lífgjörðarmanna-
félagi Grindavíkur.

At lokum þakkaði hann fundarmön-
num góða fundarsökn, og sagði fundi
slitið.

Gylfi Örn GK 303.

Myndir Gunnar Tómasson

Flotinn er löngu orðin úreltur

Gummi í Ásbyrgi tók við starfi „reddara“ eins og það var kallað þá, hjá Þorbirni h/f árið 1995. Eftir sameiningu við Fiskanes h/f árið 2000 ber hann starfsheitið þjónustustjóri og starfar hann með útgerðarstjórum fyrirtækisins að því að þjónusta skip og áhafnir og hafa þau sjóklár fyrir næstu veiðiferð.

Aðspurður um helstu breytingar í útgerð skipanna á næstu misserum?

„Nú liggur fyrir að talsverð breyting verður á útgerðarháttum frystitogara fyrirtækisins, Hrafn Sveinbjarnarson GK 255 fór 5. apríl til Stetten í Póllandi í viðamiklar breytingar. Skipið verður lengt

Guðmundur Sverrir Ólafsson

Gylfi Örn IS 303.

um 15 metra og farið verður í endurbætur á vistarverum, borðsal og mannaíbúðum og einnig verður útbúin kælilest fyrir ísfisk, og vélbúnaður yfirfarinn. Stefnt er að því að skipið komi til landsins um mánaðamótin júlí - ágúst 2014. Allir verkþættir erlendis eru unnir skv. tilboðum og er það í gegnum tæknipjónustu hédan að heiman. Eftir að skipið kemur heim þá verður sett ný vinnslulína í skipið og einnig verður gír aðalvélar svo og gírar á togspilum teknir upp.

Öll vinna við skipið hér heima er unnin af starfsmönnum Þorbjarnar h/f svo og þjónustuaðilum okkar hér. Marmiðið er að að skipið verði klárt til veiða í upphafi nýs kvótaárs.

Til stendur að selja Hrafn GK11 og er hann þegar kominn á söluskrá, talsverðar breytingar verða í mönnun skipa og verða nú fjóra áhafnir í stað þriggja, þ.e.a.s. tvær áhafnir á Gnúpnum og tvær á Hrafninum, við lok veiðiferðar er áætlað að löndun taki einn sólarhring og skip sjóklárt með nýrri áhöfn. Kvótasamsetning togaranna breytist ekki við þessar hrókeringar að öðru leyti en því að svigrúm er til aukningar á bolfiggi. Áfram verður veiddur makrill og nú er sá kostur í stöðunni að Hrafn Sveinbjarnarson getur farið á ísfisk en ekki er búið að útfæra það nánar.

Útgerðarmynstur línuskipa fyrir tækisins verður með óbreyttum hætti.

Sigurður Þorleifsson, fyrri GK 256.

Sigurður Þorleifsson, seinni GK 10.

Gummi í Ásbyrgi fimmtugur.

Þórir GK 251.

Gummi brúnni.

Öll aukning í veiðiheimildum s.l. tvö ár hefur farið á þau, sem þýðir það að þeim verður haldið stíft til veiða, þó verður hefðbundið sumarstopp um Sjómanna- dag en farið fyrir af stað eftir Verslunarmannahelgi.”

Guðmundur hefur marga ölduna stigið, hann fluttist til Grindavíkur með foreldrum sínum 6 mánaða gamall og settist að í Brimnesi, en hann er fæddur á Húsavík. 16 ára gamall fór hann á sjóinn með föður sínum, Ólafi Sverrissyni, sem þá var með Gylfa ÍS 303 sem háseti. '73 hófu þeir feðgar eigin útgerð á Gylfa Erni gk 303, '76 er hann stýrimaður á Dagfara ÞH 70, '77 skipstjóri á Þóri GK 251 og haustið '78 stýrimaður á Hrafní III GK 11. Það er svo um sumarið '78 sem hann tekur við Sigurði Þorleifssyni GK 256 sem hann er gjarnan kenndur við. 1990 kemur svo seinni „Siggi Þorleifs“ þá GK 10, í ágúst '94 er hann seldur og Guðmundur hefur störf sem „Reddari“ nú þjónustustjóri hjá Þorbirni h/f.

„Eftir að hafa verið að veltast um allan sjó á stálbatum sem voru smíðaðir fyrir landann á sjötta og sjöunda ártug síðustu aldar, bátar sem þóttu öflugir og góðir til síns brúks, þá er í raun stórmerkilegt að maður skuli vera með þá á milli handanna nú árið 2014. Til marks um það þá eru línuskipin hjá okkur '66, '67, '74 og '81 módel og togarnir eru '81, '83 og '88 módel. Og eru sum þeirra með orginal vél!

Það er ekkert verið að minnst á þá staðreynd að flotinn er löngu orðin úreltur í umræðunni um aðstæður í rekstri útgerðarfyrirtækja, það verður að skapa svigrúm til endurnýjunar.

„Ég gæti best trúað því að ef þú sérð fiskiskip í Noregi sem er orðið 15 ára eða eldra, þá er það eflaust Íslendingur sem kemur að rekstri þess, nema þá kannski trébátunum þeirra“.

picanto

RIO

cee'd

SPORTAGE

SORENTO

Holtsgötu 52, 260 Reykjanesbær
Sími 420 5000
www.ksteinarsson.is

www.kia.is

*Sendum sjómönnum og fjölskyldum þeirra
hátíðarkveðjur á sjómannadegi*

SJÓMANNABLAÐIÐ
VÍKINGUR

 MARÁS

 ORF
L Í F T Æ K N I

N1

 FISKVERKUN
Staðarsundi 16B • 240 Grindavík

Skiltagerð.is

Sími 4 200 050 / Skiltagerd@skiltagerd.is

Verkalýðs- og sjómannafélag Keflavíkur

 codland

Reykjanesbær

Einhamar Seafood ehf fær tvo nýja 30 tonna Cleopatra 50 báta

Einhamar Seafood ehf í Grindavík fær nú á næstunni afhenta tvo nýja yfirbyggða Cleopatra 50 beitninga-vélarbáta frá Bátasmiðjunni Trefjum í Hafnarfirði.

Nýju bátarnir munu heita Gísli Súrsson GK 8 og Auður Vésteins SU 88, skúturnar eru 15 metrar á lengd og mælast 30 brúttótonn og munu leysa af hólmi eldri Cleopatra 38 15 brúttótonna báta hjá útgerðinni sem byggðir voru 2003 og 2005.

Haraldur Björn Björnsson verður skipstjóri á Gísli Súrssyni og Haukur Einarsson skipstjóri á Auði Vésteins.

Óskar Sveinsson er útgerðarstjóri bátanna.

Búnaðarlýsing

Aðalvél bátanna er af gerðinni Doosan 4V222TI 880hó (22L) tengd fristandandi ZF 665 V-gír.

Rafstöð er af gerðinni Broadcrown 100hó frá Aflhlutum.

Báturinn er útbúinn siglingatækjum af

gerðinni JRC, Raymarine, Navitron, Furino frá Sónar, Elcon og Brimrún ehf.

Báturinn er einnig útbúinn með vökva-drifnum hliðarskrúfum að framan og aftan sem tengdar eru sjálfstýringu bátsins.

Báturinn er útbúinn til línuveiða.

Beitningavél, rekkakerfi og línuspil er frá Mustad í Noregi.

Fullkomið blóðgunarkerfi er á millidekki frá 3X Stál.

Stefán Kristjánsson útvegsbóndi.

Ísvél og forkælir er frá Kælingu ehf.
Löndunarkrani á er af gerðinni TMP frá Ásafli ehf.
Lífbátar og annar öryggisbúnaður bátsins kemur frá Viking.

Að sögn Stefáns, eiganda Einhamars Seafood, verða þessir bátar alger bylting fyrir áhöfn og útgerð. Hvað varðar umbúnað áhafnar þá eru tveir klfar með 5 kojum, fullbúið eldhús sem þýðir vonandi minna brauðát, sturta, 2 salerni og finn borðsalur, einnig er upphituð og aðskilin stakkageymsla fyrir sjógalla. Engu var til sparað í tækjakosti á dekk, þar er Mustad línukerfi fyrir 23 þúsund króka, risaspil einnig frá Mustad með fjórum snúningsburstum. Brúin er yfirfull af tækjum, mælum og skjáum og öðrum búnaði til að finna fiskinn svo og til að stjórna skútunni.

Mikið er horft til gæða aflans, pláss er fyrir 14 tonn af fiski í lest í 460ltr lágrörum sem þýðir minni pressu á fiskinn, einnig er 3x rótor blæðikerfi um borð svo og lyftukör fyrir meðafla. Stór forkælir sem framleiðir 2 tonn af kældum sjó á klst. rennur svo í gegnum blæðikerfið til hreinsunar og forkælingar afla. Krapavél framleiðir svo ísþykki fyrir kör í lest.

Það að hafa 460 ltr. lágrör um borð og blæðikerfi verður stórkostleg breyting á aflameðferð. Fiskurinn verður vel kældur og hreinn í lest og í engri pressu, körum

verður ekki hvolft á bryggju heldur hífð beint á bíl sem þýðir minna hnjask.

Þessir bátar eru svo miklu stærri að gera má ráð fyrir því að sóknargeta aukist töluvert, færri brælur og stöðugri afli.

Ýmislegt annað spennandi að gerast í Grindavík

Einhamar Seafood fiskvinnsla var tekin í gegn um páskana, nýtt gólf var steypt, nýtt 100fm milliloft sett upp, starfsmannaaðstaðan tekin í gegn, bætt við flökunarvél og krapavél ofl. Vísir fiskvinnsla stendur í gríðarlegum breytingum og uppbyggingu á sinni fiskvinnslu og rekstri hér í Grindavík.

Þorbjörn með einn af sínum togara í lengingu í Póllandi, einnig er fyrirhuguð uppbygging á löndunaraðstöðu og frystigeymslu fyrir skip Þorbjarnar.

Stakkavík er með tvo 30 tonna báta í smíðum hjá Seiglu Akureyri, afhending annars þeirra verður nú í haust.

Miklar og jákvæðar breytingar í sjávarútvegi hér í Grindavík og bara spennandi tímar framundan segir Stefán að lokum.

Ritstjóri.

Tómas Snorrason frá Járngerðarstöðum

Tómas var fæddur þ. 29. ágúst 1872 að Norður Reykjum í Mosfellssveit sonur Snorra Jónssonar frá Hörgholti og Margrétar Tómasdóttur frá Brattholti. Tómas lést í Keflavík 20. desember 1949.

Tómas giftist Jórunni Tómasdóttur 25. maí 1913. Jórunn var dóttir Tómasar Guðmundssonar útvegsbónda á Járngerðarstöðum og Margrétar Sæmundsdóttir. Tómas og Jórunn áttu níu börn: Margréti, Jón, sveinbarn sem dó í fæðingu, Sigprúði, Snorra, Kristján, Tómas, Guðrúnu og Guðlaug.

Guðrún og Guðlaugur eru ein eftir á lífi.

Ekki dvaldi Tómas nema 2 fyrstu árin hjá foreldrum sínum. Þá fluttist hann að Hörgholti til afa síns og ömmu er þar bjuggu, og ólu þau drenginn upp til 16 ára aldurs, en þá fór hann í vist til föðurbróður síns Sigmundar Jónssonar, er bjó að Vatnsenda í Villingaholtshreppi og var hjá honum næstu 3 árin, eða þar til hann innritaðist í Flensborgarskólann, er þá var ein helsta menntastofnun alþýðunnar. Tómas dvaldi þar í 3 ár við nám og brautskráðist með góðum vitnisburði. Ingvar Óli Sveinsson bóndi á Grund, skólabróðir Tómasar, kvað Tómas hafa verið kappsaman til náms og hrók alls fagnaðar og í hvívetna góðan dreng. Eftir dvöl sína í Flensborg gerðist Tómas kennari eins og flestir Flensborgarar frá þeim árum. Heimiliskennari varð hann fyrstu 3 árin hjá Jóni sál. Gunnlaugssyni vitaverði á Reykjanesi og vann að ýmsum störfum þessi sumur. Þá kenndi hann einn vetur í Höfnum. Skólanum var slitið í marsmánuði og fór Tómas strax til sjós því skammt hrukku kennaralaunin til að viðhalda lífinu í þá daga. Á þessum tíma var mikið af erlendum trollurum við veiðar hér við land. Þessir trollarar voru að elta við flatfisk, skötu og smá ýsu og fengu íslensku sjómennirnir að hirða annan fisk hjá trollurunum. Hálfum mánuði fyrir lok bauð skipstjórinn mr. W. Hill á togaranum Kunó G.Y. Tómasi að koma með til Englands, og gerði ráð fyrir að þeir yrðu komnir aftur fyrir lokin. Ävintýrið heillaði Tómas og þáði hann boðið. Þegar til Englands kom hittu þeir á mjög slæman markað, og vildi útgerðarfélagið ekki senda togarann aftur til Íslands. Þetta olli því að í stað eins

Tómas Snorrason.

dags viðstöðu í Englandi, sem í fyrstu hafði verið ráð fyrir gert þá réðst Tómas sem háseti á trollarann og kom ekki heim aftur til Íslands fyrr en eftir eitt og hálf ár, allan þann tíma var hann á vegum skipstjórans sem bauð honum út í upphafi. Í Englandi lærði hann enskuna betur, en hann hafði fengið góða

kennslu í Flensborgarskóla hjá Jóhannesi Sigfússyni. Næstu 4 árin var Tómas á sjó á enskum togurum yfir veturna en á sumrin dvaldi hann heima að mestu og tók þá að sér að vera túlkur erlendra manna er ferðuðust um landið á vegum ferðaskrifstofu Geirs Zoega. Þegar Tómas var leiðsögumaður og túlkur fyrir erlenda ferðamenn hittu hann marga fræga menn og þar á meðal skáldið Hall Cain en hann var hér á ferð árið 1901. Cain átti búgarð á eyjunni Mön, og þegar hann fór héðan um haustið bauð hann Tómasi að dvelja hjá sér um tíma og þáði Tómas það. Á eyjunni dvaldi hann í 3 vikur í góðu yfirlæti, en fór þá með honum og fjölskyldu hans til Wimblton sem þá var útborg frá London. Þar var hann í 4 mánuði, og enn bauð Cain honum með sér í leiðangur til Sviss og var hann þar í nærfellt 4 mánuði. Á heimleiðinni komu þeir við í Frakklandi og dvöldu þar í 12 daga og fóru þaðan til London og dvöldu þar í 10 til 12 daga. Þaðan fóru þeir til West-Runton, sem er í Norfolk, eftir það var ferðinni haldið aftur heim. 1901 fór Tómas með togaranum Kunó G.Y. til Grimsby, skipstjórinn var mr. W. Hill, sá sami og Tómas fór með fyrst til útlanda. Eftir að hafa farið 2 túra með

Frá vinstri: Tómas Tómasson Guðlaugur Þorvaldsson Þorvaldur Klemensson og Eyrikur Tómasson.

Formannavísur

Um alla formenn í Grindavík vetrarvertíð veturinn 1914.
Eftir Tómas Snorrason frá Járngerðarstöðum í Grindavík.

Björgvin og áhöfn hans, frá vinstri: Þorgeir Þorleifsson, Þorvaldur Klemensson, Haraldur Teitsson, Tómas, Magnús frá Stúfholti í Holtum, Gunnar frá Guttormshaga, Kristján Bender rithöfundur og Eyrikur Tómasson formaður.

Oft mér býr í andans reit
efni rýr þó til þess veit;
telja skíra skatna sveit
skipum stýra í fiskileit.

Gæfu ríka gördum bjó
Grindavík að stunda sjó;
minnst slíkra manna þó
mun og líka orsök nóg.

Brim þar einatt himin hátt
hugdirfð reynir snilld og mátt
gætni, hreina heppni þrátt;
hér um greina vil ég fátt.

Til þess inna ég vil hér,
einatt finn ég getið er,
þeirra er minni sæmda sér
sumir vinna en þessum ber.

Stýrir sunda – sæfara,
sóknir stundar duglega,
gætinn lund ber glaðlega
Gísli kundur Hafliða.

Guðmunds arfi Guðmundur
gnoð til starfa fram setur
lönd á karfa liðugur
lands til þarfa björg flytur.

Hjálmar gætinn Guðmunds bur,
gæfan ætíð hann styður
afla mætan að flytur,
undan gnætur hræselgur.

Benóný á borða mar
birtingsdýin siglir snar,
andar hlýju að honum þar,
heppinn því hann ætíð var.

Einar getinn Guðmundi
garpa hvetur að róðri,
lúðuflet á löðrandi
lipurt etur skeiðinni.

Klökk frá skundar knáastur,
kát er lund því vel gengur,
hnísugrundir hart ríður
hesti – sunda Guðmundur.

Of Þórarins arfi Jón
út á snarast borða – ljón
þó ægir svari ylgdum tón
áramar um geddufrón.

Guðmund nýtan Nesi frá,
úr nausti íta bragnar sjá
þó að spýti bylgjan blá
boðum hvítum landið á.

Afla mergð kann einatt fá
Árna verður lánið hjá,
sóknir herðir sjóinn á
svaðil ferð ei óttast þá.

Heppnin styður mætan mann,
mætu liði safnar hann;
gnægð án biða um geddurann
Gísli niður Jóns æ fann.

Páll frá Akurhúsum hér
höppum rakar mest að sér
sinda vakran fák á fer
föll þó taki aldan ber.

Velli skundar frækinn frá
formans stundar verk á sjá,
Guðjón hundi ára á
Auðnu stundir margar sá.

Aðalgeir um lýsulönd
lipurt keyrir suðaönd
þó að heyrast bárubönd
bresta meira inn við strönd.

Sjóinn hraður Sæmundur
sækir glaður hugaður
hart þó vaði hræselgur
handverksmaður vel þekktur.

Guðjón Magnús arfi á
áravagni plægir sjá
hler þó magni hret ósmá
hraustir bragnar fylgi ljá.

Magnús stýrir kátur knörr
kappa lýr í veiði för
Guðmunds skíra afrinn ör
afla dýran ber að vör.

Mastra stýrir mái snjall,
Magnús flýr ei róðra brall.
Vik frá byr sitt kátur karl
kjalardýr á ufsahjall.

Ágúst Karl er ungur knár
æðrast varla löðurs fár
í orðum harla opinskár
Ægir karl þó gretti brá.

Húsatóftum heldur frá
hyrtíþóftu vítt um sjá.
Magnús þróttkur fisk að fá
fyrir en nóttin lokar brá.

Einar Merki ítir frá
aflaverki tamur sá
lætur herkinn haf útá
hlunna sterka dýrið ná

Jón aðgætinn mastramar
mið á lætur renna þar
Gísla mætan getinn var
gleðst við þrætur hafmeyjar.

Bið ég virða á betri veg
bögur stirðar fólk, að ég
orða bygða ekki veg
er vanhírða skelfileg.

Höpp ei spara sækja um sund
með seggi snara hér í lund
vítt um mar á mastra – hund
með hjálparinn Árni frá Grund.

Frá vinstri: Sigbrúður, Guðrún, Jórunn, Jón, Guðlaugur, Snorri og Tómas Snorrason.

togaranum kvisaðist út að sjómannaverkfall mundi yfirvofandi í Grimsby. Þegar þeir komu svo næst til hafnar voru öll fiskiskip stöðvuð. Var ekki annað að gera en setjast að í landi. Verkfallið sem var fyrsta sjómannaverkfall dróst á langinn, svo að það gafst nógur tími til að litast um í landi. Tómasi hafði lengi langað til að læra að hjóla og fór til reiðhjólaverslunar og leigði reiðhjól en leigan var 6d an hour, hálfan sillingum klukkustund. Eftir klukkustund skilaði hann hjólinu sem hann var búinn að læra á, og bauð eigandinn honum þá að lána honum hjólið endurgjaldslaust hvenær sem Tómas vildi og þáði Tómas það. Í september bauðst Tómasi að fara vestur um haf til New York sem aðstoðar túlkur á vegum Cunrad skipafélagsins sem var að flytja norræna útflytjendur og þáði Tómas það. Skipið sem hann fór með var H.M.S, Royal Mail Streemer Campania en það var systurskip Lucaniu en þau voru aðalpóstskip á leiðinni Liverpool – New York. Ferðin frá Liverpool til New

York tók viku. Í þessari ferð var í fyrsta skipti loftskýttasamband við Bretland og Bandaríkin á sama tíma, og var það úti á miðju Atlantshafi. Í New York var stoppað í eina viku en ekki fékk Tómas landgönguleyfi nema einn eftirmiðdag. Í þessari ferð fengu þeir ofsaveður og lést einn maður á leiðinni út. Þegar þeir komu til Grimsby var verkfallinu lokið, hinu fyrsta sem þekkt hefur. Fór Tómas þá strax á togara og var á honum um veturinn, en hélt svo heim til Íslands um vorið. Eftir þetta hætti hann siglingum og varð næstu 2 árin kennari í Keflavík, eða frá 1905 til 07. Var síðan við verslunarstörf í Reykjavík um tíma og stofnaði verslun og heildsölu með Magnúsi Blöndal, hét verslunin Verslun TH Blöndal og var í Vonarstræti í Reykjavík. Árið 1908 réði Tómas sig sem kennari til Grindavíkur og kynntist þar Jórinni. Jórunn og Tómas giftu sig árið 1913. Árið 1914 fluttust þau til Keflavíkur og tók Tómas þar við skólastjórn, sem hann hafði í hendi til vorsins 1918, eða sam-

felld 4 ár. Þjuggu þau þessi ár á loftinu í skólanum og höfðu þar til íbúðar suður-endann og svo kvistinn. Eftir að Tómas hætti sem skólastjóri réri hann í Keflavík enda gott verð á fiski. Vorið 1919 fluttust þau til Grindavíkur og fóru að búa í Vesturbænum á Járngerðarstöðum. Jafnframt búskap stundaði Tómas sjóinn og rak útgerð um skeið og átti bátinn Björgvin ásamt fl. Á sumrin fór Tómas sem ferðamannatúlkur og leiðsögumaður um hálendið með erlenda ferðamenn. Tómas fékkst lítillsháttar við kennslu í unglingaskólanum. Tómas sá um veðurathugun í Grindavík í mörg ár, sat í kirkjunefnd og var falið ýmis trúnaðarstörf fyrir samfélagið. Tómas og Jórunn voru gerð að heiðursfélögum í björgunar-sveitinni í Grindavík. Tómas og Jórunn héldu búskap í 25 ár eða þar til að þau brugðu búi og fluttust til Keflavíkur árið 1944 og bjuggu á símtöðinni. Tómas lést á heimili sínu í faðmi fjölskyldu sinnar þann 20. des 1949.

Tómas var hagamæltur og orti mörg ljóð, þeirra á meðal eru Áthagaóður, Vetrarnótt,

Áramótaljóð, Serenaði til Reykjavíkur, fjölmörg erfiljóð og ýmislegt fl.

Heimildir eru að mestu fengnar í FAXA úr afmælisgrein þegar Tómas var 75 ára og greininni Gamalt ævintýr sem var frásögn Tómasar í Faxe. Einnig frá Guðlaugi Tómassyni, syni Tómasar, skjöl og dagbækur frá Tómasi Snorrasyni. Einnig úr minningargrein um Tómas sem birtist í Faxe 1950.

Myndir í eigu Guðlaugs nema myndin af Björgvini hún er úr ævisögu Tómasar Þorvaldssonar.

*Tekið saman af
Tómasi S. Guðlaugssyni
og Guðlaugi Tómassyni*

Tómas Snorrason á ferðalagi um landið með Hall Cane.

Til hamingju með daginn sjómenn

Íslenskir gluggar fyrir íslenskt veðurfar

Stóðst slagveðurspróf án athugasemda !

Nýsköpunarmiðstöð
Íslands

Nætúröndun og barnalæsing
Glerjað innanfrá
28 mm K-gler
Samskeyti brædd-ekki skrúfuð

Íslensk framleiðsla
Þýskur smíðaprófill
Hröð afhending
Áratuga ending

5 punkta læsing í hurðum
Aukið öryggi
Aukin einangrun
Hvítt eða viðarútlit

Fáðu tilboð þér að kostnaðarlausu

PGV Framtíðarform ehf - sími 510 9700 - www.pgv.is

*Sendum sjómönnum,
fiskvinnslufólki og öðrum
Grindvíkingum
hamingju- og heillaóskir
á sjómannadaginn*

Sími 420 4400
Fax 420 4401

*Sendum sjómönnum,
fiskvinnslufólki og öðrum
Grindvíkingum hamingju- og
heillaóskir á sjómannadaginn*

VÍSIR

**FÉLAG SKIPSTJÓRNARMANNA
Á SUÐURNESJUM**

Hafnargötu 90 - 230 Keflavík - Sími 421 4942

LÖGMENN

JÓNAS & JÓNAS ÞÓR

Uppgjör bóta vegna vinnu- og umferðarslysa

Alhliða lögmennspjónusta

Jónas Haraldsson hrl. • Jónas Þór Jónasson hdl.

Stórhöfði 25 • 110 Reykjavík
Sími 562-9066 • Fax 575-9809

Sjómennt – fræðslusjóður sjómanna og útgerðarfélaga

Átt þú rétt á styrk?

Félagsmenn Sjómenntar sem unnið hafa í að minnsta kosti sex mánuði á síðastliðnum tólf mánuðum geta sótt um styrk til félagsins:

**starfstengt nám eða námskeið • tómstundastyrkir • meirapróf
kaup á hjálpartækjum vegna lestrar- eða ritörðugleika**

SJÓMANNASAMBAND ÍSLANDS

LANDSSAMBAND ÍSLENSKRA ÚTVEGSMANNA

SÆPTÖK
ATVINNULEYSISINS

Sjómennt

sjomennt.is • sjomennt@sjomennt.is • sími: 514 9601

FRANTRWA - SÍA - 131316

Um skylmingar haustið 1958

Þegar leið að hausti, fórum við strákarnir í Grindavík í skylmingar niðri í gömlu skúrunum. Gömlu skúrarnir voru byggingar sem hér áður fyrr voru notaðar sem sjóhús og beitningaskúrar og stóðu ofan við steinbyggjurnar í vörinni utarlega í Grindavík vestanmegin.

Myndin hér til hliðar er tekin upp úr gömlu vörinni og sést kamburinn með nokkrum róðrabátum. Til vinstri eru sjóhús og beitningaskúrar. Þá sést Flagghúsið, með flaggstöng, á miðri myndinni og svo þakið á Samvinnubagganum til hægri við Flagghúsið, svo er skúr. Svo sér í fjallið Þorbjörn lengst til hægri. Sumar þessara bygginga voru ennþá í notkun en margar stóðu auðar, og hrörnuðu. Skúrarnir voru að mestu einnar hæðar með tiltölulega flötu þaki, en nokkrir höfðu bratt þak eins og Flagghúsið, og salthúsið þar sem Salka Valka var leikin og seinna kvikmynduð. Einnig voru þar tveir vertíðarbraggar. Annar vertíðarbragginn var Bakki, en hinn Samvinnubraggin. Voru báðir vertíðarbraggarnir tveggja hæða með bratt þak.

Þar í nágrenninu var líka íbúðarhúsið Sjólyst.

Þarna var einnig búð Einars Einarssonar í Garðhúsum, gamla Einarsbúðin, sem nú stóð auð eftir flutning í nýrra húsnæði upp í bæ, en á bak við búðina var stórt portrúm afgirt með háu þili úr timbri, sem náði frá bakhlið búðarinnar og yfir að Bakka.

Austast stóð stór bygging úr steinsteypu, sem kölluð var Kreppan. Það nafn hlaut byggingin vegna þess að hún var byggð á

Sjólyst (Vikurbraut 6) Það sést í gömlu Einarsbúð til hægri fyrir aftan, og í þakið á Bakka til vinstri. Mynd nr: 2187. Ljósmyndasafn Grindavíkur. Myndhöfundur: Sædis Eygló Hansen.

Séð upp úr gömlu vörinni í Grindavík. Myndhöfundur Einari Tönsberg hænsnahirðir Einars Einarssonar. Mynd nr: 2845. Ljósmyndasafn Grindavíkur.

Gamla Einarsbúðin, en Flagghúsið lengst til hægri. Ljósmyndasafn Grindavíkur. Mynd nr: 2838. Myndhöfundur: Einar Tönsberg, hænsnahirðir Einars Einarssonar.

kreppuárunum. Þetta hús var í eigu Einars Einarssonar í Krosshúsum, sonar Einars heitins útgerðar- og kaupmanns í Garðhúsum í Grindavík. Hér rak Einar saltfisk- og skreiðarverkun.

Vestast var langi skúrin, einnar hæðar beitningarskúr sem nú stóð að mestu auður. Sumstaðar var skúrin lágur og auðvelt að komast upp á hann.

Allar þessar byggingar voru gerðar með timburgrind, sem fest var á bárujárn. Víða var járníð orðið gamalt og ryðgað, og sumstaðar komin gót á járníð.

Hótaði okkur Jóa löggú

Skylmingarsviðið takmarkaðist af sjávarkambinum, langa skúrnum, túnsgirðingu og Sjólyst mót norðri og Kreppunni í austur.

Svæðið var mjög vel hentað til skylminga íþróttar, en þessu fylgdi eitt og annað, sem eigendum og öðrum líkaði ekki. Til dæmis kom fyrir að strákur datt niður í gegnum ryðgað þakið og gat hangið í uppstokkaðri línu inni í skúrnum.

Einari í Krosshúsum var líka illa við að við værum þarna að djöflast, og kom stundum og reyndi að stugga okkur burtu, með til dæmis að hóta okkur með Jóa löggu.

En við bárum mikla virðingu fyrir Einari, sem við kölluðum Gregga. Ef einhver sá, að Einar nálgaðist var kallað; Greggi, Greggi, og allir lögðu strax niður vopn.

Einar kom nú og hélt talsverða betrum bætandi ræðu fyrir okkur, sem fylgdumst með af hússþökum í kring, og stundum fór svo að við lögðum niður skylmingar þann daginn.

Skipt í lið

En annars var, að þegar leið á dag fóru strákar að safnast niður við gömlu skúrana, og þegar kominn var góður hópur, voru tveir fyrirliðar valdir, oftast einhverjir af stærri strákunum, sem voru flinkir að skylmast.

Þessir fyrirliðar völdu sér svo liðsmenn. Hver átti að byrja að velja var skorið úr með að kasta mynt og krónu. Svo völdu fyrirliðar einn og einn úr hópnum.

Fyrst voru flinkustu skylmingarstrákarirnir valdir, og þá oftast þeir elstu. Kom þá vel í ljós hvernig hópurinn var virtur til átaka. Það var aldrei gaman að vera síðast valinn. Þegar tveir voru eftir var mikill spenningur um hver yrði valinn?

Skrifari kynntist oft að vera valinn síðastur, og var á tímabili kallaður „Síðastur.“ Lét ég það sem vind um eyru þjóta, og þóttist vita ástæðuna fyrir að vera valinn síðastur. En þetta átti eftir að breytast.

Þegar ég kom heim úr sveitinni haustið 1958, var mér sagt að skylmingar yrðu niðri í gömlu skúrum eftir skóla, og yrði beðið eftir mér.

Seinna um daginn gekk ég niður götuna í áttina að gömlu skúrnum, með sverðið mitt góða. Þannig var að veturinn áður fann eg forláta prik út í Bót, sem hentaði vel í sverð. Prikkið var úr eik, ca. 2.5 x 2,5 cm á kant og mátulega langt, eða réttara sagt meira enn nógu langt, eiginlega nokkrum cm lengra en venja var með sverð. Sverðið var þungt, og ráðgerði ég oft að saga af því, en gerði það ekki, sem betur fór.

Strákahópurinn stendur fyrir utan Sjólust, og þegar ég nálgast er kallað til mín. Þú ert valinn fyrirliði, og allir benda á mig. Þetta kom mér á óvart, og spyr ég strax hver sé hinn fyrirliðinn, og fæ þá að vita að það er Bragi á Blómsturvöllum.

Nú er að velja í lið, og vandast þá málin, því ég þekkti ekki marga af strákunum, og hafði ekki verið með þeim um sumarið.

Við Borgargarð, nú Vesturbraut 1. Pétur Vilbergsson spjallar við greinarhöfund Svein Torfa Þórólfsson (þann á hjólinu) vorið 1959. Það sést í Karlsskála við Víkurbraut, Litla Lund og Lund á bak við Torfa og svo nýju Einarsbúðina fyrir miðju. Ljósmyndasafn Grindavíkur. Nr: 345. Myndhöfundur: Gunnar E. Vilbergsson.

Myndin er tekin af sjávarbakkannum - sést í Sjólust (rústrautt með grænu þaki) og gaflinn á Grund, Víkurbraut 8 (grænleitt með grænu þaki) og Vorhús (lítið hvítt hús, Víkurbraut 10). Kreppan - hvít með rauðu þaki, til hægri og svo ryðgað hús sem búið er að flikka svolítið uppá í dag. Mynd frá Ragnari Lár. Sigrún Jónsdóttir kom nokkrum myndum frá honum til okkar. Nr: 2354 Myndhöfundur: Ragnar Lár

Bragi fær fyrsta val og velur strax Nonna í Ásgarði. Ég er lengi að hugsa mig um og vel svo Gulla í Skálholti. Bragi velur þá Gauja í Vík og ég Sigga á Akri, og svo koll af kolli.

Í hvoru liði voru ca.10 – 12 strákar á öllum aldri. Litlu strákarnir, peðin, 4-5 stykki yrðu fljótlega drepin, en gætu þvælst fyrir.

Svo var að velja hverjir ættu að sækja

Minningar frá Grindavík - Sveinn Torfi Þórólfsson skráði

og hverjir ættu að verjast. Og ennþá var kastað krónu og mynt, og kom í okkar hlut að verjast.

Ég var lengi að ihuga stöðuna og voru strákar orðnir óþolinmóðir eftir að komast í skýlmingar. Loksins ákvað ég að verjast af þakinu á langa skúrnum, en fyrst þurfti að rífa ýmislegt sem gæti auðveldað sóknarmönnum uppgöngu á þakið. Ég hugði líka að undankomuleið og lét útbúa fyrir væntanlegan flóttu.

Svo var að raða strákum í stöður og hefja bardaga. Gulli sá um suður endann, og ég sá um norður endann en á miðjunni var erfiðara að komast upp og voru nokkur það sett í að passa þar.

Allir voru drepnir

Nú kom langa sverðið í góðar þarfir, því auðvelt var að stinga niður á árásarmenn

og drepa þá. Þannig tókst fljótt að koma 2 – 3 fyrir kattarnef.

Nú er barist af hörku í um það bil 20

– 30 mínútur og féllu strákar úr báðum liðum. Strákar fóru nú að verða þreyttir og þjakaðir, en við vörðumst allri tilraun til uppgöngu, en svo er kallað að Gulli sé fallinn, og Bragamenn streyma upp á þakið, og nálgast á fullri ferð.

Ég segi þá við okkar menn. Nú verðum við að yfirgefa stöður, og leita útgöngu, eins og ráðgert var.

Við stukkum þá niður af þakinu, og kom það uppgöngumönnum á óvart, svo auðvelt var að drepa 2 – 3 áður en við hlupum burtu í áttina að gömlu búðinni, og ætluðum upp á búðarþakið, en það vildi ekki betur til en allir voru drepnir áður en upp á þakið kom, nema ég.

Varist af hörku

Ég varðist nú af hörku, en sá að þetta var ójafn leikur og tek það ráð að flýja. Ég stekk nú niður af þakinu og kom að baki uppgöngumanna, sem voru þessu ekki viðbúinir, og falla þeir allir, en Bragi er annars staðar að leita uppgöngu.

Ég hleyp í áttina að Bakka og kem mér fyrir í mjóu sundi við innganginn og bið átekta.

Ég heyri að kallað er til Braga, „að hann sé flúinn“.

Bragi nálgast nú, og ég bið, tilbúinn að stökkva fram.

Ég stekk fram og ætla að stinga til Braga, en hann varð fyrri til og varðist stunguna.

Ég var nú í vondum málum en tókst einhvern veginn að hoppa undan.

Nú hófust harðar skýlmingar og vildi hvorugur gefa sig, og var barist um allt svæðið á milli Kreppunnar og Bakka, og var kominn stór hópur áhorfenda.

Nú kom tvennt til. Þol og úthald, og áhöld.

Gat þá sverðið mitt sem var fáum sentimetrum lengra ráðið úrslitum, og svo fór að mitt langa sverð var dæmt að hafa hitt Braga. Það var lengi rætt um þennan bardaga í Grindavík á eftir.

ÍSMAR
Við mælum með því besta

Síðumúla 28
108 Reykjavík
s: 5105100
www.ismar.is

GPS áttaviti

GPS áttaviti búinn rate áttavita á verði fluxgate áttavita

- * Stefnunákvæmni $\pm 1^\circ$
- * tengist við sjálfstýringar, ratsjár, plottera og fl.

AIS Sjálfvirk tilkynningaskylda

AIS class-B fyrir báta undir 15m

- * GPS og VHF loftnet fylgja
- * tengist við plotter

fæst einnig með 12W sendiorku

Gleðilegan sjómannadag

Framlag sjómanna og íslenskur sjávarútvegur skiptir okkur miklu máli. Við óskum sjómönnum og fjölskyldum þeirra um land allt til hamingju með daginn.

*Sendum sjómönnum og fjölskyldum þeirra
hátíðarkveðjur á sjómannadegi*

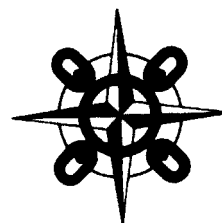
Vestmannaeyjahöfn

MARPORT

DEEP SEA TECHNOLOGY

HÓPSNES

Sjómannasamband Íslands

**Félag
skipstjórnarmanna**

GILDI

ÍSFÉLAG GRINDAVÍKUR HF.

HAPPDRAETTI

– búum öldruðum
áhyggjulaust æviköld

SALTKAUP^{EHF}

GRINDIN

Trésmiðia og verktakar

Páskahrotan

Það var alltaf páskahrota á vertíð-inni í Grindavík, sem þýddi að unnið var myrkranna á milli í fiskhúsunum við að bjarga verðmætum eins og það var kallað. Venjulega var unnið frá kl. 08:00 á morgnana til miðnættis kl. 24:00, alla daga nema föstudeginum langa og páskadag. Bátarnir réru ekki á föstudaginn langa og á páskadag, svo að smá hlé varð á að fiskur kæmi í hús.

Allir sem vettlingi gátu valdið tóku þátt í þessu kapphlaupi. Kapphlaupið hófst venjulega á föstudag fyrir pálmasunnudag, eða strax eftir að komið var heim úr skóla klukkan eitt. Gefið var frí í skólanum á laugardag fyrir pálmasunnudag, svo krakkarnir gætu tekið þátt í fiskvinnunni.

Lítið var um matargerð á heimilunum, því húsmæður voru líka með í kapphlaupinu. Helsti matur voru hraðsoðnar vínarpylsur, sem keyptar voru í Kaupfélaginu. Þær vildu springa og var mest vatnsbragð af þeim. Stundum voru líka kartöflur, sem soðnar voru kvöldið áður.

Maður notaði nú mest þessar mínútur heima í kaffi eða mat til að fá sér smá kríublund og að láta líða úr sér.

Krakkar alveg niður í sjó ára tóku þátt í kapphlaupinu og auðvitað bæði strákar og stelpur, karlar og kerlingar, ungir og gamlir, eiginlega allir sem gátu staðið á fótunum voru með í fiskvinnunni um páskana.

Frá föstudegi fyrir pálmasunnudag og fram á þriðjudag eftir páska stóð kapphlaupið, en frí var tekið á föstudaginn langa og á páskadag. Fólk notaði þann tíma til að hvíla sig og einfaldlega sofa og búa sig undir næstu átök í fiskvinnunni. Á laugardag fyrir páskadag var alltaf unnið til miðnættis klukkan 24:00 og sá fiskur sem þá var eftir varð að biða fram á annan páskadag. Þegar líða tók á laugardag var minna af fiskinum flatt og farið í að spyrða fiskinn og hengja hann upp í trönur. Þannig var hægt að bjarga fleiri tonnum frá skemmdum yfir páskadaginn.

Fiskhús fylltust oft alveg af fiski, aðallega þorski, svo oft var fiski sturtað utan við fiskimóttökuna eða úti á bílaplani og jafnvel úti á túni.

Fiskmóttakan hjá Þorbirni h/f. Niels (Nílli Færeyingur), Dís, Sverni, Paulus og Heði

Ný lagður fiskur í salt.

Svo var bara að djöflast í að hausa, slægja, fletja, og salta fiskinn. Að fletja fiskinn var aðal vinnan áður en flatningsvélarnar komu, en þær komu í kringum 1960. Flatningarvél kom í Þorbjörn h/f fyrir vertíðina 1959 og líka austur í hverfi, hjá Hraðfrystihúsi Þórkötlustaða h/f, en mörg söltunarahús voru án flatningsvéla í mörg ár ennþá.

Um páskana 1959, var mikil páskahrota í Grindavík og allt fylltist af fiski og unnið myrkranna á milli. Ég var þá að vinna hjá Þorbirni h/f í saltfiskverkun, og oft við að keyra flattan fisk í hjólbörum fram í söltun. Á laugardagskvöldið fyrir páskadag kom Simba til mín og spurði varlega. Simba var líka að vinna

í Þorbirni h/f þessa páska. Hvers vegna ertu svo rauðskjöldóttur í framan, Torfi minn? spurði Simba.

Ha, hvað? spurði ég og leit í spegil inni í kompu hjá Jóni verkstjóra.

„Þú er með mislinga, komdu þér heim áður en þú smitar aðra“, sagði Jón. Ég skal láta annan á saltfiskbörurnar.

Þá var klukkan 10.00 um laugardagskvöldið fyrir páskadag, sem var fridagur.

Ég drattaðist nú heim og hafði 40 stiga hita þegar ég kom heim. Ég svaf nú í heilan sólarhring og vaknaði um kvöldmatarleytið á páskadag.

Þannig liðu páskarnir 1959.

Skráð á páskum 2009, 50 árum seinna.

Minja- og sögufélag Grindavíkur

Stofnfundur félagsins var haldinn þann 21.nóvember 2013. Félagið var stofnað af áhugafólki um varðveislu á sögu Grindavíkur, gömlum húsum, munum, ljós- og kvikmyndum. Félagið hefur það að markmiði að festa kaup á elstu verbúð Suðurnesja sem staðsett er hér í Grindavík. Húsið heitir Bakki og var byggt árið 1930. Vilja félagsmenn hafa veg og vanda af því að koma húsinu í upprunalegt horf og varðveita um leið hluta af arfleidd útgerðarsögu Grindavíkur. Sögu fyrrum lítillar ver- stöðvar þar sem fólk lifði af sjósókn og sjálfburftar búskap til öflugs þéttbýlis með fjölbreytta atvinnuflóru.

Félagið vill standa vörð um sögu Grindavíkur og varðveita þær minjar frá fornri tíð sem enn eru til. Líta má á Víkurbrautina sem einskonar tímalínu sem gengur í gegnum bæinn þar gefur að líta ýmsa byggingarstíla frá því um og

fyrir 1900 og til dagsins í dag. Bærinn þróast frá gömlu bryggjunni og upp eftir götunni, þetta er merkileg þróun og ekki eru síður merkileg túnin í gamla bænum tún sem brotin voru til rækt- unar með handafla þegar tími gafst til á milli róðra.

Félagsmenn eru orðnir: 29

Markmið félagsins eru:

- Kaupa húsnæðið Bakka og endur- byggja það og varðveita.
- Safna munum sem tengjast sögu Grindavíkur.
- Koma með tillögur að skipulagi svæðisins í kringum húsið Bakka.
- Safna myndum af Grindavík og fólkinu sem bjó þar á fyrri tímum, merkja myndirnar.
- Endurbyggja Einarsbúð.
- Koma upp síðu þar sem fólk getur skoðað gamlar myndir frá Grindavík og jafnvel sett inn myndir ef það á.
- Hafa áhrif á skipulag í gamla bænum og hvernig varðveita á gömlu bryggj- urnar.

Við erum byrjuð að safna myndum sem tengjast húsunum hér í Grindavík og því fólki sem í þeim bjó. Höfum við stofnað síðu á Facebook undir nafninu Minja- og sögufélag Grindavíkur.

Við hvetjum fólk til að hjálpa okkur að merkja myndirnar svo hægt sé að halda upplýsingum til haga. Höfum við hug á að stofna vefsíðu þar sem fólk getur

skoðað húsin í bænum og hver byggði þau og hverjir bjuggu í þeim og sögu þeirra.

Þetta eru bara nokkur hús sem hafa verið sett inn á síðuna og er þar að finna mikið magn af myndum bæði af fólki og húsum. Ef þið eigið myndir sem þið viljið deila með okkur eða eruð með upp- lýsingar sem þið teljið að við eigum að varðveita þá endilega hafið samband við okkur í gegnum síðuna.

Þeir sem vilja ganga í félagið og gerast meðlimir þá er félagsgjaldið mjög hóflegt eða 2000 kr fyrir árið. Félagsmenn eru orðnir 29 talsins og fjölgar ört.

Þeir sem vilja styrkja verkefnin eða ganga í félagið þá er reikningsnúmer félagsins 0143-05-060755 og kennitala 421213-0540

Minja og sögufélag Grindavíkur

Krillaskúr og í baksýn má sjá húsið Steina og Bjarg til vinstri á myndinni.

Sjólist og hjallurinn sem stóð við húsið í baksýn sést í Bakka.

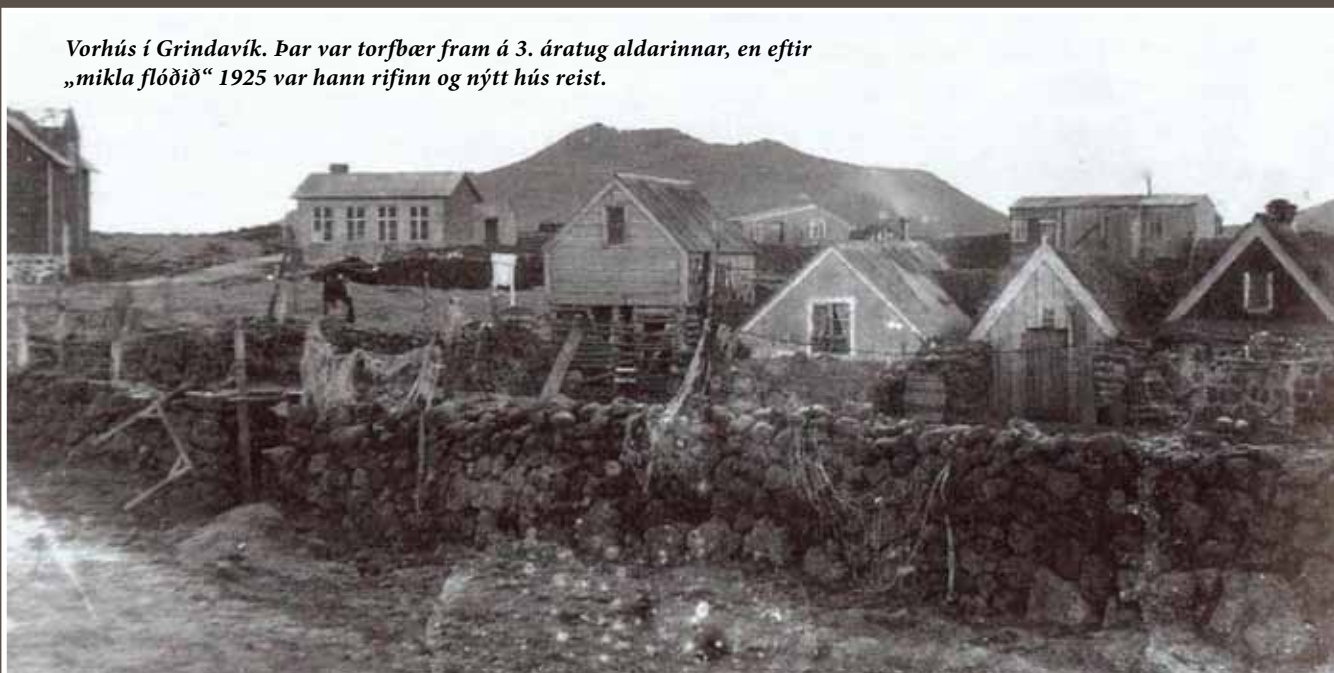
Einarsbúð. Þetta hús þekkja flestir sem hafa búið hér í Grindavík og er sorglegt að það sé horfið sjónum en vonandi verður hægt að endurreisa það þegar fram líða stundir.

Rafnshús, þar bjó Jón Jónsson, útvegsbóndi um aldarmótin 1900.

Vorhús í Grindavík. Þar var torfbær fram á 3. áratug aldarinnar, en eftir „mikla flóðið“ 1925 var hann rifinn og nýtt hús reist.

Heimsókn í Bakka

Þann 10. apríl s.l. fagnaði Grindavíkurbær 70 ára kaupstaðarafmæli sínu. Af því tilefni fengu skólabörn í bænum það verkefni að kynna sér söguna og fræðast um „gamla tímann.“

Einn hópur úr Hópsskóla heimsótti sjóbúðina Bakka sem byggður var var 1921 af þeim bræðrum Guðjóni og Óskari Gíslasonum frá Vík.

Með sögu og minjakort um Járngerðarstaðiog vettvang „Tyrkjaránsins“ arkaði hópurinn niður Víkurbrautina og fræddist um gömlu húsin á leiðinni, undirrituð tók á móti þeim og fræddi þau um sögu hússins í stuttu máli og kíkt var í hvern krók og kima. Í framhaldi voru börnin spurð hvað sjóbúð væri. Fram komu mörg skondin svör og einn úr hópnum var alveg með þetta á hreinu, „sjóbúð er hús til þess að geyma fisk í.“ Einnig var þeim sagt frá því að í sjóbúð hefði ávallt verið „Ráðskona“ og hvert hennar hlutverk

hefði verið, en enginn úr hópnum vissi hvernig kona það hefði verið.

Krakkarnir voru mjög áhugsöm um

þetta ævintýrahús sem hefði verið til í gamla daga og hefur alla þessa sögu að geyma.

Hópurinn gekk svo niður að gömlu bryggjunni í Norðurvör (Skökk) og fengu lýsingu á því þegar sjómennirnir sem bjuggu í Bakka komu að landi og báru upp sinn fisk. Vakti það bæði furðu og kátínu að tuttugu manns hafi búið í Bakka þegar mest var.

Þaðan var svo haldið að slorþrónni við Júlíusarblett og skiltið um gamla bæinn skoðað.

Hér sjáum við í Bakka eina elstu verbúð á Suðurnesjum og Blóðþyrnir (þistil) sem vex á lóðinni þar sem Sjólist stóð.

Petra Guðrún Stéfánsdóttir, ráðskona vetrarvertíðina 1952-53.

Ráðskonan í Bakka

Eftir heimsókn skólabarnanna lá mér forvitni á að vita hvernig lífið hefði verið í Bakka á þessum árum. Fór ég því að hitta Petru Guðrúnu Stéfánsdóttur, en hún var ráðskona þar vetrarvertíðina 1952-53. Þá héldu 13 sjómenn til í sjóbúðinni.

Hlutverk ráðskonu var að elda, baka og þrifa. Rennandi vatn og salerni var í Bakka þannig að aðbúnaður var nokkuð góður og mun betri en á mörgum stöðum öðrum sambærilegum.

Petty hafði frá mörgu skemmtilegu að segja, t.d. að eitt sinn var hún búin að baka þessi lifandis ósköp af vínarbrauði, en karlarnir voru alltaf gráðugir í þau þegar þau voru volg, þannig að hún brá á það ráð að raða þeim á planku og lét þau út til kælingar.

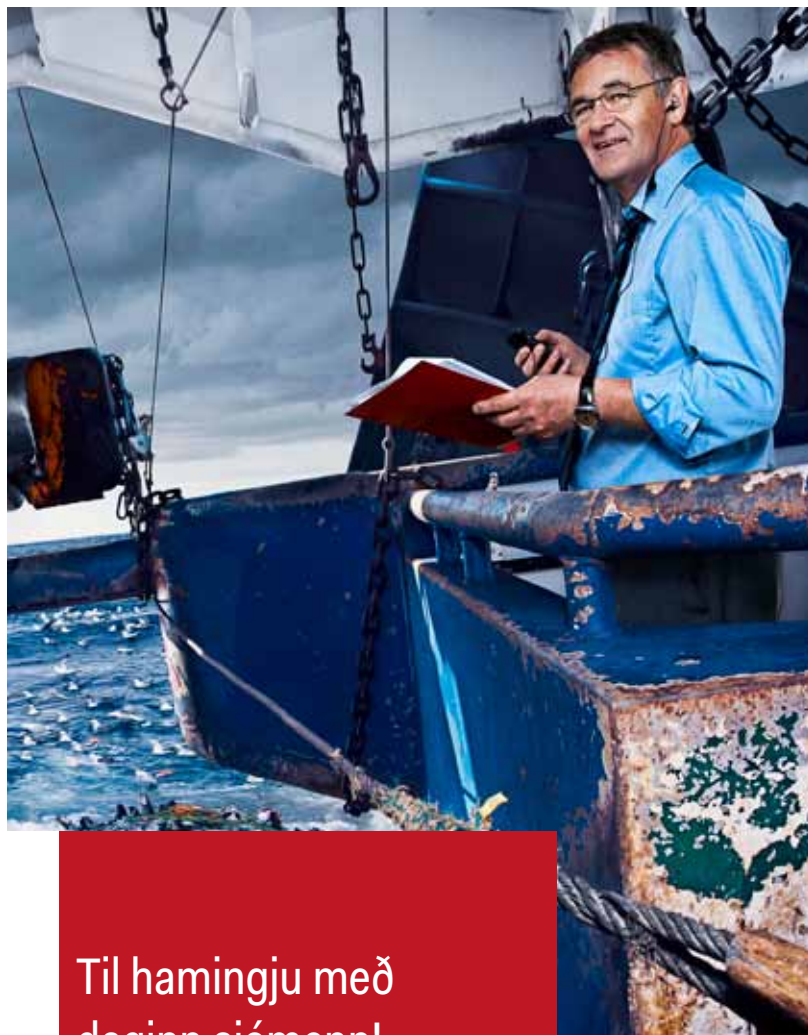
Stuttu seinna kom „Dæda“ blaðskellandi og sagði að hestarnir væru að gæða sér á vínarbrauði, en í þá daga gekk búfænaður og hross lausagöngu um allan bæ. Þannig að þann daginn fór bakkelsið í hestana.

Einn daginn var hún búin að skúra og skrúbba allt út úr dyrum, kom þá Júlí pabbi Edda vaðandi inn um allt á slorugum stígvélunum og sporaði allt út. Þá tók ráðskonan til sinna ráða og slengdi blautri tuskunni í afturendann á honum og hundskammaði hann, þá sagði Gaui í Bakka „Pettý þú kannt sko lagið á þeim og að svara fyrir þig.“

Við perónulega og lifandi frásögn Pettýjar var ekki erfitt að sjá fyrir sér lífið á þessum tímum og sögur og frásagnir hennar eru efni í heilt blað.

Ég vil þakka Petru Guðrúnu fyrir spjallið og minni á mikilvægi þess að varðveita gömlu húsin, sögu þeirra og fólksins sem í þeim bjó, þetta er jú menningararfur okkra Grindvíkinga.

Kærar þakkir fyrir komuna í Bakka færi ég nemendum, kennara og skólaliða. Það var mjög gaman að taka á móti þeim.
G.EY.

Til hamingju með daginn sjómenn!

HólmgeirJónsson: Er fæddur á Akureyri 14. ágúst 1955 og er næst elstur 5 bræðra. Árið 1961 Flytur hann ásamt fjölskyldu sinni, foreldrum og þremur bræðrum, frá Flatey á Skjálfanda til Grindavíkur. Yngsti bróðir hans fæddist í Grindavík er Hólmgeir sá eini úr fjölskyldunni sem flutti frá Grindavík. Var tvo vetur í Héraðsskólanum á Laugarvatni til að klára skólaskylduna og fór síðan í Menntaskólann á Akureyri. Stúdent frá MA árið 1976. Lenti í slysi á sjó þann 4. júlí 1976 og þar með lauk stuttum sjómannsferli. Árið 1977 flytur hann til Reykjavíkur og hefur búið þar síðan. Móðir hans og bræður búa í Grindavík. Hann fer í Háskóla Íslands haustið 1977 og útskrifaðist sem viðskiptafræðingur þaðan. Hólmgeir hóf störf hjá Sjómannasambandi Íslands í ágúst árið 1985 og starfar þar enn.

Við teljum að hægt sé að ákveða fiskv

Það er upplifun ritstjóra að skrifstofa S.S.Í sé vel mönnuð, gott aðgengi að þeim sem þar vinna og lipur þjónusta, leitun er að meiri starfsreynslu á einum vinnustað. Það er ekki alltaf blíða á sjó, ég skynja á sjómönnum að þeim finnist vera stanslaus bræla þegar kemur að kaupi og kjörum. Sjómenn eru með kjaftinn á réttum stað, það varð því úr þegar ég nálgadist þá félagi Sævar og Hólmgeir með viðtal að ég fengi að skella á þá spurningum sem koma beint frá félagsmönnum S.V.G sem ritstjóri hafði safnað í sarpinn. Kann ég þeim félögum bestu þakkir fyrir skjót og góð viðbrögð.

Það er svo langt síðan samningar voru lausir að menn muna ekki lengur um hvað deilan snýst eða af hverju ekki var hægt að semja strax?

Kjarasamningar fyrir sjómenn eru tveir. Annars vegar er kjarasamningur við Landssamband ísl. útvegsmanna, en sá samningur rann út 1. janúar 2011 og hefur ekki enn verið endurnýjaður og kem ég betur að ástæðu þess hér á eftir. Hins vegar er kjarasamningur fyrir smábátana við Landssamband smábátaeigenda sem gerður var í fyrsta sinn 29. ágúst 2012. Sá samningur gildi til 31. janúar 2014 og er

því nýlega útrunninn.

Miðað við orðalag spurningarinnar er verið að vísa til kjarasamningsins við LÍÚ, en sá samningur hefur verið laus í tæp fjögur ár. Ef forystumenn aðildar-

félaga Sjómannasambands Íslands muna ekki lengur um hvað er deilt og hvers vegna ekki er búið að semja eftir allan þennan tíma þá er ekki hægt að draga aðra ályktun en þá að forystumenn

Sævar Gunnarsson er fæddur í Ólafs-firði og er næst elstur fimm bræðra. Byrjaði sjómennsku á bátum frá Ólafs-firði, lauk prófum frá Iðnskóla Ólafs-fjarðar, og mótorvélstjóra prófi hjá Fiskifélagi Íslands 1964. Hann réri frá Patreksfirði, Keflavík, Reykjavík, Þor-lákshöfn, Vestmannaeyjum og síðustu fimmtán árin frá Grindavík. Sævar bjó í Grindavík frá 1974 til 1997, þá fluttist hann í Mosfellsbæ.

Sævar var formaður Sjómanna og vélstjórafélags Grindavíkur frá 1983 til 1998, hann var kjörinn formaður Sjómannasambands Íslands á þingi þess haustið 1994 og hefur starfað þar síðan.

Verð með sanngjarnari hætti en nú er

félagsins séu nokkuð sáttir við stöðuna eins og hún er þrátt fyrir allt. Svo er að sjálfsögðu ekki. Helstu kröfur sjómanna sem lagðar voru fram í upphafi árs 2011 eru enn í fullu gildi. Helstu kröfur eru tvær. Í fyrsta lagi er það krafa um að útgerðin bæti sjómönnum upp þá skerðingu sem varð á kjörum þeirra þegar ríkisvaldið hætti að greiða sjómönnum sjómannaafslátt. Skilaboð ríkisins samhliða afnámi sjómannaafsláttarins voru að útgerðin ætti að greiða þann kostnað sem hlýstist af sjómannaafslættinum. Hin aðal krafan, sem einnig brennur verulega á sjómönnum, er að verðmyndun á fiski upp úr skipi verði með eðlilegum hætti. Eins og staðan er í dag er verðlagningin ekki í lagi þegar viðskipti eru milli skyldra aðila en stærstur hluti fiskviðskiptanna er með þeim hætti.

Forystumönnum aðildarfélaga SSÍ ætti einnig að vera vel kunnugt um að útgerðin er með kröfur um breytingu á kjarasamningnum. Ef fallist yrði á þær kröfur þýddi það verulega kjaraskerðingu fyrir sjómenn. Strax í upphafi samninga-viðræðnanna lýsti formaður LÍÚ því yfir að ekki yrði samið við sjómenn fyrr en búið yrði að ná ásættanlegri niðurstöðu fyrir útgerðina um veiðigjöldin og óvissu um framtíðar fyrirkomulag um stjórn fiskveiðanna væri eytt. Óvissu um veiðigjöldin og framtíðar fyrirkomulag

varðandi stjórn fiskveiðanna hefur ekki verið eytt og því hefur LÍÚ ekki verið til viðræðu um endurnýjun kjarasamningsins. Auk þess er rétt að benda á að LÍÚ gerir þá kröfu að veiðigjöld, meiri olíukostnaður, kolefnisgjald og fleiri gjöld verði dregin frá óskiptu áður en skipt er. Sú upphæð sem nefnd hefur verið í þessu sambandi er að um 25 – 30 þúsund milljónir verði dregnar frá óskiptu til viðbótar því sem þegar er dregið frá áður en aflahlutir eru reiknaðir. Ég fullyrði að sjómenn tækju því ekki þegjandi ef við kæmum með samning til þeirra til samþykktar þar sem fallist væri á kröfur LÍÚ.

Að lokum er rétt að benda á að samningur verður ekki gerður nema þeir aðilar sem eru að semja séu tilbúnir að skrifa undir nýjan samning. Til að svo verði þarf innihald hans að vera ásættanlegt fyrir báða aðila.

Hvaða vinna er í gangi í samningamálum? Hvernig er staðan núna? Næsta skref?

Hvað varðar kjarasamninginn við stærri skipin þá vísaði LÍÚ kjaradeilunni til ríkissáttasemjara þann 22. maí 2012. Frá þeim tíma hefur deilan verið á forræði hans sbr. lög nr. 80/1938 um stéttarfélög og vinnudeilur. Ríkissáttasemjari boðar reglulega til fundar í deilunni eins og lög gera ráð fyrir. Staðan er nánast óbreytt

frá því viðræður hófust á fyrri hluta ársins 2011. Spurt er hvað sé framundan. Ég reikna með að menn séu að velta fyrir sér hvort verkfall sé á næstunni. Um það get ég ekki sagt enda ákvörðun um slíkt ekki tekin af Sjómannasambandi Íslands heldur hverju aðildarfélagi fyrir sig. Ljóst er þó að ef verkfall á að skila árangri þarf að vera samstaða meðal allra aðildarfélaga SSÍ að fara í slíkar aðgerðir.

Varðandi kjarasamninginn við Landssamband smábátæigenda þá eru viðræður um endurnýjun hans rétt að hefjast enda stutt síðan sá samningur rann út. Skilyrði skv. lögum til að mega boða verkfall er að deilu aðila hafi verið vísað til ríkissáttasemjara og að viðræður hafi ekki skilað árangri. Það hefur ekki verið gert, enda ekki tímabært. Því er ekki hægt að boða löglegt verkfall á smábátaflotanum enn sem komið er.

Hvernig er staða SSÍ innan ASÍ?

Ég reikna með að spurningin komi upp vegna þess að á vettvangi ASÍ hafa í tvígang verið gerðir kjarasamningar fyrir landverkafólk án þess að samið hafi verið við sjómenn. Bent skal á að kjarasamningar sjómanna eru gjör ólíkir samningum landverkafólks. Þrátt fyrir að ekki hafi verið samið fyrir sjómenn á þessu tímabili hefur ekki staðið á LÍÚ að hækka kauptryggingu og kaupliði sam-

*Sendum sjómönnum og fjölskyldum þeirra
hátíðarkveðjur á sjómannadegi*

Ægir sjávarfang ehf
Hafnargötu 29 240 Grindavík

VAGNHÖFÐA 12, REYKJAVÍK | S. 567 2800 | mdvelar@mdvelar.is | mdvelar.is

VERKALÝÐS- OG SJÓMANNAFÉLAG
SANDGERÐIS

STOFNAD
27.OKTÓBER 1929

Þorbjörn Pálsson - löggiltur fasteignasali
Dagbjartur Willardsson - sölumaður 861-7507
Dagný Erla Vilbergsdóttir - sölumaður 698-2977

kvæmt kaupskrá um sömu hækkanir og landverkfólk hefur fengið.

Enn þann dag í dag skilur enginn upp né niður í verðlagsstofu skiptaverðs. Af hverju kom þetta á, er ekki hægt að gera þetta öðruvísi?

Hver er þessi oddamaður?

Nú átta ég mig ekki alveg á því hvað er óskiljanlegt við Verðlagsstofu skiptaverðs. Lögin um stofuna nr. 13/1988 voru upphaflega sett eftir lagasetningu á kjaradeilu sjómanna árið 1998. Í lögunum er hlutverk Verðlagsstofu vel skilgreint, en hún á m.a. að afla ítarlegra gagna um fiskverð og fylgjast með að rétt sé gert upp við sjómenn. Mér er ekki kunnugt um annað en að Verðlagsstofa sé að sinna sínu verkefni eftir bestu getu. Í lögunum er einnig kveðið á um úrskurðarnefnd sjómanna og útvegsmanna sem fulltrúar sjómanna og útvegsmanna eiga sæti í, fjórir frá sjómönnum og fjórir frá útvegsmönnum. Eins og menn geta lesið í kjarasamningi eiga útgerðarmaður og áhöfn skips að gera samning sín í milli um fiskverð þegar útgerð selur aflann til eigin vinnslu, þ.e.a.s. í viðskiptum milli skyldra aðila. Náist ekki samningur milli útgerðar og áhafnar um fiskverð getur annar hvor aðilinn vísað ágreiningnum til úrskurðarnefndar sjómanna og útvegsmanna sem þá úrskurðar um fiskverð fyrir viðkomandi skip. Nái úrskurðarnefndin ekki niðurstöðu er kallaður til oddamaður sem heggur á hnútinn. Í gerðardómi sem settur var á í kjölfar lagasetningar á verkfall sjómanna árið 2001 var ákveðið að setja viðmiðunarverð á þrjár fisktegundir þegar útgerð kaupir eigin afla, þ.e. þorsk, ýsu og karfa. Um þessi viðmið er hægt að lesa í kjarasamningi aðila, en úrskurðarnefnd setur mánaðarlega þau viðmiðunarverð sem gilda skulu fyrir þessar fisktegundir og er þá farið eftir því viðmiði sem gerðardómurinn frá 2001 setti inn í kjarasamninginn. Spurt er hvort ekki sé hægt að gera þetta öðru vísi. Ástæða þess að fiskverðsmálin eru stór hluti af kröfugerð SSÍ í yfirstandandi viðræðum er einmitt sú að við teljum að hægt sé að ákveða fiskverð með sanngjarnari hætti en nú er. Til þess að breyting verði á varðandi fiskverðsákvæðanir þarf hins vegar að semja um breytinguna. Það hefur ekki enn tekist eins og ég hef áður sagt.

Er stéttin orðin stéttarskipt? Hvað eiga menn sameiginlegt? (lína-troll-nót- smábatamenn) Er ómögulegt fyrir stéttina að nota

Ljós. KrBen.

verkfallsrétt? Er nógu öflugt starf í sjómannfélögum landsins?

Ég átta mig ekki á tali um stéttarskiptingu þó skip og bátar séu af ýmsum stærðum og gerðum og noti mismunandi veiðarfæri. Ég held að helstu kröfur sjómanna í yfirstandandi kjaradeilu lýsi vel hvað það er sem sjómenn eiga sameiginlegt. Krafan um sjómannaafsláttinn er sameiginlegt hagsmunamál allra sjómanna og krafan um eðlilega verðmyndun á fiski er hagsmunamál allra sjómanna sem landa ferskum fiski til vinnslu innanlands. Í kjarasamningnum eru ákvæði um hverja veiðigrein fyrir sig og því ekkert óeðlilegt að kröfur komi frá þeim sem stunda viðkomandi veiðigrein um lagfæringu á einstaka atriðum sem snerta þá veiðigrein. Verkfallsrétturinn er til staðar sbr. kjarasamninga og lög þar um. Að uppfylltum þeim skilyrðum sem sett eru í lögum nr. 80/1938 með síðari breytingum geta menn beitt verkfallsvopninu ef ákvörðun er tekin um að gera það.

Hvort starf einstakra aðildarféлага innan SSÍ er nógu öflugt hef ég í sjálfu sér ekki svar við því, en alltaf má gera betur. Það er félagsmanna hvers félags að meta starfsemi félagsins og þrýsta á um betrubætur ef þeim þykir þörf á því.

Af hverju var sjómannaafsláturinn tekinn af? Átti ekkert að koma í staðinn?

Eftir hrun var ríkissjóður tómur og var því farið í niðurskurð á öllum sviðum. Sjómannaafslátturinn var þar á meðal, en stjórnvöld vísuðu því til útgerðarmanna að taka við að greiða afsláttinn. Hins

vegar yfirfærðu stjórnvöld ekki greiðslubyrðina til útgerðarmanna samhliða lagasetningunni um afnám afsláttarins heldur ætla þau samtökum sjómanna að semja við útvegsmenn um fyrirkomulagið. Þess vegna er krafa SSÍ m.a. um að útgerðin bæti sjómönnum kjaraskerðinguna vegna afnáms sjómannaafsláttarins. Samningar við útvegsmenn um þetta hafa hins vegar ekki tekist eins og áður hefur komið fram.

Lífeyrismál? Ungir menn eru ekkert að pæla í því og gamlir jaxlar rekast á vegg?

Það er rétt að ungir menn velta oft lítið fyrir sér lífeyrismálum og ætti það að vera á verkefnaskrá stéttarfélaganna að kynna þau mál fyrir félagsmönnum. Öll verðum við vonandi „gömul“ og þá þurfum við að lifa á einhverju. Það er m.a. tilgangur lífeyrissjóðanna að greiða ellilífeyri að ævistarfi loknu. Réttur hvers og eins ræðst þá af inngreiðslum í sjóðina. Ekki veit ég hvaða vegg „gamlir jaxlar“ rekast á varðandi lífeyrismálin, en vil þó benda á að allt til ársins 1985 var aðeins greitt iðgjald í lífeyrissjóðina af kauptryggingu. Það er ekki fyrr en 1987 sem farið er að greiða iðgjald af öllum launum sjómanna í lífeyrissjóð. Þegar menn sem voru stóran hluta lífsstarfs síns á sjó fyrir árið 1987 fara á eftirlaun miðast auðvitað rétturinn við það að iðgjöldin voru aðeins greidd af kauptryggingunni fram til ársins 1985. Þeir sem byrjuðu á sjó 1987 eða síðar njóta hins vegar ellilífeyris miðað við þær tekjur sem þeir höfðu í sjómannsstarfinu þegar þeir fara á eftirlaun.

Ljósm. KrBen.

Eru allir félagsmenn í sjómanna-félögum „réttir“ félagsmenn? Með tilliti til Samningsréttar?

Þessi spurning er mér með öllu óskiljanleg. Ég kannast ekki við að stéttarfélög fari í manngreinaralit varðandi félagsmenn sína. Allir félagsmenn sem starfa á kjarasamningum sem félagið gerir eru „réttir“ félagsmenn. Í lögum hvers félags er tilgreint hverjir geti verið félagsmenn og hafa allir félagsmenn sem uppfylla þau skilyrði sem lögin setja sama rétt sem félagsmenn. Annað væri óeðlilegt.

„Non-stopp samningar, hvernig á að standa rétt að þeim? Menn skrifa undir en skilja ekki baun?

Til að íslenska þessa spurningu er hér væntanlega átt við ákvæði í kjarasamningi við LÍÚ fyrir báta með beitingavél sem eru á útilegu. Samkvæmt ákvæðinu er stéttarfélagi viðkomandi skipverja heimilt að semja um að í stað hafnarfría eftir hverja veiðiferð taki skipverjar hafnarfríin í frítúrum, þannig að ekki þurfi að stoppa skipið umfram nauðsynlegt stopp eftir veiðiferðina. Komi upp ósk um að gera þannig samning um frávík frá hefðbundnu hafnarfríi eftir hverja veiðiferð er eðlilegt að forysta félagsins fundi með áhöfn viðkomandi skips, kanni vilja skipverja og fari yfir alla möguleika í stöðunni. Sé það vilji skipverja að semja um frávík frá hefðbundnu hafnarfríi fer forysta félagsins í samningaviðræður við LÍÚ/útgerðina um nýtt fyrirkomulag hafnarfría. Eftir að samningur liggur fyrir milli félags og útgerðar á að bera þann samning undir áhöfnina (félags-

menn viðkomandi félags í áhöfninni) til samþykktar eða synjunar. Varðandi það að skrifa undir eitthvað sem menn ekki skilja þá hef ég aðeins eitt ráð. Menn eiga aldrei að skrifa undir pappíra nema þeir séu með það á hreinu hvað verið er að samþykkja með undirskriftinni.

Tímabundnir „ráðningarsamningar“, áhrif þeirra? Eru réttindi að skerðast t.d. orlof, veikindaréttur, uppsagnarákvæði ofl? Af hverju er ég ekki kominn með hærri orlof eftir öll þessi ár þó ég fari milli útgerða?

Heimilt er samkvæmt kjarasamningi að ráða menn tímabundið til starfa. Á almennum vinnumarkaði varð vart við tilhneiging til að misnota þetta ráðningaform og setti Alþingi lög nr. 139/2003 til að reyna að stemma stigu við slíkri misnotkun. Í 1. mgr. 5. gr. þeirra laga segir: „Óheimilt er að framlengja eða endurnýja tímabundinn ráðningarsamning þannig að hann vari samfelld lengur en í tvö ár.....“. Því miður virðist þetta tveggja ára skilyrði of langur tími til að komist verði hjá misnotkun. Í undantekningartilvikum hefur heyrst af útgerðum sem ráða sjómenn í eina veiðiferð í senn eða mánuð í senn. Er þetta væntanlega gert til að skerða ýmis réttindi sjómanna eins og uppsagnarfrest eða rétt til veikindalauna. Ég vil hins vegar halda því fram að ef hægt er að sýna fram á að slíkir tímabundnir ráðningarsamningar séu málamyndagjörningar þá ætti að vera hægt að koma í veg fyrir að slíkir samningar skerði áunnin réttindi. Það hefur hins vegar ekki reynt á þetta

fyrir dómstólum og því ekki hægt að fullyrða hver niðarstaðan í slíku máli yrði.

Varðandi orlofsréttinn þá er rétt að benda á að lengst af voru sjómenn aðeins með lágmarksrétt til orlofs, þ.e. 10,17% af launum eða 24 virka daga. Árið 2004 var samið um ríkari rétt sem var vissulega stórt skref á þeim tíma. Auðvitað þarf að laga ákvæðið og þróa það áfram og bendi ég á kröfur Sjómannasambandsins í því sambandi.

30 tonna „smábátur“ þarf ekki að semja. Eftir hvaða samningum á að fara?

Til eru tveir kjarasamningar fyrir sjómenn. Annars vegar er samningur fyrir smábáta sem eru um 15 brúttótonn eða minni. Hins vegar er samningur við LÍÚ sem er fyrir báta og skip sem ekki falla undir smábátasamninginn. Þessir tveir samningar ná til allra skipa og báta sem stunda fiskveiðar á Íslandi og eru lágmarkskjör fyrir alla sjómenn skv. 1. gr. laga nr. 55/1980. 30 tonna bátur er enginn smábátur og fellur þessi stærð af bátum undir samninginn við LÍÚ. Engin þörf er á að gera fleiri kjarasamninga fyrir sjómenn en þá tvo samninga sem þegar hafa verið gerðir enda dekkja þeir kjarasamningar allan flotann eins og áður sagði.

Á ég að sækja um grænlenkan ríkiborgarrétt ef það á að fara að flagga dallinum út og inn? Mönnum boðin skammtíma ráðning fyrir utan lögsöguna?

Íslenskir kjarasamningar fyrir sjómenn ná aðeins til sjómanna á fiskiskipum sem

sigla undir íslenskum fána. Íslenskum ríkisborgurum er í sjálfsvald sett hvort þeir ráða sig til starfa hjá erlendu fyrirtæki hafi þeir atvinnuleysi eða aðra fullnægjandi pappíra til að vinna í því ríki. Um leið og íslenskur sjómaður ræður sig á skip undir grænenskum fána getur íslenskt stéttarfélag ekki skipt sér af því sem þar gerist um borð. Auk þess þurfa menn að vera meðvitaðir um það að ekki er greitt iðgjald til lífeyrissjóða á Íslandi eða tryggingagjald til íslenskra stjórnvalda og geta menn því misst rétt til atvinnuleysisbóta, fæðingarorlofs o.þ.h. á Íslandi ef þeir eru lengi í starfi erlendis. Menn þurfa þá að kynna sér hvort sambærileg réttindi eru fyrir þá í því ríki sem þeir sækja atvinnu. Ég hef reyndar fengið þær upplýsingar að grænensk yfirvöld geri þá kröfu að allir undirmenn á grænenskum skipum séu grænenskir. Einnig hef ég heyrt að íslenskar útgerðir sem hyggjast flagga skipum sínum til Grænlands séu að reyna að fá undanþágu frá þessari reglu. Ekki veit ég hvernig það gengur.

Hvernig endar þetta með fækkun skipa og svokallaða „hagræðingu“ í útgerð, getur frystitogari verið ísfiskskip í sama túr?

Ekki get ég svarað því hvert hagræðingin leiðir okkur, en a.m.k. þurfa að vera til skip og búnaður til að veiða þær veiðiheimildir sem leyfilegt er að veiða á Íslandsmiðum eða úr stofnum sem Ísland hefur rétt til að veiða úr. Hagræðing og breytingar í útgerðarháttum eiga sér stöðugt stað eins og sjá má ef litið er áratug eða meira aftur í tímann. Breytingar í útgerðarháttum gerast hins vegar mis hratt frá einum tíma til annars eins og menn hafa orðið varir við síðustu mánuðina.

Ekki er nýtt við það að frystiskip landi ferskum afla samhliða frosnum afurðum.

Lögfræðingar SVG og SSI eru greinilega að vinna sína vinnu. Nýfallnir dómur?

Vissulega eru þeir lögmennt sem vinna fyrir sjómannafélögin eða Sjómannasambandið að vinna vinnuna sína enda værum við ekki að kaupa af þeim þjónustu ef svo væri ekki. Vísað er í tvo nýfallna dóma. Það er hlutverk stéttarfélaganna að gæta hagsmuna félagsmanna sinna og oft þarf að leita til dómstóla til að fá úr ágreiningi skorið. Þau tvö mál sem vísað er til eru svipuð, þ.e. útgerðir smábáta gerðu ekki upp við skipverja í samræmi við kjarasamninginn sem gildir fyrir smábátana. Í stað þess að gera upp úr

Ljósm. KrBen.

heilðar aflaverðmætinu var aðeins gert upp úr 70% af aflaverðmætinu eins og heimilt er í kjarasamningnum við LÍÚ, en skiptaprósenta skv. kjarasamningi við smábátana hins vegar notuð sem er mun lægri en í kjarasamningnum við LÍÚ eðli máls samkvæmt. Ef farið hefði verið að samningnum við LÍÚ með réttri skiptaprósentu hefðu þeir samningar gefið sjómanninum svipuð laun og rétt reiknaður aflahlutur samkvæmt smábátasamningnum. Þannig skertu útgerðirnar rétt laun skipverjanna um 30% m.v. kjarasamninginn. Afl starfsgreinafélag fór með mál á hendur einni útgerð smábáts fyrir félagsmann sinn vegna þessa. Sjómann- og vélstjórafélag Grindavíkur fór einnig með mál á hendur útgerð fyrir félagsmann sinn. Það vill svo til að Afl starfsgreinafélag hefur sömu lögmannsstofu í þjónustu sinni og Sjómannasamband Íslands. Í báðum þessum málum féllu dómur sjómönnum í vil. Annar dómurinn var kveðinn upp í Héraðsdómi Austurlands en hinn í Héraðsdómi Reykjaness. Ekki er enn vitað hvort útgerðirnar áfrýja málunum til Hæstaréttar. Þegar deilt er um túlkun kjarasamninga er mjög algengt að fulltrúar frá félögum og Sjómannasambandi Íslands séu kallaðir í vitnaleiðslu fyrir dómstólum til að styrkja rökstuðning þess lögmanns sem fer með málið fyrir sjómanninn. Í báðum þessum málum var framkvæmdastjóri Sjómannasambands

Íslands m.a. kallaður í vitnaleiðslu eins og sjá má við lestur dómanna.

Hvað ber framtíðin í skauti sér? Það er sjómannasambandsþing í haust?

Framtíðina er alltaf erfitt að spá um en ég vona að hún verði björt fyrir sjávarútveginn þrátt fyrir óvissa tíma á þessari stundu.

Þing Sjómannasambands Íslands eru haldin annað hvert ár. Það ár sem ekki er þing er haldinn formannafundur þar sem farið er yfir stöðu mála. Formannafundur var haldinn í október síðastliðinn á Húsavík þar sem farið var vel yfir kjaramálin og stöðu kjaraviðræðnanna við LÍÚ. Í haust verður hins vegar haldið þing, en þing sambandsins eru æðsta valdið og er stjórn sambandsins kosin á þingum þess. Þing eru mun formlegri samkomur en formannafundir og fá aðildarfélögin fjölda fulltrúa á þingin í samræmi við stærð félagsins. Þegar félögin hafa skilað inn ársreikningum og skýrslum fyrir síðasta ár er reiknað út hve marga fulltrúa félagið á rétt á að senda á þingið. Þegar fulltrúafjöldi hvers félags liggur fyrir, oftast í ágúst mánuði á þingári, láta aðildarfélögin fara fram kosningu meðal félagsmanna sinna um hverjir verði þingfulltrúar félagsins.

Ritstjóri.

*Sendum sjómönnum,
fiskvinnslufólki og öðrum
Grindvíkingum hamingju- og
heillaóskir á sjómannadaginn*

ÆGIR

SAMHENTIR
UMBÚÐALAUSNIR

Fjölbrautaskóli Suðurnesja www.fss.is

*Starfsfólk Fjölbrautaskóla Suðurnesja sendir sjómönnum, fiskvinnslufólki og öðrum
Grindvíkingum hamingju- og heillaóskir á sjómannadaginn.*

*Minnum á að innritun í skólann fyrir næstu önn lýkur 10. júní, fyrir nemendur fædda 1998.
Nánari upplýsingar má fá á heimasíðu skólans www.fss.is.*

Hákarlaskurður

Ljósmyndir ÓS.

Óskum sjómönnum, útgerðarmönnum og fjölskyldum þeirra til hamingju með daginn.

WWW.SALTHUSID.IS

SALTHÚSIÐ RESTAURANT
STAMPHÓLSVEGI 2
240 GRINDAVÍK
SÍMI 426 9700

Sendum sjómönnum, fiskvinnslufólki
og öðrum Grindvíkingum
hamingju- og heillaóskir á sjómannadaginn

Hafnargötu 16
Fax 426 8176 - Sími 4205700

NÝR RAV4 ÆVINTÝRIÐ BÍÐUR

TOYOTA

ALWAYS A
BETTER WAY

Uppgötvaðu ævintýrin í lífi þínu á ný. Það er innblásturinn að baki endurhönnun á RAV4. Ökutæki sem er fullkominn félagi fyrir skemmtun með vinum og fjölskyldu. RAV4 hefur burði til að koma þér hvert sem þú vilt fara og það er nóg rými fyrir farþega og farangur. Hann er hljóðlátur, öruggur og með framúrskarandi aksturseiginleika. Komdu og reynsluaktu alveg nýrri kynslóð af RAV4. Ævintýrið bíður.

Fáðu nánari upplýsingar á www.toyota.is - Erum á Facebook - Toyota á Íslandi

Verð frá: 5.985.000 kr.

Toyota Reykjanesbæ
Njarðarbraut 19
Reykjanesbæ
Sími: 420-6600

*Bíllinn á myndinni kann að vera búinn aukahlutum sem ekki eiga við uppgjöf verð og allar upplýsingar eru birtar með fyrirvara um villur. RAV4 2.2 dísil var prófaður og fékk fimm stjörnur á öryggisprófi Euro NCAP.

Sjómenn!

Til hamingju með daginn

Starfsfólk Ísfells óskar öllum sjómönnum og fjölskyldum þeirra til hamingju með Sjómannadaginn.

Starfsstöðvar Ísfells og Ísnets:

- Ísnet Þorlákshöfn - Óseyrarbraut 28
- Ísnet Vestmannaeyjar - Flötum 19
- Ísnet Húsavík - Barðahúsi
- Ísnet Akureyri - Oddeyrartangi
- Ísnet Sauðárkrúkur - Lágeyri 1
- Kristbjörg Ólafsfjörður - Pálsbergsgötu 1

ÍSFELL
www.isfell.is

Ísfell ehf • Óseyrarbraut 28 • 220 Hafnarfjörður • Sími 5200 500 • isfell@isfell.is

*Sendum sjómönnum,
fiskvinnslufólki og öðrum
Grindvíkingum
hamingju- og heillaóskir
á sjómannadaginn*

Fiskvinnsla

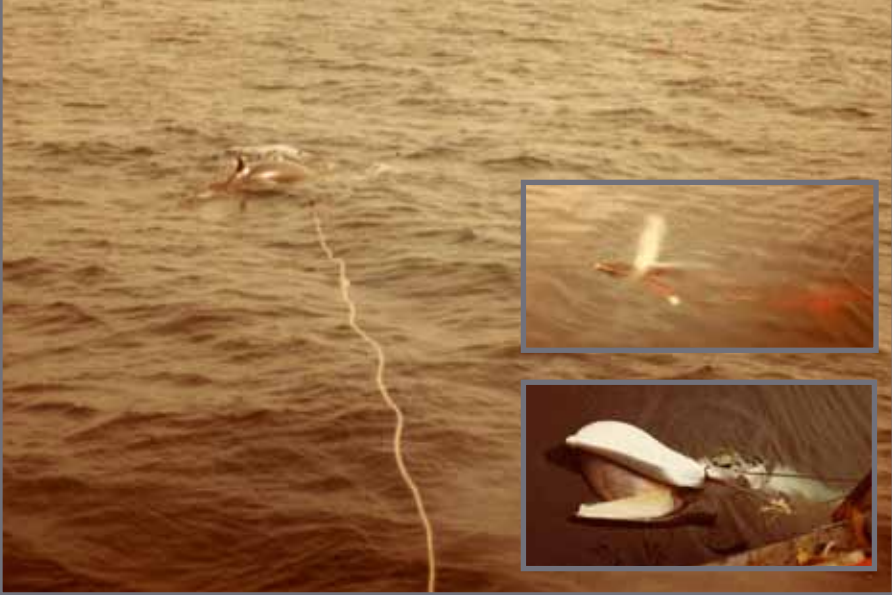
Bakka­lág 15 b. • 240 Grindavík • Iceland

Tel: 420 8000 • Fax: 420 8001 • stakkavik@stakkavik.is

EITT AF 25 UNDRUM VERALDAR

- National Geographic

BLUE LAGOON
ICELAND

Vélstjóri á hvalveiðum

Hvalræði vélstjóra er af ýmsum toga, kostulegur svipurinn þegar þeir koma æðandi upp úr vélarrúmi og segja „kallinum að slappa af, það er bilað.“ Sumir hverjir eiga það sameiginlegt að vera með króníska veiðidellu. Ef þeir eru ekki að skjóta þá eru þeir með veiðistöngina klára, einn af þeim er Kári Magnús Ölversson, '59 módel og stjórnarmaður í SVG, er giftur Margréti Karlsdóttur og eiga þau tvö börn og fjögur barnabörn. Hann kláraði Vélskólann í Keflavík og við hóf vélstjórn, fyrst á Hafberginu GK 377 (lister 495 hö), þá hrefnuveiðar á Sólrúnu EA 151 (volvo-penta 300), svo var það Harpa GK 111 (Caterpillar), þaðan á Hrafn Sveinbjarnarson 11 gk 10 (caterpillar 700), þá Geirfugl Gk 66 (Stork 600), svo á Sturlu GK 12 (Bergen) og loks Tómas Þorvaldsson Gk 10 (Caterpillar 1000). Núna er það hrisgrjónadolla af japanskri gerð sem flytur hann á veiðislóð.

Slönguhjól og kefli

Fjaður inndraganleg - plast, stál eða ryðfrí umgjörð
Ýmsar slönguútfærslur fyrir vatn, loft og olíur

LANDVÉLAR

Smiðjuvegi 66 • 200 Kópavogi
Sími 580 5800 • www.landvelar.is

Strandveiðar hófust 5. maí s.l.
og að venju var Jón Þorbergsson mættur á
Helgunni. Ljós. Eyjólfur Vilbergsson.

*Færum sjómönnum, Grindvíkingum og gestum
Sjóarans síkáta, hamingjuóskir á sjómannadaginn*

Óskum hátíðargestum
góðrar skemmtunar
á Sjóaranum síkáta

Ægisgötu 9 • 240 Grindavík • Sími 426 7331

Ljósmyndir: Haraldur Hjálmarsson

Gallerí sjó...

Ljósmyndir: Haraldur Hjálmarsson

Gallerí sjó...

Gallerí sjó...

Gallerí sjó...

Ljósmyndir: Haraldur Hjálmarsson

Guðjón Einarsson GK 161 og Markúr GK 96. ljósm. Pétur Thomsen.

Hjalti Jónsson vélsmiður en hann rak Vélsmiðju Grindavíkur ásamt Viðari syni sínum. ljósm. Pétur Thomsen.

Fyrir miðri mynd Þorgeir GK 22. ljósm. Pétur Thomsen.

Netaverkstæði Hjalta Magnússonar stóð á móti Huldukonu hólnum, Hjalti að afgreiða sjómann. ljósm. Pétur Thomsen.

Verslunin í Gimli, Ólafur Árnason kaupmaður og kona hans Gunnhildur Pálsdóttir í Gimli var fyrsti vísir af Apóteki og bókabúð. Ljós. Pétur Thomsen.

Kolabíll fyrir utan Sæból. Í baksýn sér í Fjósið og Stóra Gimli. Ljós. Pétur Thomsen.

Frá vinstri: Kristín frá Færeyjum, Sæbóli, Ólafía K. Kristjánsdóttir, Pálshúsum, Sæbjörg M. Vilmundsdóttir, Akri, Sædís Guðmundsdóttir, Sjólist. Myndin er tekin 1956. Ljós. Pétur Thomsen.

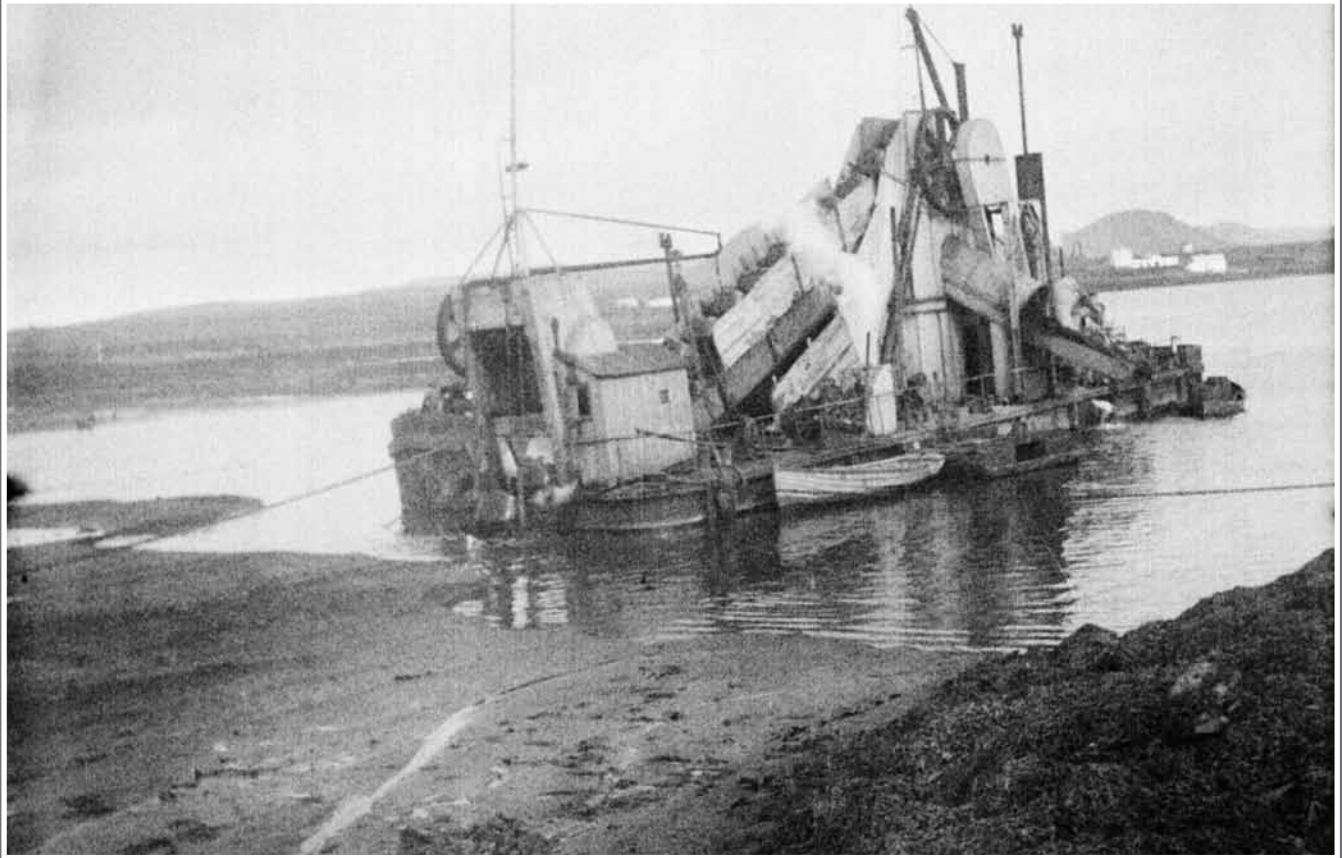
Læknishúsið forskalað Gaui frá Vorhúsum?, Beggi frá Borgargarði, og Þórarinn Ólafsson frá Hraunkoti. Ljós. Pétur Thomsen.

Frá vinstri: Gunni tvíburi frá Karlsskála?, Óskar frá Hópi?, Sigurður frá Sólheimum, Guðmundur Karlsson frá Karlsskála og Sigurgeir frá Hlíð. ljósm. Pétur Thomsen.

Flotinn í höfn. ljósm. Pétur Thomsen.

Dýpkunarskipið Grettir oft nefnd „Grafvélin“ 1945 við Hópið. Myndin kemur úr safni Péturs Thomsen.

Grindavík 1963.

Vélsmiðja Grindavíkur 25 ára - 1989-2014

Til þjónustu við sjávarútveginn í 25 ár

Ómar Davíð Ólafsson tók saman

Í júní árið 1989 stofnaði Þorsteinn Einarsson Vélsmiðju Þorsteins og var hún til húsa að Hafnargötu 25. Þar var hún starfrækt í stuttan tíma eða þar til Þorsteinn festir kaup á húsnæði að Seljabót 3 þar sem hún er staðsett í dag.

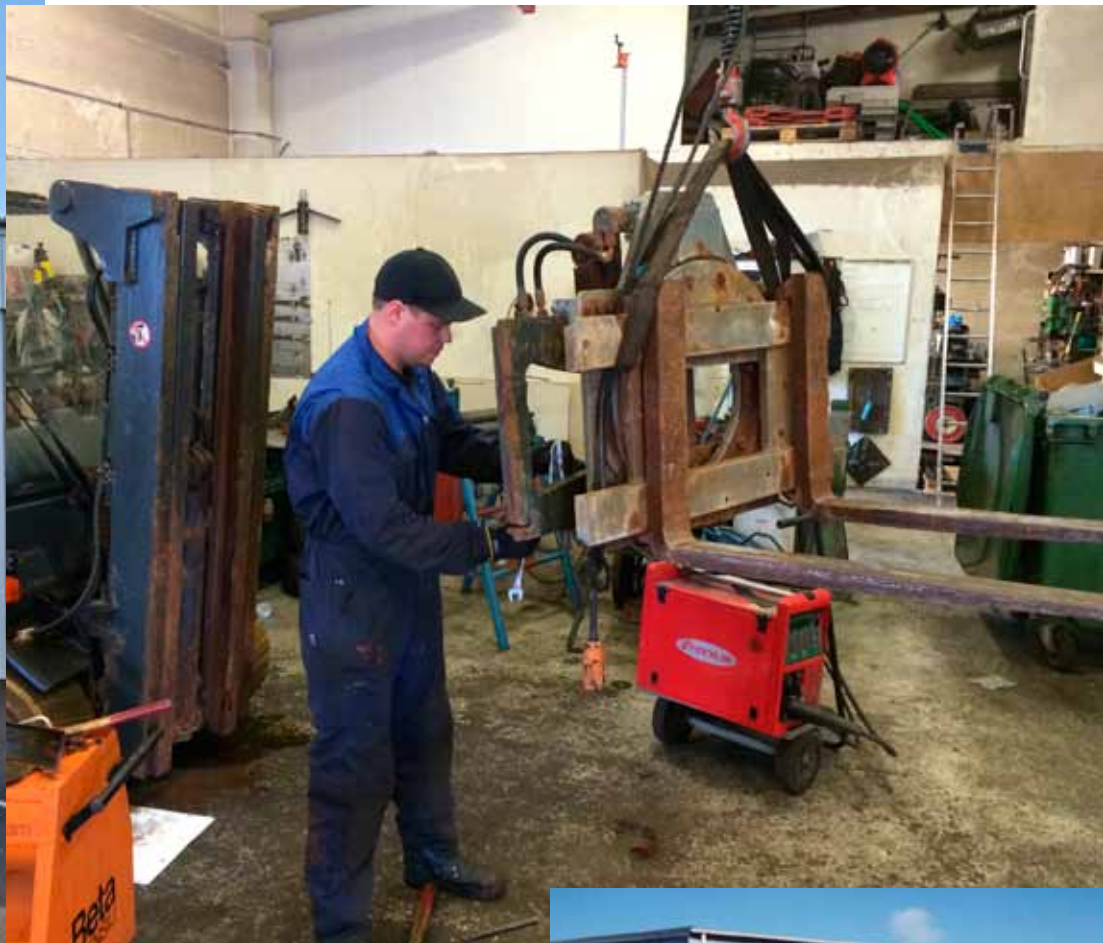
Þorsteinn rekur smiðjuna ásamt bílaverkstæði til ársins 1999 þegar hann selur fyrirtækið. Kaupendurnir, þeir Benóný Þórhallsson, Ómar Ásgeirsson ásamt þeim Péttri Má Benediktssyni og Guðmundi Val Sigurðssyni sem á þeim tíma höfðu rekið Vélsmiðjuna Viðvík. Og úr varð Vélsmiðja Grindavíkur.

Árið 2004 verður síðan breyting á eignarhaldi í smiðjunni og þeir Benóný, Ómar og Pétur eiga þá fyrirtækið orðið þrír. Síðan í janúar 2014 kaupir Ómar Davíð Ólafsson sem hafði verið verk-

Ljós. Haraldur Hjálmarsson.

Í dag erum við í um 700 fermetra húsnæði eftir að við byggðum við elsta hluta hússins þar sem skoðunarstöð Frumherja er með aðstöðu ásamt bílaverkstæði vélsmiðjunnar. Einnig höfum við stækkað verslun okkar til muna og liggjum með breiða línu af lágþrýsti/háþrýstifittings, verkfærum, boltum og ýmsu fleira.

Í dag starfa hjá fyrirtækinu um 13-15 manns að jafnaði.

stjóri og séð um daglegan rekstur í um tíu ár, hlut Ómars Ásgeirssonar.

Á þessum árum höfum við kappkostað að þjónusta sjávarútveginn sem best og þrátt fyrir breytt útgerðarmunstur og fækkun útgerða og skipa á svæðinu hefur okkur tekist að efla þjónustu og færa út kviarnar á mörgum sviðum og má þar nefna stóraukin vinna fyrir HS orku ásamt nýjum stórhuga fyrirtækjum eins og Haustak og Codland sem útgerðar-fyrirtækin Vísir og Þorbjörn eiga.

Bílaverkstæði vélsmiðjunnar hefur verið stigvaxandi og hefur verið rekið samhliða vélsmiðjunni allt frá því að hún fluttist að Seljabót 3 og hefur sú þjónusta verið aukin til muna og liggjum við með mikið úrval varahluta fyrir flestar gerðir bíla.

Frá opnun Frumerja í húsnæði Vélsmiðju Grindavíkur.

Útvegsmannafélag
Suðurnesja

BRYGGJAN

KAFFIHÚSIÐ Í GRINDAVÍK

Miðgarði 2 - 240 Grindavík - Sími: 426 7100 - Heimasíða: www.kaffibryggjan.is - Netfang: kaffibryggjan@simnet.is

*Sendum sjómönnum,
fiskvinnslufólki og öðrum Grindvíkingum
hamingju- og heillaóskir á sjómannadaginn*

Frysti & kælipjónustan

Vagnhöfða 10 - Sími 567 3175 og 8975741 - Fax 587 1226 - frysti@islandia.is

HVAR ER SAFNIÐ HANS KRISTINS BENEDIKTSSONAR?

Ég hef séð um að geyma ljósmynda-safnið hans pabba fyrir hönd okkar systkina og hef ég lengi haft áhuga á ljósmyndun og myndvinnslu svo það kemur að góðu gagni.

Safnið er gríðarlega stórt og gerum við okkur vel grein fyrir að þetta eru mjög mikilvægar heimildir sem hann skildi eftir sig.

Ég hef verið að yfirfara safnið og skanna inn filmur. Margar myndanna eru svo flottar að ég á stundum erfitt með að hætta. Ég set eina filmu til viðbótar í skannann og hugsa með mér: „Jæja, nú er þetta sú síðasta.“ En oftast en ekki held ég áfram og tíminn flýgur, en þó sér varla högg á vatni.

Safnið er ágætlega vel merkt yfir það tímabil sem hann vann á Morgunblaðinu, en filmurnar sem hann tók í Grindavík eru lítillaga merktar. Stundum hefur fólk hringt í mig og beðið um ákveðnar myndir og hef ég reynt mitt besta til að finna þær, en það er ekki alltaf auðvelt.

Pabbi var byrjaður á bók um skemmt-analífið á árunum 1966-1979 ásamt

Stefáni Halldórssyni sem var blaðamaður á Morgunblaðinu og vann með pabba á sínum tíma. Því miður var bókinni ekki lokið þegar pabbi kvaddi okkur, en okkur til mikillar ánægju ákvað Stefán að ljúka

henni og hef ég reynt að aðstoða hann við verkið. Bókin verður væntanlega gefin út í haust.

Í bókinni verða myndir af yfir 100 hljómsveitum, þjóðlagaflokkum og öðrum tónlistarmönnum og skemmti-kröftum, svo og keppendum í Fegurðar-samkeppni Íslands og Fulltrúa ungu kynslóðarinnar. Myndir eru frá eftir-minnilegum tónleikum og hátíðum, s.s. Led Zeppelin og Deep Purple í Laugar-dalshöll, Saltvíkurhátíðinni 1971 og popp- og þjóðlagahátíðum í Laugardals-höll, Húsafellsskógi og víðar. Myndir eru frá dansleikjum og skemmtunum á fjöl-mörgum skemmtistöðum sem löngu hafa hætt starfsemi, s.s. Tónabæ, Glaumbæ, Las Vegas, Hollywood og Óðali, svo og Sjallanum og Allanum á Akureyri.

Hildur Sigrún Kristinsdóttir.

Sendum sjómönnum og fjölskyldum þeirra hátíðarkveðjur á sjómannadegi

Gröfupjónusta
P. Gíslasonar
Sími 893 4343

Tannlæknastofan
Víkurbraut 62
Guðmundur Pálsson
Sími 426-7321

RH innréttingar ehf.

Sjómannastofan VÖR

Íslandsbleikja ehf.

Reykjaneshöfn

Sveitafélagið Garður

Hafrannsóknarstofnun
Rannsóknarstofnun STAÐ

Söluturninn Víkurbraut 62

BESA ehf.
Dúddi Gísla GK-48

Jens Valgeir ehf.
Askur GK 65

Grímsnes ehf.

Lyfja Grindavík

**Verkalýðsfélag
Grindavíkur**

FURUNO

Brimrún

Hólmaslóð 4 · Reykjavík · Sími 5 250 250

Northern Light Inn

veitingastaður · hótél · restaurant · Iceland

Fjölbreytt þjónusta við sjávarútveg

- » SÖLUDEILD
- » SÉRPANTANIR
- » DIESELSTILLINGAR
- » VARAHLUTAÞJÓNUSTA
- » TÚRBÍNUVIÐGERÐIR OG SALA

FRAMTAK
BLOSSI ehf
NÝTT DVERGSHÖFÐI 27
110 Reykjavík
Sími 535 5850 - blossi.is

**Sendum sjómönnum,
fiskvinnslufólki
og fjölskyldum þeirra
bestu kveðjur
á sjómannadaginn**

PROMENS

sæplast plastker og bretti

*Óskum sjómönnum
og fjölskyldum þeirra
til hamingju með daginn*

*Tökum að okkur alla
alhliða lóðarvinnu ,
hellulagnir og fl.*

Grindverk ehf.
Sími 898 1114

Ábyrgð Öryggi Traust

TRAUSTUR grundvöllur samstarfs er **ÖRUGG** leið að **ÁRANGRI**.

Skeljungur

Þjónustusími: 444 3100